USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2021/1543

ze dne 29. dubna 2021

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2019, oddíl III – Komise a výkonné agentury

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2019, oddíl III – Komise,

— s ohledem na svá rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu výkonných agentur na rozpočtový rok 2019,

— s ohledem na článek 99 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro zahraniční věci, Výboru pro rozvoj, Výboru pro zaměstnanost a sociální věci, Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin, Výboru pro dopravu a cestovní ruch, Výboru pro regionální rozvoj, Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova, Výboru pro kulturu a vzdělávání, Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0117/2021),

A. vzhledem k tomu, že rozpočet Unie je významným nástrojem k dosahování společných politických cílů a v průměru představuje 1,0 % HND EU nebo 2,1 % výdajů vládních institucí členských států a celkových veřejných výdajů v Unii;

B. vzhledem k tomu, že Parlament během udělování absolutoria Komisi ověřuje a hodnotí na základě provedených interních a externích auditů, zda byly prostředky vynaloženy správně a zda bylo dosaženo politických cílů, čímž potvrzuje řádnost a výkonnost, pokud jde o zhodnocení finančních výdajů Komise;

C. vzhledem k tomu, že postup udělování absolutoria za rok 2019 se týká roku vyznačujícího se politickými a institucionálními změnami: po volbách do Evropského parlamentu bylo dne 2. července 2019 zahájeno jeho nové volební období, byla jmenována nová Komise, která se ujala úřadu dne 1. prosince 2019 a která stanovila nové politické priority, jako je Zelená dohoda pro Evropu a rostoucí důraz na digitalizaci Unie a na ochranu jejích hodnot a peněz daňových poplatníků Unie;

D. vzhledem k tomu, že šíření onemocnění způsobeného novým typem koronaviru (COVID-19) si nevyžádalo žádné úpravy údajů vykázaných v účetní závěrce Unie za rok 2019; vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 bude mít v roce 2020 a v následujících letech značný globální dopad i významné důsledky pro rozpočet Unie, a vzhledem k tomu, že v tomto ohledu musíme zvláště pečlivě určit, zda Komise používá rozpočet Unie efektivně a transparentně, protože od roku 2020 bude mít realizace iniciativ Unie pro okamžitou reakci dopad na vykázání, ocenění či reklasifikaci řady aktiv a závazků ve finančních výkazech Unie;

E. vzhledem k tomu, že v přímém důsledku vypuknutí nákazy novým typem koronaviru (COVID-19) nemohl Výbor pro rozpočtovou kontrolu organizovat nebo plně provádět všechny plánované činnosti související s obvyklými kontrolami výdajů orgánů Unie, tj. své pracovní cesty ke zjištění potřebných údajů, veřejná slyšení či semináře, a že se tedy musel ještě více spoléhat na práci Účetního dvora;

Politické priority

1. v souvislosti s plněním rozpočtu Unie zdůrazňuje, že je důležité dodržovat zásadu řádného finančního řízení zakotvenou v článku 317 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) a plnit priority a cíle programů, jež přispívají k posílení evropské integrace a vytváření ještě soudržnější Unie;

2. je znepokojen stavem právního státu v určitých členských státech a finančními ztrátami způsobenými těmito nedostatky; očekává, že Komise v takových případech využije všechny nástroje, které má k dispozici, k pozastavení a omezení přístupu k financování Unie, včetně nařízení o právním státu; zdůrazňuje, že dodržování zásad právního státu je jedním z předpokladů řádného finančního řízení, včetně účinného a účelného přidělování a správy evropských finančních prostředků; vřele v tomto ohledu vítá přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie; vítá, že Komise zahájila práci na příslušných pokynech; zdůrazňuje, že Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) již jednoznačně uvedl, že prohlášení obsažená v závěrech Evropské rady nemohou mít přednost před textem nařízení nebo jej změnit;

3. připomíná, že nařízení nebo jeho část může zrušit pouze Soudní dvůr; vyzývá proto Komisi, aby jakožto „strážkyně Smluv“ uplatňovala toto nařízení ode dne jeho vstupu v platnost a aby v případě potřeby zahájila mechanismy právního státu, aby zajistila ochranu všech aspektů finančních zájmů Unie; zdůrazňuje, že nařízení vstoupilo v platnost dne 1. ledna 2021; připomíná, že Parlament může Komisi pohnat k odpovědnosti za jeho uplatňování i za jakákoli neodůvodněná zpoždění prostřednictvím žaloby na nečinnost podle článku 265 SFEU; připomíná, že toto nařízení, jehož cílem je ochrana finančních prostředků Unie, bude muset být uplatňováno na všechny závazky a platby a zároveň bude poskytovat záruky konečným příjemcům;

4. vyjadřuje politování nad tím, že při provádění SZP a politiky soudržnosti v členských státech Unie je využíváno celkem 292 systémů pro podávání zpráv, což vede k roztříštěnosti údajů, které nelze porovnávat, a brání účinnému využívání umělé inteligence a dat velkého objemu ke kontrole finančních prostředků; vyjadřuje politování nad tím, že nedostatky v platnosti a porovnatelnosti údajů a technologie podávání zpráv s různou mírou digitalizace nadále vážně brání komplexnímu přehledu o rozdělování finančních prostředků Unie a jejich účinné kontrole; vyjadřuje politování nad tím, že odhalování zneužití, podvodů a zpronevěry finančních prostředků Unie se většinou omezuje na příležitostná zjištění Komise a Evropského účetního dvora (dále jen „Účetní dvůr“) během auditů vybraných vzorků nebo na vyšetřování prováděných úřadem OLAF;

5. vyjadřuje politování nad tím, že žádný ze systémů podávání zpráv o SZP a politice soudržnosti neobsahuje informace o konečných příjemcích, že zveřejnění těchto informací není vyžadováno zákonem a že ne všechny informace o skutečných majitelích společností, které jsou příjemci prostředků, jsou k dispozici ve vnitrostátních centrálních rejstřících všech členských států; zdůrazňuje, že interoperabilní informační systém by nejen umožnil včasnější a účinnější odhalování nesprávného použití, podvodů, zneužití veřejných prostředků, střetů zájmů, dvojího financování a dalších systémových problémů, ale umožnil by rovněž komplexní přehled o skutečném rozdělení finančních prostředků Unie mezi konečné příjemce a o jejich případném nezamýšleném soustředění v rukou několika oligarchů či dokonce pachatelů trestné činnosti; zdůrazňuje, že nedostatek informací o vlastnických strukturách a skutečných majitelích společností a skupin společností má významný podíl na neprůhlednosti stávajícího rozdělování finančních prostředků; znovu zdůrazňuje zásadní význam komplexních, spolehlivých a srovnatelných údajů pro účinnou, účelnou a včasnou kontrolu evropských výdajů a ochranu finančních prostředků evropských daňových poplatníků;

6. připomíná výzvu Parlamentu, aby Komise předložila návrh nařízení o zřízení interoperabilního informačního systému, který by orgánům členských států umožnil včas podávat jednotné a standardizované zprávy o oblastech sdíleného řízení, zejména o SZP a fondech soudržnosti, s cílem dříve odhalovat systémové chyby a zneužívání, jak je uvedeno ve zprávě o udělení absolutoria Komisi za rozpočtový rok 2018; zdůrazňuje, že tento systém by měl být automaticky aktualizován zadáváním srovnatelných a včasně poskytovaných údajů, aby mohl sloužit ke sledování a kontrole s využitím umělé inteligence a dat velkého objemu; vyzývá Komisi, aby co nejdříve využívání finančních prostředků Unie podmínila povinným zveřejňováním veškerých informací o skutečných majitelích;

7. zdůrazňuje výhody takového interoperabilního a digitálního systému pro orgány členských států, pokud jde o kontrolu a přehled vnitrostátních parlamentů a vlád nad přidělováním, řízením a rozdělováním peněz svých daňových poplatníků formou evropských fondů; zdůrazňuje, že na úrovni Unie stále nedošlo k digitalizaci podávání zpráv, monitorování a auditu, která je vzhledem k přeshraniční povaze nesprávného využívání prostředků, podvodů, zneužívání veřejných prostředků, střetů zájmů, dvojího financování a dalších systémových problémů nepostradatelná; bere na vědomí návrhy Parlamentu a Komise během jednání o víceletém finančním rámci na období 2021–2027 (VFR), Nástroji pro oživení a odolnost, nařízení o společných ustanoveních a SZP;

8. s politováním konstatuje, že se Rada jen neochotně zapojila do jednání o schůdných kompromisech; vyjadřuje politování nad tím, že v různých právních předpisech byla přijata různá pravidla a požadavky na podávání zpráv; naléhavě vyzývá Komisi, aby bez zbytečných prodlev navrhla vhodné ustanovení, které by mělo být začleněno do finančního nařízení;

9. připomíná, že Komise byla ve zprávě o udělení absolutoria za rok 2018 vyzvána, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria poskytla seznam celkových částek vyplacených všem společnostem patřícím skupině Agrofert napříč všemi členskými státy, seznam 50 největších jednotlivých příjemců (fyzických osob, které jsou skutečnými vlastníky určité společnosti nebo několika společností) v každém členském státě, jakož i také seznam 50 největších příjemců unijních dotací (fyzických a právnických osob i fyzických osob, které jsou vlastníky společností) souhrnně ve všech členských státech; bere na vědomí opakované pokusy Komise sestavit takový seznam na základě vyžádaných informací od členských států; vyjadřuje hluboké politování nad tím, že Komise doposud nebyla schopna požadovaný seznam předložit, protože členské státy neposkytly úplné, spolehlivé a srovnatelné údaje; zdůrazňuje, že to dokládá a zviditelňuje naléhavou potřebu digitálního a interoperabilního systému pro podávání zpráv a monitorování prostředků ve sdíleném řízení; naléhavě vyzývá Komisi, aby bez dalšího zbytečného prodlení poskytla seznam 50 největších jednotlivých konečných příjemců, jakož i vyčerpávající seznam všech dotací, které obdržely všechny společnosti skupiny Agrofert v rámci sdíleného řízení ve všech členských státech v období 2014–2020, jak byla požádána, a naléhavě vyzývá členské státy, aby s Komisí plně spolupracovaly a poskytly jí údaje nutné pro provedení analýzy a sestavení těchto seznamů;

10. opětovně vyzývá Komisi, aby:

— odstranila veškeré technické a právní překážky, které brání shromažďování údajů o struktuře společností a skutečných majitelích, a zavedla opatření k zajištění digitálního a interoperabilního, standardizovaného shromažďování informací o příjemcích finančních prostředků Unie, včetně těch, kteří v konečném důsledku přímo či nepřímo využívají financování Unie, a jejich skutečných vlastníků;

— zavedla nezbytné digitální systémy a povinné nástroje pro členské státy, mimo jiné jediný nástroj na vytěžování dat a hodnocení rizik, který by Komisi, úřadu OLAF a případně Úřadu evropského veřejného žalobce umožnil přístup k údajům o příjemcích finančních prostředků Unie (včetně jejich skutečných majitelů) a jejich analýzu za účelem posílení ochrany rozpočtu Unie a nástroje Next Generation EU před nesrovnalostmi, podvody a střety zájmů;

— nadále přisuzovala nejvyšší význam řádnému finančnímu řízení rozpočtu Unie, zejména aby za tímto účelem zavedla víceleté kontrolní strategie, jejichž cílem je předcházet chybám, odhalovat je a napravovat je, a aby i nadále pečlivě sledovala plnění rozpočtu Unie a okamžitě přijímala opatření k nápravě chyb a ke zpětnému získání finančních prostředků nesprávně vynaložených členskými státy, zprostředkovateli nebo konečnými příjemci;

11. připomíná, že Komise na základě článku 135 finančního nařízení zřídila systém včasného odhalování rizik a vylučování hospodářských subjektů (EDES) s cílem posílit ochranu finančních zájmů Unie a zajistit řádné finanční řízení a to, aby společnosti a skuteční vlastníci nemohli využívat finanční prostředky Unie, pokud byli odsouzeni za podvody, korupci nebo jinou trestnou činnost související s použitím finančních prostředků Unie nebo proti nimž alespoň úřad OLAF vydal počínaje 1. lednem 2016 soudní doporučení trestněprávním orgánům členských států; zastává názor, že tento nástroj by mohl orgánům Unie a vnitrostátním orgánům pomoci lépe bojovat proti korupci a podvodům v členských státech a účinněji jim předcházet; s politováním konstatuje, že databáze uvádí pouze několik hospodářských subjektů (pět podle údajů z února 2021); považuje to za znamení toho, že systém EDES není řádně uplatňován;

12. žádá Komisi, aby při dodržení zásad proporcionality a vhodnosti zvážila při předkládání návrhu na revizi finančních pravidel platných pro souhrnný rozpočet Unie (finančního nařízení) prodloužení uplatňování systému EDES na finanční prostředky ve sdíleném řízení včetně příjemců v rámci sdíleného řízení, subjektů provádějících finanční nástroje a konečných příjemců; poznamenává, že v rámci legislativních změn, na základě kterých by ze všech finančních prostředků Unie bez ohledu na způsob výdajů byli vyloučeni příjemci, kteří jsou rovněž registrováni v rámci sdíleného řízení, by bylo dále nezbytné umožnit členským státům, aby měly přímý přístup do systému Komise a vkládaly do něj na vlastí odpovědnost informace o příjemcích; naléhavě vyzývá členské státy a Komisi, aby zaručily větší interoperabilitu stávajících evropských a vnitrostátních databází a nástrojů pro získávání údajů; bere na vědomí, že podle evropského inspektora ochrany údajů nevyvstávají v souvislosti se zavedením takovéto interoperability žádné otázky obecné ochrany údajů, je však nutné stanovit jasný právní základ;

13. vyzývá Komisi, aby:

— informovala orgán příslušný k udělení absolutoria o důvodech, proč systém EDES obsahuje pouze několik záznamů;

— přijala nezbytná opatření ke zlepšení fungování, používání a operability EDES s cílem zajistit, aby byly na seznamu uvedeny všechny hospodářské subjekty, které splňují kritéria čl. 136 odst. 1 písm. c) až h) finančního nařízení; dále vyzývá Komisi, aby přezkoumala kritéria v zájmu jejich zjednodušení a větší použitelnosti v praxi;

— zlepšila využívání tohoto nástroje s cílem propojit černou listinu s úřadem OLAF a Úřadem evropského veřejného žalobce a s vnitrostátními databázemi a vytvořit automatizovaný systém, který by tuto databázi aktualizoval pomocí spolehlivých a včasně poskytovaných informací;

14. domnívá se, že v souladu s úsilím Komise je nanejvýš důležité nalézt vhodnou rovnováhu mezi nízkou mírou chyb, rychlými platbami, přiměřenými náklady na kontroly a přidanou hodnotou rozpočtu Unie;

15. vyzdvihuje klíčovou úlohu politik a nástrojů Unie pro snižování rozdílů mezi členskými státy a regiony v oblasti soudržnosti, zemědělství a rozvoje venkova, výzkumu a inovací, vnitřních věcí a vnějších vztahů, pro podporu hospodářského růstu a zaměstnanosti, boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení, ochranu a pro prosazování hodnot Unie, bezpečnosti a spravedlnosti pro její občany na území Unie i ve zbytku světa;

16. vítá, že Komise jako správce rozpočtu Unie náležitě přizpůsobuje svou obecnou metodiku specifickým rizikům a kontrolním a řídícím prostředím v různých oblastech výdajů, aby mohla účinně podávat zprávy a chránit rozpočet Unie;

17. poukazuje na to, že článek 61 finančního nařízení stanoví od srpna 2018 rozšířenou definici střetu zájmů; zdůrazňuje odpovědnost Komise za to, aby tato ustanovení byla prováděna s náležitou péčí v celé Unii a aby všechny formy střetu zájmů byly účinně a účelně řešeny ve všech fázích a oblastech plnění rozpočtu Unie; zdůrazňuje, že je důležité, aby byly u všech finančních transakcí Unie zveřejňovány informace a konečných příjemcích, aby se při plnění rozpočtu Unie zabránilo střetu zájmů;

18. znovu vyzývá Komisi, aby zajistila řádné hodnocení preventivních opatření členských států, která mají zabránit střetu zájmů; v tomto ohledu vítá „Pokyny k zabránění střetu zájmů podle finančního nařízení“, které Komise členským státům poskytla v srpnu 2020 a jejichž cílem je podpořit jednotný výklad a uplatňování pravidel týkajících se střetu zájmů a zvyšování povědomí o jejich použitelnosti, a to i v rámci sdíleného řízení; vyzývá Komisi, aby tyto pokyny zveřejnila a aby s orgány členských států a Výborem pro rozpočtovou kontrolu rovněž sdílela informace o auditech provedených v těchto otázkách a příklady osvědčených postupů;

19. je znepokojen možným úzkým výkladem článku 61 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 českou platební agenturou (Státním zemědělským intervenčním fondem), která se domnívá, že se nevztahuje na členy vlády; naléhavě vyzývá Komisi, aby poskytla stanovisko k výkladu uvedeného článku vnitrostátními platebními agenturami; vyzývá Komisi, aby v České republice zajistila dodržování a provádění článku 61 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 a jeho uplatňování na všechny platby z rozpočtu Unie, včetně přímých plateb v rámci prvního pilíře SZP, a aby v tomto ohledu sledovala nezávislé fungování platebních agentur;

20. připomíná, že řada skandálů týkajících se rozdělování a zneužívání finančních prostředků Unie v zemích, jako je Bulharsko, Česko, Slovensko a Rumunsko, vyvolala v posledních měsících a letech rozsáhlé veřejné protesty a že občané Unie od orgánů Unie – zejména od Komise – očekávají, že takovému špatnému hospodaření s veřejnými prostředky učiní přítrž;

21. vítá novou institucionální strategii proti podvodům, kterou Komise přijala v dubnu 2019 z podnětu úřadu OLAF, jejímž cílem je posílit znalosti Komise o podvodech a její analytické kapacity pro řízení boje proti podvodům, zajistit spolupráci mezi útvary a výkonnými agenturami v boji proti podvodům a posílit institucionální dohled nad bojem proti podvodům; vyzývá Komisi, aby připravila návaznou zprávu o účinnosti jejího provádění a o prvních dosažených výsledcích a aby ji předložila orgánu příslušnému k udělení absolutoria;

22. zdůrazňuje, že s ohledem na VFR a Nástroj pro oživení a odolnost by finanční zdroje Unie měly podporovat rozšiřující se priority a úkoly Unie; dále zdůrazňuje, že ochrana finančních zájmů Unie je nanejvýš důležitá a že je nezbytné na všech úrovních vynaložit co největší úsilí na prevenci podvodů, korupce a zneužívání finančních prostředků Unie a boj proti nim; vyzývá Komisi, aby navrhla poskytnutí dostatečných finančních a lidských zdrojů Účetnímu dvoru, úřadu OLAF a Úřadu evropského veřejného žalobce a aby jim i nadále poskytovala silnou politickou podporu, aby mohly vykonávat svou činnost v oblasti auditu, vyšetřování a stíhání za účelem ochrany finančních zájmů Unie;

23. zároveň konstatuje, že rostoucí využívání finančních mechanismů k plnění politik Unie ve třetích zemích souběžně s rozpočtem Unie může ohrozit odpovědnost a transparentnost činností a výdajů Unie; trvá na tom, aby Komise zajistila, aby bylo poskytování externí pomoci podmíněno dodržováním zásad právního státu a lidských práv v přijímajících zemích; zdůrazňuje, že je třeba zejména zaručit, aby země a třetí strany nebo fyzické osoby, kterým byly přiděleny finanční prostředky Unie nebo které jsou s prostředky Unie spojeny, ctily základní demokratické hodnoty, řídily se mezinárodními normami v oblasti lidských práv a zavázaly se dodržovat zásadu nepoužívání nenásilí;

24. připomíná, že rozvojová politika a politika spolupráce mají za cíl vymýtit chudobu a zmírnit nerovnost a že by finanční prostředky měly být poskytovány pouze určeným příjemcům;

25. zdůrazňuje, že vytvoření Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) představuje zásadní zlom ve vývoji ochrany finančních zájmů Unie; připomíná Komisi, že úřad EPPO bude v nadcházejících letech hrát klíčovou úlohu v ochraně plánu Unie na podporu oživení; vyzývá všechny členské státy Unie, aby se připojily k úřadu EPPO a na základě jasných a transparentních kritérií jmenovaly své prokurátory;

26. upozorňuje na podfinancování a nedostatečné personální obsazení úřadu EPPO během jeho budování, avšak vítá významné zvýšení jeho rozpočtu a stavu zaměstnanců v porovnání s původním návrhem; opakuje, že Parlament nesouhlasí se snížením počtu zaměstnanců v úřadu OLAF v důsledku přesunu pracovních míst do úřadu EPPO, což vedlo ke kumulativnímu snížení o 45 pracovních míst v úřadu OLAF do roku 2023; vyzývá Komisi, aby navýšila kapacity a přezkoumala personální situaci v úřadu EPPO a úřadu OLAF, jakož i v agentuře Eurojust; vyzývá Komisi a rozpočtové orgány, aby zajistily navýšení rozpočtů úřadu OLAF, úřadu EPPO a agentury Eurojust, aby mohly plnit své poslání;

27. se znepokojením konstatuje, že v období od ledna 2015 do prosince 2019 soudní orgány nepřijaly v 199 případech žádné rozhodnutí na základě doporučení úřadu OLAF a pouze ve 178 případech bylo přijato nějaké rozhodnutí ([1]); vyzývá členské státy, aby řádně zohledňovaly všechna doporučení úřadu OLAF; [1]

28. podporuje doporučení ve výroční zprávě Účetního dvora za rozpočtový rok 2019 a ve zprávě Účetního dvora o plnění rozpočtu Unie a důrazně vybízí Komisi a další příslušné strany, aby je co nejdříve provedly, přičemž níže upozorňuje na některá nejdůležitější a nejnaléhavější doporučení;

29. je znepokojen zejména opakovanými zjištěními Účetního dvora, že činnost některých vnitrostátních auditních orgánů nebo certifikačních orgánů je považována za příliš náchylnou k chybám, a tudíž nespolehlivou, což snižuje spolehlivost údajů pro výroční zprávu Komise o řízení a výkonnosti rozpočtu Unie; vyjadřuje politování nad tím, že Účetní dvůr nemůže do své činnosti zahrnout analýzu základních důvodů těchto přetrvávajících nedostatků;

30. vyjadřuje politování nad tím, že Komise nemohla poskytnout smysluplné poznatky o důvodech a specifických rozdílech mezi orgány členských států; vyjadřuje politování nad tím, že nedostatek informací o základních důvodech těchto přetrvávajících systémových nedostatků v některých vnitrostátních auditních orgánech brání účinnému a účelnému řešení těchto problémů; vyzývá Komisi, aby provedla důkladnou analýzu základních důvodů a strukturálních problémů, které způsobují přetrvávající systémové nedostatky zjištěné Účetním dvorem; žádá Komisi, aby rovněž zahrnula připomínky k osvědčeným postupům a na základě této analýzy vydala jasná, praktická a snadno proveditelná horizontální doporučení i doporučení pro jednotlivé země určená vnitrostátním orgánům, jak je podrobněji popsáno ve zvláštních kapitolách tohoto usnesení;

31. vyzývá Komisi, aby věnovala zvýšenou pozornost a přidělila více personálu a vyšší rozpočet Komise těm členským státům, jejichž řídicí a kontrolní systémy jsou nespolehlivé nebo jen částečně spolehlivé a v nichž hrozí větší riziko podvodu a korupce související s finančními prostředky, zejména těm členským státům, které se nepřipojily k úřadu EPPO;

32. žádá, aby bylo využívání fondů Unie členskými státy podmíněno používáním systému Arachne;

([1]) https://ec.europa.eu/anti-fraud/sites/antifraud/files/olaf_report_2019_en.pdf

33. zdůrazňuje, že míra chyb stanovená Účetním dvorem je statickým shrnutím, které poskytuje vhodný jednotný ukazatel legality a správnosti výdajů Unie, avšak nikoli propracovaný přehled o různé povaze a závažnosti chyb, na jejichž základě byla míra chyb vypočítána; bera na vědomí, že metoda Účetního dvora vychází z mezinárodních účetních standardů, která spočívají v kontrole namátkového vzorku transakcí, a že reprezentativní vzorek nemůže být zcela založen na rizicích; vítá skutečnost, že Účetní dvůr své vzorky rozděluje na operace s vysokým a nízkým rizikem; oceňuje, že Účetní dvůr již zahrnuje konkrétní příklady zjištěných chyb; vyzývá Účetní dvůr, aby uváděl ještě podrobnější informace, aby byl získán zejména lepší zeměpisný přehled o problémech typických pro jednotlivé země;

34. vyjadřuje politování nad tím, že v některých členských státech se většina přímých plateb SZP soustřeďuje v rukou několika příjemců a že jsou v nich vytvořeny i oligarchické struktury, což oslabuje zejména drobné zemědělce a venkovské komunity;

35. připomíná, že je zapotřebí finanční prostředky SZP rozdělovat spravedlivěji, a to tak, aby se platby na hektar snižovaly úměrně k velikosti holdingu/zemědělského podniku;

36. je znepokojen oznámenými případy zabírání půdy v některých členských státech a opakuje svou výzvu Komisi, aby zavedla účinný kontrolní systém, který by zajistil, aby nárok na finanční prostředky SZP měli pouze příjemci, kteří obhospodařují půdu, a aby se tyto finanční prostředky nedostaly k žádnému příjemci, který půdu získal nezákonnými nebo podvodnými prostředky; v tomto ohledu znovu požaduje vytvoření zvláštního mechanismu vyřizování stížností na úrovni Unie, jenž by podpořil zemědělce nebo příjemce dotací, kteří se potýkají například se záborem půdy, pochybením orgánů členských států, tlakem zločineckých struktur či organizovaného zločinu, nebo osoby, které vykonávají nucenou nebo otrockou práci, a který by jim umožnil rychle předložit stížnost Komisi, jíž by měla Komise okamžitě prověřit ([2]);

37. vyjadřuje znepokojení nad tím, že objem zbývajících závazků nadále rostl a na konci roku 2019 dosáhl rekordní výše 298,0 miliard EUR (ve srovnání s 281,2 miliardy EUR v roce 2018); konstatuje, že úroveň prostředků na platby v rámci ročních rozpočtů byla v posledních letech znatelně nižší než strop VFR, což by mohlo v budoucnu vést k vyšším potřebám na straně plateb; vítá, že Komise do svého návrhu nařízení o VFR zahrnula odhadované budoucí platby v souvislosti s navýšením navrženým v roce 2020 v rámci reakce Unie na krizi COVID-19; vyzývá Komisi, aby v případě nedostatečného plnění a nízké míry čerpání pečlivě sledovala provádění v členských státech; vítá úsilí Komise o zavedení pravidla n+2 pro všechny výdajové oblasti, a zdůrazňuje, že je třeba, aby pravidlo n+3 nahradily jiné nástroje; znovu vyzývá Komisi, aby zvýšila technickou podporu vnitrostátním, regionálním nebo místním orgánům, včetně organizací občanské společnosti a občanů, s cílem dosáhnout lepší míry čerpání ([3]);

38. připomíná rostoucí rozdíl mezi závazky a platbami a zvyšování rozpočtu Unie (rychlý přezkum „Zbývající závazky – bližší pohled“ vypracovaný Účetním dvorem), což představuje velkou výzvu rovněž pro orgán příslušný k udělení absolutoria; konstatuje, že dlouhodobý rozpočet Unie se zvýšil z 1 083 na 1 800 miliard EUR na období 2021–2027, včetně plánu EU na podporu oživení Next Generation EU; vyzývá Komisi, aby pravidelně sledovala provádění vnitrostátních plánů na podporu oživení a odolnosti s cílem zajistit dodržování pravidel státní podpory a aby o tom předložila zprávu orgánu příslušnému k udělení absolutoria; zdůrazňuje, že nesplnění tohoto požadavku by mohlo vést k odmítnutí udělení absolutoria za rok 2020;

39. zdůrazňuje, že výše prostředků na platby byla v ročních rozpočtech znatelně nižší než strop VFR, což by mohlo v budoucnu vést k vyšším platebním potřebám a riziku, že se rozpočet dostane pod tlak;

40. vyjadřuje politování nad tím, že ve VFR byla promarněna možnost využít nevyčerpané prostředky na závazky a zrušené prostředky na závazky na splacení dluhu, který vznikl za účelem financování plánu na podporu oživení;

41. upozorňuje na skutečnost, že hlavní finanční rizika, jimž byl rozpočet Unie v roce 2019 vystaven, souvisela s finančními operacemi ve formě úvěrů krytých přímo z rozpočtu Unie (53,7 %) a s finančními operacemi krytými záručním fondem EU (46,3 %); konstatuje, že po zahrnutí také případných budoucích plateb týkajících se záruky Evropského fondu pro strategické investice (EFSI) dosáhla na konci roku 2019 celková výše rizika, kterou je zatížen rozpočet Unie, 90,5 miliardy EUR; vyzývá Komisi, aby ve výroční zprávě o zárukách krytých souhrnným

([2]) Bod 23 usnesení o udělení absolutoria za rok 2018.
([3]) Bod 17 usnesení o udělení absolutoria za rok 2018.

rozpočtem předložila kompletní přehled expozice rozpočtu Unie, včetně rizika plynoucího ze záruky EFSI a ze všech budoucích souvisejících finančních operací;

42. poukazuje na to, že Unie stále více využívá finanční nástroje a rozpočtové záruky poskytované skupině Evropské investiční banky (EIB); připomíná, že operace skupiny EIB, které nejsou financovány z rozpočtu Unie, avšak slouží týmž unijním cílům, nespadají do kontrolního mandátu Účetního dvora;

43. poukazuje na to, že Účetní dvůr chce přistoupit ke koncepci nepřímého vykazování; vyzývá Účetní dvůr, aby pokračoval v namátkových kontrolách, které sledují jednotlivé operace;

44. je znepokojen tím, že současný stav personálu nestačí ke zvládnutí zvyšujícího se rozpočtu Unie; zdůrazňuje, že je nezbytné posílit administrativní kapacity Účetního dvora a příslušných sekretariátů Evropského parlamentu; zdůrazňuje, že nebudou-li tyto požadavky splněny, může to vést k odmítnutí udělení absolutoria za rok 2020;

45. vybízí Účetní dvůr, aby pokračoval v analýzách výkonnosti rozpočtu Unie; konstatuje, že náležité posouzení legality a správnosti operací Unie v zájmu zvýšení odpovědnosti je základem řádného finančního řízení; zdůrazňuje, že ukazatele by měly popisovat a objektivně hodnotit úspěšnost konkrétních činností a nevyjadřovat žádné politické preference; poukazuje na doporučení Účetního dvora, že ukazatele je třeba dále propracovat a najít lepší rovnováhu mezi vstupy a výstupy a ukazateli výsledků a dopadů; vyzývá Komisi, aby počet cílů a ukazatelů omezila na vymezený soubor relevantních a vhodných ukazatelů výsledků a dopadů, který bude nejlépe měřit dosažené výsledky, pokud jde o účinnost a přidanou hodnotu výdajů Unie;

46. souhlasí s výhradami generálních ředitelů GŘ BUDG, RTD, AGRI, REGIO, EMPL, MARE, CLIMA, HOME, JUST, NEAR a REFORM uvedenými v jejich výročních zprávách o činnosti; je toho názoru, že tyto výhrady dokazují, že kontrolní postupy zavedené Komisí a členskými státy mohou být dostatečnou zárukou legality a správnosti uskutečněných operací v příslušných oblastech politiky pouze tehdy, pokud budou úspěšně provedeny všechny potřebné postupy oprav;

Prohlášení o věrohodnosti předkládané Účetním dvorem

47. vítá skutečnost, že Účetní dvůr považuje účty Unie za rok 2019 za spolehlivé a že dospěl k závěru, že příjmy v roce 2019 nebyly zatíženy významnou mírou chyb;

48. je znepokojen tím, že Účetní dvůr vydal poprvé za čtyři roky záporný výrok k legalitě a správnosti výdajů, na nichž se zakládá účetní závěrka;

49. konstatuje však, že Účetní dvůr připouští, že celková míra chyb zůstala relativně stabilní – v roce 2019 činila 2,7 % ve srovnání s 2,6 % v roce 2018 –, a zdůrazňuje pozitivní prvky ve výdajích Unie, na něž poukázal Účetní dvůr, jako je rozvoj přírodních zdrojů a udržitelné výsledky v oblasti správy;

50. bere na vědomí uvedené důvody záporného výroku: pokud jde o výdaje Unie, dospěl Účetní dvůr k závěru, že míra chyb zejména u plateb založených na úhradách je všudypřítomná a že vzhledem k tomu, jak je rozpočet Unie složen a jak se v průběhu času vyvíjí, představují vysoce rizikové výdaje v roce 2019 více než polovinu kontrolovaných výdajů (53,1 %), přičemž významná míra chyb je i nadále přítomna v odhadované výši 4,9 % (oproti 4,5 % v roce 2018 a 3,7 % v roce 2017);

51. konstatuje, že Účetní dvůr zkontroloval operace v celkové výši 126,1 miliardy EUR (ze 159,1 miliardy EUR celkových výdajů Unie) a že největší podíl celkového kontrolovaného základního souboru Účetního dvora tvořily „Přírodní zdroje“ (47,2 %), po nichž následovala „Soudržnost“ (22,5 %) a „Konkurenceschopnost“ (13,2 %); připomíná svůj návrh, aby Účetní dvůr při rozhodování o rozdělení kontrolovaného základního souboru pro příští audit zohlednil jak podíl z celkových výdajů Unie, tak riziko spojené s chybami;

52. konstatuje, že v roce 2019 Účetní dvůr poskytl údaje o konkrétní míře chyb u tří okruhů VFR: „Konkurenceschopnost“ (4 %), „Soudržnost“ (4,4 %) a „Přírodní zdroje“ (1,9 %), zatímco u okruhu „Správa“ odhaduje, že míra chyb je pod prahem významnosti; poukazuje na to, že Účetní dvůr zjistil nejvyšší odhadovanou míru chyb u výdajů v oblasti „Hospodářská, sociální a územní soudržnost“ (4,4 %) a že výdaje v okruhu „Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost“ dosáhly znepokojivé míry chyb ve výši 4 % (oproti 2 % v roce 2017);

53. bere na vědomí, že finanční řízení rozpočtu Unie se postupně zlepšilo a že míra chyb se v posledních letech snížila a přiblížila 2 % prahu významnosti s výjimkou některých konkrétních oblastí politiky, například konkurenceschopnosti, která je většinou pod přímým řízením Komise a kde se odhadovaná míra chyb zdvojnásobila z 2 % v roce 2018 na 4 % v roce 2019;

54. konstatuje, že Účetní dvůr se nezabýval mírou chyb ve výdajových oblastech spadajících do okruhu 3 VRF „Bezpečnost a občanství" a okruhu 4 „Globální Evropa"; poukazuje na to, že uvedení míry chyb by umožnilo srovnání mezi rozpočtovými roky; v této souvislosti vyjadřuje politování nad tím, že vzorek v kapitolách 7 a 8 se ve srovnání s posledními roky dále snižuje (z 11 % kontrolovaných výdajů v roce 2017 na 9,1% v roce 2018 a na 8,9 % výdajů v roce 2019);

55. vyzývá Účetní dvůr, aby ve své příští výroční zprávě poskytl údaje o míře chyb u plateb v každé oblasti výdajů; žádá Účetní dvůr, aby rozšířil kapitolu „Správa" o podrobnější analýzu všech orgánů; vyzývá Účetní dvůr, aby co nejdříve splnil žádost Parlamentu o zvláštní nezávislou výroční zprávu o orgánech Unie; vítá, že Účetní dvůr o této žádosti uvažuje, a doufá, že se to odrazí ve strategii Účetního dvora na období 2021–2025;

56. vyjadřuje politování nad tím, že Účetní dvůr neposuzuje dopad nápravných opatření na celkovou míru chyb, ale pouze na konkrétní okruhy; zdůrazňuje, že konkrétní údaje o všech okruzích VFR by byly velmi cennou informací pro kontrolu prováděnou orgánem příslušným k udělení absolutoria; vyzývá Účetní dvůr, aby posoudil dopad nápravných opatření na celkovou míru chyb;

57. upozorňuje na to, že obecný odhad míry chyb v rozpočtu Unie, který je uveden v prohlášení Účetního dvora o věrohodnosti, není ukazatelem podvodů, ani neefektivnosti nebo plýtvání, ale odhadem finančních prostředků, které neměly být vyplaceny, protože nebyly využity v souladu s platnými pravidly a předpisy; konstatuje, že v roce 2019 Účetní dvůr oznámil úřadu OLAF devět případů, u nichž během auditu pojal podezření z podvodu (rovněž devět případů v roce 2018), a že úřad OLAF zahájil vyšetřování pěti případů a ve čtyřech případech se rozhodl nezahájit vyšetřování;

58. poukazuje na skutečnost, že podobně jako v předchozích letech i v roce 2019 se na odhadované míře chyb u rizikových výdajů podílely nejvíce chyby týkající se způsobilosti úhradových plateb (tj. žádosti o proplacení nákladů obsahovaly nezpůsobilé náklady a týkaly se nezpůsobilých projektů, činností nebo příjemců), kde výdaje často podléhají složitým pravidlům, konkrétně že tvořily 74 % (oproti 68 % v roce 2018);

59. vítá rozhodnutí Účetního dvora zvýšit ve svém vzorku podíl vysoce rizikových výdajů, které jsou významně zatíženy stále rostoucí mírou chyb (4,9 % v roce 2019 oproti 4,5 % v roce 2018 a 3,7 % v roce 2017); vyjadřuje politování nad tím, že míra chyb není jasně vyčíslena pro platební nároky;

60. vyjadřuje politování nad tím, že v informacích a zprávách, které Komise dostává od orgánů členských států, často chybí údaje o konkrétních výsledcích nebo že obsahují příliš optimistická hodnocení; bere na vědomí konstatování Účetního dvora, že na odhady míry chyb prováděné Komisí má dopad jednak její zvláštní úloha, kterou odráží její metodika, jednak nedostatky v kontrolách *ex post*, které jsou zásadní částí kontrolního systému;

61. je velmi znepokojen tím, že zjištěné chyby naznačují nedostatky ve správnosti výdajů vykázaných řídícími orgány;

Rozpočtové a finanční řízení

62. konstatuje, že prostředky na závazky vyčleněné v konečném rozpočtu byly v roce 2019 téměř v plné výši vyčerpány (99,4 %), zatímco míra využití prostředků na platby byla o něco nižší (98,5 %);

63. bere na vědomí přijetí tří opravných rozpočtů v roce 2019, jejichž prostřednictvím byly prostředky na závazky navýšeny o 0,4 miliardy EUR a prostředky na platby o 0,3 miliardy EUR:

   i) opravný rozpočet č. 1/2019 vložil do rozpočtu na rok 2019 jako příjem přebytek ve výši 1 802 988 329 EUR vyplývající z plnění rozpočtu na rok 2018; tato částka snížila roční příspěvky členských států na základě HND;

   ii) opravný rozpočet č. 2/2019 poskytl dalších 100 milionů EUR v prostředcích na závazky na programy Horizont 2020 a Erasmus+ v souladu s rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady v dohodě o rozpočtu na rok 2019;

iii) opravný rozpočet č. 3/2019 vložil nezbytné prostředky na závazky a platby pro uvolnění prostředků z Fondu solidarity Evropské unie (FSEU) ve výši 293 551 794 EUR, jejichž cílem bylo poskytnout pomoc Rumunsku, Itálii a Rakousku po přírodních katastrofách, k nimž došlo v těchto členských státech během roku 2018:

64. bere na vědomí, že Komise může vzhledem k víceleté povaze svých výdajů a kontrolních strategií provádět opravy až do uzavření programu financování; dále konstatuje, že i když mohou být chyby odhaleny v daném roce, jsou opraveny v současném roce nebo mohou být opraveny v následujících letech po provedení platby, a to až do okamžiku uzavření programu; vyzývá proto Komisi a členské státy, aby pokračovaly v provádění oprav, a vybízí Komisi, aby využívala nástroje dohledu, které má k dispozici, v souladu se svými povinnostmi vyplývajícími z různých odvětvových právních základů, aby skutečné riziko nakonec kleslo výrazně pod 2 % a přiblížilo se 0 %;

65. konstatuje, že v roce 2019 dosáhla nápravná opatření potvrzená Komisí hodnoty 1,5 miliardy EUR (o 25 % více než v roce 2018), která souvisela zejména s chybami ovlivňujícími platby provedené v předchozích letech;

66. se znepokojením bere na vědomí skutečnost, že objem zbývajících závazků nadále rostl a na konci roku 2019 dosáhl 298,0 miliard EUR (ve srovnání s 281,2 miliardy EUR v roce 2018); konstatuje, že Účetní dvůr zjistil důvody pokračujícího růstu, jako je celkové zvýšení objemu rozpočtu EU v daném období; konstatuje, že výše prostředků na platby v ročních rozpočtech byla v posledních letech znatelně nižší než strop VFR, což by mohlo vést k vyšším požadavkům na platby v letech 2022 a 2023 a představovat vážné riziko pro likviditu rozpočtu EU; bere na vědomí závazek Komise provést během globálního převodu důkladnou analýzu prostředků na platby, které jsou zapotřebí do konce roku, s cílem předložit rozpočtovému orgánu návrh na jejich případné navýšení; vyzývá Komisi, aby snížila stávající nesplacené závazky a zabránila budoucím nesplaceným závazkům, aby dále zlepšovala finanční prognózy a případně pomohla zemím s hledáním způsobilých projektů, zejména projektů s jednoznačným evropským přínosem, aby se zlepšila míra čerpání prostředků;

67. se znepokojením konstatuje, že podle Účetního dvora byla celková míra čerpání prostředků z evropských strukturálních a investičních fondů (ESI) nižší než v odpovídajícím roce předchozího VFR, neboť na konci roku 2019 bylo z celkových přídělů z fondů ESI na stávající VFR (465 miliard EUR) členským státům vyplaceno pouze 40 % (ve srovnání se 46 % na konci roku 2012); bere na vědomí vysvětlení Komise, že pomalejší míra čerpání souvisí s pozdním přijetím nařízení o společných ustanoveních, časem potřebným k tomu, aby orgány vytvořily účinný program plnění a systémy dodržování předpisů, a změnami zavedenými v nařízeních v programovém období 2014–2020, jako je vysoká míra ročního předběžného financování a nové pravidlo pro automatické zrušení závazků (n+3); konstatuje, že celková rychlost čerpání zůstala v roce 2019 téměř stejná jako v roce 2018; je znepokojen nízkou mírou čerpání;

68. připomíná, že míra čerpání vyjadřuje rozsah, v jakém byly finanční prostředky Unie přidělené členským státům vynaloženy na způsobilé projekty, což je jedním z předpokladů a ukazatelů účinného čerpání v budoucnu; v této souvislosti zdůrazňuje, že od konce roku 2018 zůstává míra výběru projektů vyšší než ve stejném referenčním období 2007–2013; dále zdůrazňuje, že do konce června 2020 byly téměř všechny prostředky (99,2 %) z 350 miliard EUR v celkových nákladech přiděleny na téměř 515 000 projektů;

69. vyjadřuje politování nad tím, že v mnoha členských státech nebyla posílena technická pomoc ke zvýšení míry čerpání a ke snížení objemu nevypořádaných závazků (RAL);

70. konstatuje, že v době zahájení stávajícího pětiletého VFR na začátku roku 2019 se ke konečným příjemcům dostalo pouze přibližně 17 % celkových prostředků z fondů ESI, které byly přiděleny prostřednictvím finančních nástrojů ve sdíleném řízení; konstatuje však, že do poloviny září 2020 bylo pro investice uvolněno 42 % částek přidělených na finanční nástroje a že 59 % kapitálu dostupného v rámci finančních nástrojů ve sdíleném řízení se dostalo ke konečným příjemcům; připomíná zde opakovaně vyjádřenou skepsi Parlamentu ohledně silné podpory finančních nástrojů ze strany Komise;

71. vyjadřuje politování nad tím, že výroční zpráva o finančních nástrojích ve sdíleném řízení za rok 2019 byla zveřejněna po uplynutí lhůty stanovené v příslušném nařízení [4]; sdílí názor Účetního dvora, že význam informací, které Komise v této výroční zprávě uvedla, je vzhledem k jejímu pozdnímu zveřejnění nižší;

[4] Článek 46 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

72. je znepokojen tím, že podobně jako v předchozích letech byly do rozpočtu Unie vráceny značné částky nevyužitého ročního předběžného financování z fondů ESI (7,7 miliardy EUR v roce 2019) jakožto účelově vázaný příjem, a to zejména kvůli zpožděním při provádění; poukazuje na to, že z této částky bylo 5 miliard EUR použito na platby na žádosti členských států nad rámec schváleného rozpočtu na daný rok v příslušných rozpočtových položkách fondů ESI, díky čemuž nebyly zrušeny;

73. uznává, že sdílené řízení má zásadní význam pro provádění fondů ESI, které následně závisí na účinné administrativní spolupráci mezi Komisí a členskými státy; upozorňuje na připomínku Účetního dvora, že u výdajů, na něž se vztahují složitá pravidla, je riziko chyb vysoké; vítá, že v tomto ohledu došlo za posledních deset let k podstatnému zlepšení, mimo jiné díky úsilí Komise a doporučením Účetního dvora a Parlamentu; vybízí Komisi, aby učinila kroky ke zjednodušení a orientaci na výkonnost;

74. zdůrazňuje skutečnost, že hlavní finanční rizika, jimž byl rozpočet Unie v roce 2019 vystaven, souvisela s finančními operacemi ve formě úvěrů krytých přímo z rozpočtu Unie (53,7 %) a s finančními operacemi krytými záručním fondem Unie (46,3 %); s politováním konstatuje, že celková míra rizika oznámená Komisí nezahrnuje operace související s EFSI, a proto neodráží skutečnou finanční expozici rozpočtu Unie; zdůrazňuje, že po přidání možných budoucích plateb souvisejících se zárukou EFSI dosáhlo celkové riziko pro rozpočet Unie na konci roku 2019 výše 90,5 miliardy EUR;

75. poukazuje na to, že Unie stále více využívá finanční nástroje a rozpočtové záruky poskytované skupině EIB; připomíná, že operace skupiny EIB, které nejsou financovány z rozpočtu Unie, avšak slouží týmž unijním cílům, v současné době nespadají do kontrolního mandátu Účetního dvora; poukazuje na to, že to znamená, že Účetní dvůr nemůže poskytnout úplný přehled vztahů mezi operacemi skupiny EIB a rozpočtem Unie; žádá, aby EIB a Parlament uzavřely dohodu o porozumění s cílem zlepšit přístup Parlamentu k dokumentům a údajům EIB souvisejícím se strategickou orientací a politikami financování, aby byla posílena odpovědnost EIB;

76. připomíná, že čl. 287 odst. 3 SFEU vymezuje kontrolní pravomoci Účetního dvora ve vztahu k EIB; připomíná, že Účetní dvůr je oprávněn provádět audit činností EIB souvisejících se spravováním výdajů a příjmů Unie; připomíná, že výbor pro audit EIB je příslušný ke kontrole základního kapitálu EIB podle článku 12 protokolu č. 5 (statut EIB); připomíná, že čl. 308 odst. 3 SFEU umožňuje Radě změnit protokol o statutu EIB jednoduchým rozhodnutím bez úplného přezkumu Smlouvy; zdůrazňuje, že v novém VFR mají větší význam záruky a další finanční nástroje Unie spravované EIB; vyzývá proto Radu, aby změnila článek 12 protokolu č. 5 tak, aby Účetní dvůr mohl kontrolovat základní kapitál EIB; konstatuje, že platnost současné třístranné dohody mezi Komisí, EIB a Účetním dvorem, která se týká auditů operací financovaných nebo krytých z rozpočtu Unie, vypršela v roce 2020; důrazně vyzývá Komisi, Účetní dvůr a EIB, aby upevnily úlohu Účetního dvora a dále posílily jeho kontrolní pravomoci nad činnostmi EIB obnovením třístranné dohody, která upravuje pravidla účasti; podporuje žádost Účetního dvora o kontrolu operací EIB, které nesouvisejí s rozpočtem Unie; vyzývá Účetní dvůr, aby vypracoval doporučení k výsledkům externích úvěrových činností EIB;

77. konstatuje, že měnová politika způsobila pokles dlouhodobé úrokové sazby uplatňované na oceňování závazků vyplývajících ze zaměstnaneckých požitků (diskontní sazba), která se poprvé propadla do záporných čísel, což vedlo k výraznému nárůstu závazků rozpočtu Unie ke konci roku o 17,2 miliardy EUR; očekává tento trend i v budoucnu, jelikož EIB pokračuje v expanzivní měnové politice, a požaduje náležitá preventivní opatření;

78. zdůrazňuje význam přísného sledování možného rizika korupce a podvodů v případě rozsáhlých infrastrukturních projektů; vyzývá k pečlivému a nezávislému předběžnému a následnému hodnocení projektů, které mají být financovány;

79. naléhá na Komisi, aby povzbuzovala členské státy ke zvyšování kvality i počtu kontrol a ke sdílení osvědčených postupů v boji proti podvodům;

Doporučení

80. vyzývá Komisi, aby:

— podrobně sledovala platební potřeby, připravila možné scénáře s konkrétními řešeními – přičemž je třeba mít na paměti, že se Unie nesmí dostat do rozpočtového deficitu – a v rámci svých institucionálních pravomocí přijala opatření, aby byly zajištěny prostředky na platby s ohledem na jejich hrozící nedostatek a na mimořádné potřeby vzniklé v souvislosti s pandemií COVID-19;

— i v příštím VFR předkládala výroční zprávu o finančních nástrojích ve sdíleném řízení, a to i o jednotlivých finančních nástrojích;

— ve výroční zprávě o zárukách krytých souhrnným rozpočtem předložila kompletní přehled expozice rozpočtu Unie, včetně rizika plynoucího ze záruky EFSI a ze všech budoucích souvisejících finančních operací;

— v kontextu krize COVID-19 znovu posoudila, zda jsou stávající mechanismy pro zmírňování rizikové expozice rozpočtu Unie dostatečné a adekvátní, a přezkoumala cílové míry tvorby rezerv záručních fondů, z nichž jsou kryty záruky poskytované z rozpočtu Unie;

— předkládala výroční zprávy o tom, jak by trvalé nízké, velmi nízké a záporné úrokové sazby mohly ovlivnit rozpočet Unie;

81. žádá Radu spolu s Evropským parlamentem, aby:

— vyzvaly EIB, aby Účetnímu dvoru umožnila provádět kontrolu správnosti a výkonnosti její finanční činnosti, která nespadá do zvláštního mandátu Unie; tyto kontroly by mohly být zajištěny souběžně s obnovou třístranné dohody;

Výkonnost rozpočtu Unie

82. vítá první samostatnou a úplnou zprávu Účetního dvora o výkonnosti rozpočtu Unie – stav ke konci roku 2019 a vybízí Účetní dvůr, aby tuto zprávu předkládal i v nadcházejících letech a aby ji dále propracoval; opakuje své stanovisko, že je třeba se více zaměřit na výkonnost, aniž by se snížila současná úroveň kontroly dodržování předpisů a souladu; zdůrazňuje, že zjištění týkající se výkonnosti by neměla vést k obecným pokynům, ale spíše k doporučením pro jednotlivé země; konstatuje, že důležitým základem pro politické rozhodování jsou vhodné analýzy rizik a doporučení tvůrcům politik Unie k přijímání opatření; domnívá se, že ukazatele by měly popisovat a objektivně hodnotit úspěšnost konkrétních činností a nevyjadřovat žádné politické preference; vyzývá Účetní dvůr, aby se při hodnocení výkonnosti soustředil na dosahování evropské přidané hodnoty a na účinné využívání peněz daňových poplatníků Unie;

83. zdůrazňuje, že cílem informací o výkonnosti je poskytnout údaje o tom, zda je v rámci politik a programů Unie zajištěno účelné a účinné plnění příslušných cílů; navrhuje, aby byly informace o výkonnosti využívány – pokud je nutné dosáhnout zlepšení – v procesu navrhování nezbytných nápravných opatření a aby byla nepřetržitě sledována jejich realizace; zdůrazňuje, že výkonnost fondů a politik Unie je velmi obtížné měřit a že různé oblasti výdajů a různé fondy vyžadují zvláštní definice a cílené ukazatele; zastává názor, že klíčové ukazatele výkonnosti by měly komplexně měřit výsledky programů pomocí analytické metody bez uvádění politických preferencí; souhlasí se zjištěními Účetního dvora, že je třeba dále zlepšovat celkové ukazatele a najít lepší rovnováhu mezi vstupy a výstupy a ukazateli výsledků a dopadů; vyzývá Komisi, aby zjednodušila podávání zpráv o výkonnosti a za tímto účelem omezila počet cílů a ukazatelů na vymezený soubor relevantních a vhodných ukazatelů výsledků a dopadů, který bude nejlépe měřit dosažené výsledky z hlediska účinnosti, hospodárnosti, účelnosti a evropské přidané hodnoty výdajů Unie;

84. zdůrazňuje, že Účetní dvůr shledal, že Komise má uspokojivé postupy pro vypracování své výroční zprávy o řízení a výkonnosti a přehledu výkonnosti programů; souhlasí s Účetním dvorem, že by Komise měla i po uplynutí období VFR pokračovat v podávání zpráv o výkonnosti programů, a to alespoň po dobu, po kterou je vyplácen značný objem plateb souvisejících s daným obdobím VFR;

85. vítá připomínku Účetního dvora, že Komise začala provádět systémové hodnocení výkonnosti a analýzu vedoucí k závěrům ohledně dosažení cílů programů; s uspokojením konstatuje, že Účetní dvůr to považuje za významný pozitivní krok k jasnějšímu, transparentnějšímu a komplexnějšímu každoročnímu podávání zpráv o výkonnosti programu;

86. důrazně vybízí Komisi, aby pokračovala ve zvyšování spolehlivosti a přístupnosti informací o výkonnosti coby zásadního nástroje pro posuzování úspěšnosti programů, to by mělo zahrnovat šíření poznatků získaných od Výboru pro kontrolu regulace, zejména poznatků týkajících se koncepce a metodiky;

87. je znepokojen hodnocením Účetního dvora, že monitorovací údaje od členských států, na nichž je založena výroční zpráva Komise o řízení a výkonnosti a výkazy programů, nejsou zcela spolehlivé;

88. rozhodně podporuje doporučení, že by Komise měla zlepšit vysvětlení týkající se stanovování cílů a získávání podpůrných údajů; cíle by měly být konkrétní a ambiciózní, ale realistické a zároveň měřitelné na základě spolehlivých údajů; současně zdůrazňuje, že ukazatele výsledků a dopadů jsou pro měření výkonnosti vhodnější a umožňují širší posouzení dopadů než ukazatele vstupů a výstupů;

89. vítá skutečnost, že Komise dokumentuje údaje o ukazatelích, jakož i referenční ukazatele, milníky a cíle, které měří pokrok při plnění obecných a specifických cílů programů ve výročních programových prohlášeních; vyzývá Komisi, aby zajistila, že tyto referenční hodnoty ukazatelů, milníky a cíle, jichž nebylo možné dosáhnout bez financování ze strany EU a jež představují evropskou přidanou hodnotu, se zaměří na dosažení této přidané hodnoty;

90. vyzývá Komisi, aby do svých zpráv o výkonnosti zahrnula rozsáhlejší analýzu účinnosti a hospodárnosti (nákladové efektivity) programů, jakmile jsou příslušné údaje k dispozici, systematičtější analýzu významných vnějších faktorů ovlivňujících výkonnost programů, u všech vykazovaných ukazatelů výkonnosti jasné posouzení toho, zda jsou na dobré cestě ke splnění příslušných cílů, a jasné a vyvážené posouzení výkonnosti, které se bude dostatečně podrobně zabývat všemi cíli programů; naléhavě vyzývá Komisi, aby přijala tato opatření pro příští udělení absolutoria za rok 2020 v důsledku všech programů přijatých v souvislosti s krizí COVID-19;

91. zdůrazňuje, že podle finančního nařízení zahrnuje řádné finanční řízení účinnost, účelnost a hospodárnost a že by se Komise a členské státy měly zaměřit na všechny tři tyto prvky; dále konstatuje, že mezinárodní pokyny pro audit výkonnosti nyní obsahují také prvky, jako je rovnost, životní prostředí a etika, a vyzývá Komisi, aby rozšířila své posouzení tím, že se bude zabývat těmito oblastmi;

92. konstatuje, že Účetní dvůr posoudil, zda programy ve všech hlavních oblastech rozpočtu EU jsou na dobré cestě k dosažení svých cílů:

93. Konkurenceschopnost: vítá skutečnost, že v rámci výzkumného programu EU Horizont 2020 neexistují žádné indicie, že je výkonnost ohrožena, a příklady úspěšných projektů jsou četné; vítá skutečnost, že podle Účetního dvora program poskytuje evropskou přidanou hodnotu díky své jedinečnosti a celoevropské povaze;

94. Soudržnost: vyjadřuje politování nad tím, že ačkoli Komise a členské státy již revidovaly původní cíle na období 2014–2020, včasný pokrok vykazuje jen více než třetina ukazatelů pro Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) a Fond soudržnosti (FS); před vypuknutím krize COVID-19 bylo pravděpodobné, že do roku 2020 bude většina cílů v oblasti zaměstnanosti a vzdělávání splněna, ale pokrok v oblasti výzkumu a vývoje, chudoby a sociálního začleňování zaostával; vyjadřuje politování nad tím, že z vlastních údajů o výkonnosti Komise v této oblasti politiky vyplývá, že programy nesplňují původní očekávání;

95. Přírodní zdroje: vyjadřuje politování nad tím, že klíčovým nedostatkem je skutečnost, že ukazatele výkonnosti na období 2014–2020 nejsou založeny na podrobné intervenční logice pro poskytování finanční podpory SZP; například přímé platby zemědělcům snížily kolísání příjmů zemědělců, ale nejsou zaměřeny na pomoc zemědělcům při dosahování přiměřené životní úrovně; vyjadřuje politování nad tím, že opatření SZP mají nedostatečný dopad na řešení změny klimatu;

96. Bezpečnost a občanství: konstatuje, že Komise ve svých zprávách neuvádí, zda Azylový, migrační a integrační fond úspěšně směřuje ke svému cíli, ale dostupné informace poukazují na jeho význam a evropskou přidanou hodnotu; konstatuje, že pokud jde o integraci a legální migraci, naznačují ukazatele pozitivní výsledky, a to z toho důvodu, že dosud nelze posoudit dlouhodobé dopady (jako jsou rozdíly mezi pracovními vyhlídkami migrantů a občanů Unie);

97. Globální Evropa: konstatuje, že Komise neposkytuje dostatek informací pro důkladné posouzení výkonnosti dvou finančních nástrojů, tj. jednoho pro spolupráci s rozvojovými zeměmi a druhého pro vztahy s jižními a východními sousedy Unie; vítá skutečnost, že ukazatele nicméně odhalují pozitivní trend v oblasti snižování chudoby, vzdělávání, rovnosti žen a mužů a lidského rozvoje, a vyjadřuje znepokojení nad zhoršujícím se trendem v oblasti upevňování demokracie, právního státu a politické stability;

Výroční zpráva o řízení a výkonnosti

98. konstatuje, že celková výše prostředků na závazky přidělených z rozpočtu EU v roce 2019 činila podle Komise 161 miliard EUR: přičemž 81 miliard EUR bylo přiděleno okruhu 1, který se dělí na podokruh 1a „Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost“ (14 % celkového rozpočtu) a podokruh 1b „Hospodářská, sociální a územní soudržnost“ (35 % celkového rozpočtu), 59 miliard EUR bylo přiděleno okruhu 2 „Udržitelný růst: přírodní zdroje“ (37 % celkového rozpočtu), 4 miliardy EUR okruhu 3 „Bezpečnost a občanství“, 12 miliard EUR okruhu 4 „Globální Evropa“ a 6 miliard EUR okruhu 5 „Správní výdaje“ Komise;

99. konstatuje, že Komise ve své výroční zprávě o řízení a výkonnosti za rok 2019 uvedla riziko při platbě ve výši 2,1 %, což je v rozmezí odhadované míry chyb Účetního dvora; konstatuje, že u tří nejvýznamnějších výdajových oblastí (okruhy VFR 1a: Konkurenceschopnost, 1b: Hospodářská, sociální a územní soudržnost a 1c: Přírodní zdroje) jsou vlastní odhady míry chyb vypracované Komisí v rozmezí Účetního dvora;

100. konstatuje, že v roce 2019 činily výdaje z rozpočtu Unie 147 miliard EUR rozložených do více než 240 000 plateb; poukazuje na to, že 71 % rozpočtu bylo vynaloženo v rámci sdíleného řízení a zbytek byl vynaložen buď přímo Komisí (22 %), nebo nepřímo ve spolupráci s pověřenými subjekty (7 %);

101. podotýká, že podle odhadu Komise činily v roce 2019 výdaje související s oblastí klimatu 35 miliard EUR neboli 21 % rozpočtu Unie, a že kumulativně za období 2014–2020 rozpočet Unie přispěje na cíle v oblasti klimatu částkou 211 miliard EUR neboli 19,8 % celkových výdajů, což mírně zaostává za původním cílem stanoveným na 20 % v důsledku nižších příspěvků během prvních let období; vyzývá Komisi, aby učinila maximum pro zvýšení výdajů souvisejících s klimatem na období 2014–2020 s cílem dosáhnout mnohem ambicióznějších cílů na období 2021–2028;

102. konstatuje, že 11 z 50 generálních ředitelů Komise vydalo v rámci svých výročních zpráv o činnosti za rok 2019 prohlášení o věrohodnosti podmíněná celkem 18 výhradami (ve srovnání se 40 výhradami, které oznámilo 20 útvarů v roce 2018); podotýká, že u 17 výhrad Komise uplatnila nové pravidlo „*de minimis*“ a že tyto výhrady již nepovažovala za smysluplné;

103. konstatuje, že potvrzená nápravná opatření dosáhla podle Komise v roce 2019 částky 1,5 miliardy EUR (o 25 % vyšší než v roce 2018); poukazuje na skutečnost, že některé členské státy zaznamenaly mnohem zásadnější opravy než jiné; vyzývá Komisi, aby přijala svůj auditní vzorek, který tyto země zahrne do svých pravidelných kontrol častěji;

104. podotýká, že za rok 2019 odhadovala Komise celkové riziko při uzavření na 0,7 % příslušných výdajů (ve srovnání s 0,8 % v roce 2018); konstatuje, že vzhledem k vyššímu riziku při platbě v souvislosti s výdaji v rámci politiky soudržnosti bylo celkové riziko při platbě odhadované Komisí vyšší než v předchozích letech a v roce 2019 činilo 2,1 % (ve srovnání s 1,7 % v roce 2018), jelikož však odhadované budoucí opravy byly také vyšší (1,4 % oproti 0,9 % v roce 2018), dospěla Komise ke stabilnímu riziku při uzavření, a vzhledem k tomu, že odhad rizika při uzavření činil méně než 2 %, měla Komise za to, že její víceleté kontrolní systémy zaručují účinnou ochranu rozpočtu Unie; dále podotýká, že podle vlastního odhadu Komise byly výdaje s rizikem při platbě nad prahem významnosti velmi vysoké a činily 67 miliard EUR;

105. konstatuje, že Komise měla za to, že její víceleté kontrolní systémy zajišťují účinnou ochranu rozpočtu Unie; konstatuje, že Komise rozdělila své portfolio na rok 2019 do méně rizikových a více rizikových složek, přičemž používá kritéria uznaná i Účetním dvorem a související s povahou financování, zejména rozdíl mezi poměrně složitými systémy založenými na úhradách (vyšší rizikové výdaje s rizikem při platbě vyšším než 2 %) a platbami založenými na nárocích (nízkorizikové výdaje s rizikem při platbě nižším než 2 %), jež jsou méně náchylné k chybám; dále poukazuje na to, že podle odhadů Komise činí výdaje s vyšším rizikem 67 miliard EUR (46 %), což má dopad na menší část rozpočtu než u méně rizikových výdajů, kde činí 80 miliard EUR (54 %); naléhavě vyzývá Komisi, aby přijala ambiciózní akční plán s opatřeními, která umožní tato rizika výrazně snížit;

106. žádá Komisi, aby zajistila, aby výroční zpráva o řízení a výkonnosti byla zcela spolehlivá a nebyla založena na odhadech;

107. vyjadřuje politování zejména nad tím, že Účetní dvůr musel znovu sdělit své obavy o spolehlivost výroční zprávy o řízení a výkonnosti v oblastech soudržnosti, a to kvůli nedostatkům v práci auditních orgánů a zjištěným problémům týkajícím se míry zbytkových chyb vykázaných ve výročních zprávách o činnosti GŘ EMPL a GŘ REGIO;

108. vyjadřuje nesouhlas s hodnocením metodiky výpočtu míry chyb, které provedla Komise; navzdory tomu, že uznává, že rizika při platbě, která Komise používá ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti, jsou odhadu míry chyb ze strany Účetního dvora nejblíže, je třeba poznamenat, že důležité skutečnosti svědčí o tom, že míra chyb zjištěná Účetním dvorem a Komisí se výrazně liší; opakuje proto svůj požadavek, aby byla její metodika urychleně uvedena do souladu s metodikou Účetního dvora a aby byla orgánu pro rozpočtovou kontrolu poskytnuta pouze jedna míra chyb odpovídající riziku při platbě (míra chyb při platbě); vyzývá Komisi k tomu, aby poskytovala informace o odhadu budoucích oprav (míře zbytkových chyb) samostatně; naléhavě žádá Komisi, aby při podávání zpráv o těchto dvou odhadech používala u všech GŘ jednotnou terminologii;

109. vyzývá Komisi, aby přijala veškerá nezbytná opatření k tomu, aby od členských států získala spolehlivé údaje o míře chyb v době platby; vyzývá Komisi, aby v případě, že v kontrolách, které provádějí členské státy, budou zjištěny nedostatky, včas provedla příslušné úpravy;

110. se znepokojením konstatuje, že pokud jde o vlastní odhad Komise týkající se rizika při platbě, Účetní dvůr zdůraznil některé problémy uvedené níže pro konkrétní okruhy VFR, a naléhavě vyzývá Komisi, aby na tato zjištění reagovala konkrétními opatřeními:

— „Konkurenceschopnost“: audity ex post se nesoustředily v první řadě na platby a zúčtování provedené v kontrolovaném roce, jehož se týkalo prohlášení o věrohodnosti, a bylo rovněž zjištěno, že ne vždy byly spolehlivé,

— „Přírodní zdroje“: kontrola členských států zohledněná v kontrolních statistikách nezachytila všechny chyby a bylo nutné provést úpravy ze strany Komise, avšak úpravy Komise vycházely obecně z paušálních částek a existovala omezení, pokud jde o spolehlivost výsledků práce certifikačních subjektů,

— „Soudržnost“: kontroly auditních orgánů nebyly vždy spolehlivé,

— „Globální Evropa“: nedostatečný počet kontrol na místě v zemích, kde se projekty provádějí, nedostatečné pokrytí příslušných aspektů při zadávání veřejných zakázek, široký prostor pro odhadování dopadu individuálních chyb a nedostatek podstatného vlastního testování operací, které již byly zkontrolovány ostatními; vyzývá Účetní dvůr, aby zvýšil počet namátkových kontrol s přístupem založeným na riziku, aby se jeho zprávy o míře chyb více zaměřily na oblasti, kde se problémy s největší pravděpodobností vyskytnou;

111. bere na vědomí závěr Účetního dvora, že zprávy Komise o výkonnosti jsou vyváženější a že jak výroční zpráva o řízení a výkonnosti, tak programová prohlášení doplňují její zprávy o výsledcích programu, včetně informací o zaostávajících oblastech a přetrvávajících výzvách pro programy;

112. vyzývá Komisi a Účetní dvůr, aby urychlily postup udělování absolutoria na n+1;

113. vyzývá Komisi, aby pomocí přidělených prostředků nadále podporovala větší genderovou vyváženost a přístup zohledňování rovnosti žen a mužů při přípravě rozpočtu;

Příjmy

114. konstatuje, že celkové příjmy za rok 2019 činily 163,9 miliardy EUR;

115. připomíná, že většina příjmů (88 %) pochází ze tří kategorií vlastních zdrojů:

— vlastní zdroje založené na hrubém národním důchodu (HND) tvoří 64 % příjmů Unie a vyrovnávají rozpočet Unie poté, co byly vyčísleny příjmy ze všech ostatních zdrojů (každý členský stát přispívá poměrně podle svého HND),

— tradiční vlastní zdroje tvoří 13 % příjmů Unie a zahrnují dovozní cla vybíraná členskými státy (do rozpočtu Unie se odvádí 80 % celkové částky, zbývajících 20 % si členské státy ponechávají na pokrytí nákladů na výběr),

— vlastní zdroje odvozené od daně z přidané hodnoty (DPH) tvoří 11 % příjmů Unie (příspěvky v rámci tohoto vlastního zdroje se vyčíslují pomocí jednotné sazby uplatňované na harmonizované vyměřovací základy DPH členských států);

116. vítá skutečnost, že práce Komise na finančním programování a rozpočtu Unie, která byla zahájena před rokem 2019 a pokračovala v průběhu roku 2019, vedla k zavedení právně závazného harmonogramu, nových toků příjmů v rámci celé Unie nebo „vlastních zdrojů“, jejichž účelem je splatit společné evropské úvěry; připomíná, že v rozpočtu Unie převažují příspěvky na základě hrubého národního důchodu (HND); zdůrazňuje, že nové vlastní zdroje při financování ročního rozpočtu Unie snižují podíl příspěvků členských států založených na HND, a proto nepřispívají k celkovému navýšení rozpočtu Unie; naléhavě vyzývá Komisi, aby navrhla diverzifikaci svých zdrojů příjmů s cílem zajistit skutečnou nezávislost Unie vůči příspěvkům členských států a zároveň výrazně navýšit rozpočet na programy Unie;

117. konstatuje, že příjmy zahrnují také částky pocházející z dalších zdrojů (nejvýznamnější jsou příspěvky a náhrady spojené s dohodami a programy Unie (8 % příjmů Unie), například příjmy související se zúčtováním EZZF a EZFRV a s účastí zemí mimo Unii na výzkumných programech);

118. vítá rozhodnutí Účetního dvora posoudit opatření Unie přijatá za účelem snížení neuhrazeného cla, která mohou ovlivnit výši cel stanovených členskými státy, a zmírnění rizika, že tradiční vlastní zdroje nejsou v rámci přezkumu systémů vnitřní kontroly úplné;

119. vyjadřuje znepokojení nad nedostatky zjištěnými Účetním dvorem – zejména pokud jde o výběr tradičních vlastních zdrojů členských států – v oblasti správy vyměřených cel, které dosud nebyly vnitrostátními orgány vybrány; konstatuje, že v členských státech, které Účetní dvůr navštívil, dochází zejména ke zpožděním při oznamování celních dluhů a zpožděním při vymáhání těchto dluhů nebo existuje jen nedostatečná dokumentace, která má dokládat správnost zaúčtovaného cla;

120. bere na vědomí nedostatky v oblasti správy dosud nevybraných cel na straně členských států, jak uvádí 15 z 27 zpráv o inspekci tradičních vlastních zdrojů vydaných v roce 2019 Komisí; je toho názoru, že zjištění v 10 z těchto 15 zpráv, která byla klasifikována jako systematická, by měla být zpřístupněna členům příslušných výborů Parlamentu;

121. se znepokojením konstatuje, že inspekce tradičních vlastních zdrojů prováděné Komisí a činnost Účetního dvora poukázaly na dva hlavní nedostatky v kontrolách členských států, jejichž cílem je snížit neuhrazené clo; poukazuje na značnou ztrátu příjmů Unie a naléhavě vyzývá Komisi a Radu, aby tyto problémy řešily s velkou naléhavostí;

— neexistence celounijní harmonizace provádění celních kontrol, které mají zmírnit riziko podhodnocení dovozu v rámci celní unie, a

— neschopnost členských států identifikovat nejrizikovější hospodářské subjekty pro audit po propuštění zboží na úrovni Unie;

122. se znepokojením konstatuje, že Účetní dvůr při přezkumu systémů vnitřní kontroly jak v rámci Komise, tak v členských státech zjistil nedostatky v jednotlivých kategoriích vlastních zdrojů; vyjadřuje znepokojení nad tím, že podle hodnocení Komise má 24 z 28 členských států částečně uspokojivé nebo neuspokojivé kontrolní strategie pro řešení rizika podhodnocení dováženého zboží, což přivedlo Účetní dvůr ke zjištění závažných nedostatků v kontrolách členských států za účelem snížení neuhrazeného cla;

123. s velkým znepokojením poukazuje na skutečnost, že v rámci celní unie se identifikují a vybírají nejrizikovější dovozci pro audit po propuštění zboží jen v omezeném rozsahu, protože chybí dostupná celounijní databáze, která by zahrnovala veškerý dovoz realizovaný hospodářskými subjekty;

124. uznává však, že Komise podnikla důležité kroky, aby pomohla určit nejrizikovější hospodářské subjekty na úrovni EU pro audity po propuštění zboží, a to prostřednictvím označování transakcí, u nichž se má za to, že představují podle kritérií finančních rizik finanční riziko, a aktualizace Průvodce celním auditem;

125. vítá skutečnost, že Komise úzce spolupracuje s členskými státy na hledání řešení pro identifikaci dovozců působících v jiných členských státech, než kde mají ústředí; vyzývá ji k dosažení dalšího pokroku, jakmile bude plně k dispozici celounijní databáze zahrnující veškerý dovoz;

126. konstatuje, že z celkových výhrad k DPH, kvůli nimž zůstal výpočet základu DPH otevřený po dobu 10 a více let a z celkových případů souvisejících s tradičními vlastními zdroji, které zůstaly otevřené po dobu více než pěti let od kontroly Komisí, pouze 15 % výhrad k DPH a 34 % otevřených případů souvisejících s tradičními vlastními zdroji zůstalo dlouhodobě nevyřízených;

127. poukazuje na to, že pět z osmi dlouhodobě nevyřízených výhrad k DPH vyjádřených Komisí a zkoumaných Účetním dvorem se týkalo řízení o nesplnění povinnosti proti členským státům z důvodu možného nesouladu se směrnicí o DPH;

128. s uspokojením konstatuje, že Komise zdokonaluje své posouzení rizik při plánování inspekcí a nadále usiluje o rychlé vyřešení dosud nevyřešených otevřených bodů, a to i v závislosti na spolupráci členských států;

129. se znepokojením konstatuje, že u 54 ze 122 dlouhodobě nevyřízených otevřených případů týkajících se tradičních vlastních zdrojů ověřených Účetním dvorem se ukázalo, že Komise měla nepřiměřená zpoždění, pokud jde o následnou kontrolu a uzavírání těchto případů, což ukazuje nedostatky, pokud jde o přijetí následných opatření v důsledku nedostatků týkajících se tradičních vlastních zdrojů v členských státech; naléhavě žádá Komisi, aby zavedla takový systém následných kontrol, který by umožňoval řešit otevřené případy týkající se tradičních vlastních zdrojů v pořadí podle jejich významu (buď na základě finančního dopadu, nebo v případě nefinančních nedostatků na základě jejich systémového významu), a aby o tom podala zprávu orgánu příslušnému k udělení absolutoria;

130. připomíná, že v rámci víceletého cyklu ověřování HND Komise zkoumá, zda jsou postupy, které členské státy uplatňují pro sestavování národních účtů, v souladu s rámcem ESA 2010 a zda jsou údaje o HND srovnatelné, spolehlivé a úplné; bere na vědomí, že uzavření ověřovacího cyklu vedlo k novým, konkrétnějším výhradám, jako je výhrada umožňující revizi údajů o HND všech členských států tak, aby tyto údaje zahrnovaly přesnější odhad aktiv nadnárodních společností v oblasti výzkumu a vývoje, odhad, který komplikuje globalizace a skutečnost, že tyto aktiva lze snadno přesouvat přes hranice (Komise bude společně s členskými státy až do září 2022 nadále posuzovat, zda jsou aktiva nadnárodních společností v oblasti výzkumu a vývoje řádně oceňována v rámci národních účtů členských států);

131. je hluboce znepokojen nekvantifikovatelnou výhradou, kterou pro rok 2019 vzneslo GŘ BUDG, v níž se uvádí, že podvody s podhodnocováním se částečně přesunuly do jiných členských států, což do určité míry ovlivnilo výběr tradičních vlastních zdrojů do doby, než dojde ke konečné kvantifikaci; konstatuje, že Komise provedla inspekce podhodnocování ve všech členských státech a kontrolovala, jak jsou členské státy organizovány za účelem řešení otázek podhodnocení, zejména co se týče textilu a obuvi z Číny; konstatuje, že finanční odpovědnost členských států za ztráty tradičních vlastních zdrojů byla během těchto inspekcí a příslušných zpráv výslovně řešena; konstatuje, že Komise bude sledovat a pohánět členské státy k finanční odpovědnosti za jakékoli případné ztráty tradičních vlastních zdrojů; je znepokojen tím, že z předběžných výpočtů vyplývá, že ztráty tradičních vlastních zdrojů v roce 2019 by dosáhly 1 % tradičních vlastních zdrojů z roku 2019, což odůvodňuje výhradu ve výroční zprávě o činnosti za rok 2019; žádá Komisi, aby neprodleně informovala orgán příslušný k udělení absolutoria o zjištěních a důsledcích svých inspekcí a o kvantifikacích, jakmile budou dokončeny;

132. bere na vědomí skutečnost, že již čtvrtý rok v řadě vyjádřilo Generální ředitelství pro rozpočet (GŘ BUDG) výhradu k objemu tradičních vlastních zdrojů vybraných Spojeným královstvím, neboť tato země neposkytuje do unijního rozpočtu uniklé clo z dováženého textilu a obuvi, přičemž podvody v souvislosti s podhodnocováním se rozšířily dále na členské státy Unie, což vede k dalším možným ztrátám tradičních vlastních zdrojů;

133. konstatuje, že podle výroční zprávy o činnosti GŘ BUDG za rok 2019 začalo Spojené království ke dni 12. října 2017 provádět opatření doporučená Komisí, což vedlo ke značnému snížení ztrát tradičních vlastních zdrojů v roce 2018 (míra chyb nižší než 1 %);

134. vyjadřuje politování nad tím, že Spojené království stále odmítá poskytnout do rozpočtu EU částku ztrát tradičních vlastních zdrojů v období 2011–2017 v (hrubé) výši 2679 miliard EUR; konstatuje, že orgány Spojeného království poskytly Komisi formální odpověď, kterou obdržela dne 11. února 2019; konstatuje, že po analýze odpovědi Spojeného království Komise postoupila věc Soudnímu dvoru Evropské unie dne 7. března 2019; konstatuje, že Spojené království předneslo svou obhajobu dne 24. června 2019, po níž následovala odpověď Komise dne 29. srpna 2019 a duplika Spojené království dne 20. prosince 2019; na základě písemných odpovědí Komise na slyšení ve výboru CONT dne 11. ledna 2021 bere na vědomí, že ústní jednání se konalo dne 8. prosince 2020, a ačkoli je datum vydání konečného rozsudku plně v souladu s uvážením Soudního dvora, Komise neočekává rozhodnutí dříve než v létě 2021; s uspokojením konstatuje, že vystoupení Spojeného království z Unie nemá žádný nepříznivý dopad na zpětné získávání požadovaných částek, neboť se týkají dovozu před koncem přechodného období;

135. konstatuje, že podle Komise došlo v roce 2019 po provedení úprav historických částek (převážně za období 2012–2017) k navýšení příjmů z hrubého národního důchodu (HND) o 3 miliardy EUR, neboť základy HND byly upraveny podle skutečných údajů;

Doporučení

136. vyzývá Komisi, aby:

— poskytovala členským státům pravidelnou podporu při výběru nejrizikovějších dovozců pro audity po propuštění zboží a za tímto účelem:

a) shromažďovala a analyzovala relevantní údaje o dovozu na úrovni Unie a výsledky analýzy sdílela s členskými státy;

b) po zprovoznění databáze Surveillance III poskytovala pokyny k tomu, jak v tomto novém systému provádět analýzu údajů;

— revidovala své postupy a za tímto účelem:

a) zavedla systém umožňující monitorovat otevřené případy týkající se tradičních vlastních zdrojů na základě kvantitativních a kvalitativních kritérií, která řadí nedostatky zjištěné v členských státech podle priority;

b) stanovila lhůty, v nichž mají členské státy tyto nedostatky vyřešit a v nichž mají proběhnout následná opatření, včetně výpočtu úroků z prodlení a získání částek, které mají být poskytnuty do rozpočtu Unie;

c) zajistila zjednodušení postupu včetně dokumentace potřebné k získání přístupu k financování, aniž by zanedbávala zásady auditu a kontroly;

Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost

137. konstatuje, že platby v rámci podokruhu 1a „Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost“ činily 21,7 miliardy EUR a byly vypláceny prostřednictvím následujících programů a politik:

— „výzkum“, až 55,2 % rozpočtu podokruhu neboli 11,9 miliardy EUR,

— „vzdělávání, odborná příprava, mládež a sport“, až 13,2 % rozpočtu podokruhu neboli 2,8 miliardy EUR,

— „doprava a energetika“, až 11,3 % rozpočtu podokruhu neboli 2,5 miliardy EUR,

— „vesmír“, až 7,6 % rozpočtu podokruhu neboli 1,7 miliardy EUR,

— „další opatření a programy“, až 12,7 % rozpočtu podokruhu neboli 2,8 miliardy EUR;

138. konstatuje, že hlavními programy Komise jsou Horizont 2020 (H2020) a sedmý rámcový program pro výzkum a technologický rozvoj (7. RP) ([5]), pokud jde o výzkum a inovace, Erasmus+, pokud jde o vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport, Galileo, EGNOS, ITER a Nástroj pro propojení Evropy jako velké projekty v oblasti infrastruktury a EFSI jako záruční fond;

139. bere na vědomí, že většina výdajů na tyto programy je řízena přímo Komisí, a to i prostřednictvím výkonných agentur, a má podobu grantů poskytovaných příjemcům ze soukromého nebo veřejného sektoru, kteří se projektů účastní; bere na vědomí, že výdaje v rámci programu Erasmus+ řídí z větší části národní agentury jménem Komise (představují přibližně 80 % grantů);

140. poukazuje na to, že výkonnost politiky v oblasti výzkumu a inovací je obtížné posoudit, neboť existuje značný časový odstup mezi financováním projektů a jeho výsledky a dopady, které se projeví později; dále konstatuje, že podávání zpráv v této oblasti se zaměřuje především na pozitivní výsledky namísto kritického posouzení výsledků a dopadu, což nemusí poskytovat realistický obraz o výkonnosti jako celku; konstatuje, že výzkum v rámci disciplíny s sebou nese rizika, pokud jde o výsledky, a úspěšný výsledek nelze vždy zaručit;

141. je znepokojen tím, že vysoké procento (v některých členských státech až 25 %) finančních prostředků z operačních programů určených na podporu MSP v oblasti podnikání a inovací je namísto toho vypláceno velkým společnostem; žádá Komisi, aby vytvořila silnější kontrolní mechanismy, pokud jde o prohlášení žadatelů o finanční prostředky EU, neboť nejvyšší kontrolní úřad zjistil, že v období 2014–2020 se orgány spoléhaly pouze na vlastní místopřísežná prohlášení o vlastnictví, velikosti a zadluženosti společností;

([5]) Na období 2007–2013.

142. konstatuje, že v roce 2019 měly politiky v oblasti mobility a dopravy k dispozici 4 973 milionů EUR v prostředcích na závazky a 2 725 milionů EUR v prostředcích na platby, z čehož 4 422 milionů EUR v prostředcích na závazky a 2 058 milionů EUR v prostředcích na platby schválených na společnou dopravní politiku (06 02) a Horizont 2020 – výzkum a inovace související s dopravou (06 03) bylo řízeno Výkonnou agenturou pro inovace a sítě (INEA);

143. znovu vyjadřuje podporu přidání pilíře v oblasti vojenské mobility k politice TEN-T, čímž se zvýší kapacity Unie reagovat na naléhavé situace prostřednictvím přijetí akčního plánu v březnu 2018; lituje skutečnosti, že došlo k drastickým škrtům v návrhu Komise a Parlamentu, aby byl v rozpočtu Nástroje pro propojení Evropy na období 2021–2027 vyčleněn nový příděl na potřeby vojenské mobility ve výši 6,5 miliardy EUR;

144. vítá vydání výzvy k předkládání návrhů v roce 2019 na víceletý program v oblasti dopravy v rámci Nástroje pro propojení Evropy s rozpočtem ve výši 1,4 miliardy EUR se zaměřením na dokončení devíti koridorů hlavní sítě do roku 2030;

145. vítá skutečnost, že v roce 2019 byl zahájen projekt „ekologizace“ zaměřený na snižování emisí a výrobu účinnějších pohonných systémů s řešením sklápěcí větrné plachty; konstatuje, že byla financována z Evropského námořního a rybářského fondu;

146. připomíná, že celkový rozpočet prostředků na závazky určený na programy a akce Unie v rámci portfolia politik Generálního ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu (GŘ EAC) činil v roce 2019 přibližně 5,66 miliardy EUR (o 20 % více než v roce 2018), a domnívá se, že posouzení finančního řízení tohoto GŘ za rok 2019 mělo vcelku uspokojivé výsledky; konstatuje, že celkové riziko GŘ EAC v době platby za rok 2019 představuje 24,88 milionu EUR z celkových výdajů ve výši 2 147,18 milionu EUR;

147. uznává, že provádění programu Erasmus+ bylo v roce 2019 z velké části úspěšné a že většina ukazatelů výsledků, například počet studijních míst a stáží obsazených na základě mobility, překročila cíle, jež si Komise na daný rok stanovila; poznamenává, že v důsledku zpožděného zahájení, malého využití finančními institucemi a nedostatečné informovanosti studentů mohla být v roce 2019 provedena pouze jedna transakce prostřednictvím nástroje pro záruky za studentské půjčky, a oceňuje rozhodnutí o tom, že tento nástroj nebude zahrnut do programu, jenž naváže na program Erasmus+ po 31. prosinci 2020; vítá zvýšení mobility žáků o 20 % a naléhavě žádá, aby hlavním prvkem programu Erasmus+ byla nadále fyzická, nikoli virtuální mobilita; zdůrazňuje, že je důležité i nadále podporovat odborné vzdělávání a přípravu a učení na základě praxe jakožto prostředek posilující sociální začlenění;

148. je znepokojen informacemi o tom, že v některých případech jsou potenciální příjemci finančních prostředků Unie v rámci programu Erasmus+ údajně nuceni dodržovat vnitrostátní pravidla, která nejsou plně v souladu se zásadami Unie; zdůrazňuje, že Komise by měla situaci pozorně sledovat a v případě potřeby přijmout vhodná opatření;

149. poukazuje na to, že řada mladých lidí se v roce 2019 přihlásila a zapojila do aktivit Evropského sboru solidarity, a projevila tak velký zájem o účast na solidární činnosti v Evropě; je znepokojen nesouladem mezi počtem žádostí (191 000) a počtem skutečných míst (34 500); vyjadřuje politování nad velmi malým využitím stáží a pracovních míst v rámci programu Evropského sboru solidarity, neboť v letech 2018 až 2020 na ně bylo umístěno pouze 72 osob, což je méně než 1 % celkových umístění; zdůrazňuje, že je třeba dosáhnout vyváženější míry umístění, aby Evropský sbor solidarity mohl mladým lidem opravdu nabízet širokou škálu příležitostí;

150. vyzývá Komisi a Výkonnou agenturu pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast, aby snížily zatížení byrokracií tím, že pro cílové skupiny zjednoduší a přizpůsobí postupy podávání žádostí, a usnadní tak přístup k programům, které spravují; zdůrazňuje, že je třeba zlepšit synergie a spolupráci s GŘ EAC s cílem zjednodušit postupy podávání žádostí, hodnocení a řízení, což by zlepšilo kvalitu a rozmanitost žádostí;

Zjištění Účetního dvora

151. považuje za znepokojující, že 51 ze 130 zkoumaných operací (39 %) obsahovalo chyby;

152. je hluboce znepokojen tím, že na základě 28 chyb, které Účetní dvůr vyčíslil, činí odhadovaná míra chyb na rok 2019 4,0 %, což představuje výrazný nárůst oproti roku 2018, kdy odhadovaná míra chyb činila 2 %; připomíná, že tento údaj se blíží mírám, které Účetní dvůr zjistil v letech 2015, 2016 a 2017;

153. zdůrazňuje, že výdaje v rámci programů 7. RP a Horizont 2020 zůstávají i nadále rizikovější a jsou hlavním zdrojem chyb, přičemž Účetní dvůr zjistil vyčíslitelné chyby týkající se nezpůsobilých nákladů u 24 z 80 operací v oblasti výzkumu a inovací ve vzorku (3 z 10 v rámci 7. RP a 21 ze 70 v rámci Horizont 2020, což představuje 78 % odhadované míry chyb Účetního dvora pro tento podokruh v roce 2019);

154. s velkým znepokojením poukazuje na skutečnost, že 60 % chyb tvořily „nezpůsobilé přímé osobní náklady"; zdůrazňuje, že navzdory snahám o zjednodušení pravidel pro vykazování osobních nákladů v rámci programu Horizont 2020 zůstává jejich výpočet hlavním zdrojem chyb v žádostech o proplacení nákladů; podporuje názor Účetního dvora, podle něhož je metodika výpočtu osobních nákladů v rámci programu Horizont 2020 v některých ohledech nyní složitější, což zvýšilo riziko chyb (23 z 24 operací zatížených vyčíslitelnými chybami zahrnovalo nesprávné použití metodiky výpočtu osobních nákladů);

155. vyjadřuje politování nad tím, že složitá prováděcí pravidla a zdlouhavé postupy jsou hlavními překážkami, zejména pro MSP, začínající podniky a prvožadatele, kteří nemají velké zdroje a zkušenosti s těmito postupy podávání žádostí;

156. se znepokojením poukazuje na to, že za 16 % chyb odpovídala „protiprávní/diskriminační kritéria pro výběr/zadání" a že „nezpůsobilé další přímé náklady (DPH, cestování, vybavení)" představovaly 15 % chyb;

157. bere na vědomí, že v případě jiných programů a činností zjistil Účetní dvůr vyčíslitelné chyby u 4 z 50 operací ve vzorku (chyby se týkaly projektů v rámci programu Erasmus+ a Nástroje pro propojení Evropy);

158. se znepokojením konstatuje, že Účetní dvůr zjistil nedostatky v dokumentaci Komise o provedené auditní činnosti, o výběru vzorků a podávání zpráv a o kvalitě auditorských postupů v některých zkoumaných spisech; poukazuje na to, že Účetní dvůr mimo jiné zjistil nezpůsobilé částky, které auditoři nezjistili kvůli nedostatečnému testování v jejich auditu (zejména pokud jde o personální náklady), chybnému výkladu pravidla dvojího stropu a chybám při souvisejícím výpočtu nákladů na zaměstnance, které nebyly odhaleny; v této souvislosti podporuje doporučení Účetního dvora týkající se zlepšení situace;

159. upozorňuje na skutečnost, že 22 z výzkumných projektů, které Účetní dvůr kontroloval, bylo provedeno v jiných měnách než v eurech, přičemž směnný kurz použitý u deseti z těchto projektů nebyl kurzem stanoveným v pravidlech (finanční dopad těchto chyb není sám o sobě významný, ale jejich četnost svědčí o nedostatečné informovanosti o pravidlech); vyzývá Komisi, aby spolupracovala s členskými státy na tom, aby se této otázce věnovala větší pozornost;

160. zdůrazňuje, že pokud by Komise řádně využila všechny informace, které měla k dispozici, odhadovaná míra chyb by u tohoto podokruhu byla o 1,1 procentního bodu nižší;

161. se znepokojením konstatuje, že MSP jsou k chybám náchylnější než ostatní příjemci, neboť více než polovina zjištěných vyčíslitelných chyb (17 z 28) se týkala financování pro soukromé příjemce, přestože dotyčné operace představovaly pouze 42 (32 %) ze 130 operací ve vzorku (MSP tvořily 12 % vzorku, ale odpovídaly za 21 % vyčíslitelných chyb); zdůrazňuje, že to odráží jejich nedostatek zdrojů a obeznámenosti se složitými pravidly způsobilosti;

162. poukazuje na výdaje na výzkum na základě podaných žádostí o proplacení nákladů vzniklých příjemcům; konstatuje, že na tyto žádosti se často vztahují složitá pravidla a mohou vést k chybám, jak lze pozorovat v případech uvedených Účetním dvorem;

163. domnívá se proto, že snížení míry chyb závisí na soustavném úsilí o zjednodušení; vítá skutečnost, že Účetní dvůr uznal úsilí Komise o zjednodušení administrativních a finančních požadavků programu Horizont 2020;

164. za tímto účelem bere na vědomí, že v posledních fázích provádění programu Horizont 2020 Komise více využívá zjednodušeného vykazování nákladů, jako je financování paušálními částkami, že více komunikuje s příjemci a že neustále zdokonaluje své kontrolní mechanismy; vítá skutečnost, že program Horizont Evropa tento vývoj posune o krok dále, a to na základě zkušeností získaných v rámci programu Horizont 2020;

165. bere na vědomí skutečnost, že Komise zavedla řádný systém kontrol ex ante, který zahrnuje podrobné automatizované kontrolní seznamy, písemné pokyny a průběžné školení s cílem snížit administrativní zátěž, která příjemcům umožní zaměřit se na dosažení svých cílů;

166. vyjadřuje politování nad nedostatkem konkrétních údajů o využití od programů EFRR pro projekty, jež získaly pečeť excelence; konstatuje, že Komise má pouze částečné informace založené na dobrovolném podávání zpráv ze strany řídících orgánů a že tyto systémy jsou i nadále na uvážení každého okresu; vyzývá Komisi, aby spolupracovala s členskými státy v rámci nového VFR s cílem zlepšit systémy monitorování programů a lépe zachytit tento druh informací;

167. bere na vědomí hodnocení Komise, že u Nástroje pro propojení Evropy existuje nízké riziko chyb; žádá však, aby Komise spolu s Účetním dvorem a úřadem OLAF podrobně sledovala dopravní projekty Unie, aby se předešlo podvodům, jelikož veřejné investice do infrastruktury jsou v tomto ohledu obzvláště zranitelné; považuje to za zásadní také k zajištění nejvyšších bezpečnostních norem pro uživatele;

168. připomíná, že Účetní dvůr ve své zvláštní zprávě č. 5/2017 („Nezaměstnanost mladých lidí – vedla opatření EU ke změnám?“) zjistil, že navzdory určitému pokroku, kterého bylo dosaženo při provádění záruk pro mladé lidi, a navzdory tomu, že bylo dosaženo i určitých výsledků, situace nesplňovala počáteční očekávání při zahájení záruk pro mladé lidi;

169. připomíná, že Účetní dvůr ve své zvláštní zprávě č. 22/2018 („Mobilita v programu Erasmus+“) dospěl k závěru, že by bylo možné dále zlepšit oblast odborného vzdělávání a přípravy v rámci programu Erasmus+, neboť začlenění odborného vzdělávání a přípravy přibližuje tento program větší škále občanů;

170. bere na vědomí zvláštní zprávu č. 14/2016 („Politické iniciativy a finanční podpora EU v oblasti romské integrace“), podle níž bylo v posledním desetiletí dosaženo významného pokroku, pokud jde o integraci Romů, v terénu však stále přetrvávají překážky; vyjadřuje v této souvislosti politování nad tím, že nebyla vždy uplatňována kritéria „osvědčených postupů“ přispívající k úspěšnému začlenění Romů a že monitorování výkonnosti bylo obtížné; připomíná, že nedostatek spolehlivých a komplexních údajů o Romech představuje problém pro tvorbu politik založených na důkazech na úrovni Unie i na vnitrostátní úrovni; vyjadřuje politování nad tím, že tento stav může zůstat nezměněn, nebudou-li rychle podniknuta opatření;

Doporučení

171. vyzývá Komisi, aby:

— dále zjednodušila pravidla a postupy, poskytovala praktické a pragmatické pokyny, včetně prezentací a školení, zejména pro nové žadatele, a zlepšila svou pomoc MSP, začínajícím podnikům a dalším prvožadatelům, s cílem zajistit rovné podmínky pro žadatele s různou úrovní zkušeností a zdrojů;

— zvýšila informovanost o pravidlech financování z programu Horizont 2020, o výpočtu a o vykazování nákladů na zaměstnance, a to se zvláštní pozorností věnovanou hlavním druhům chyb prostřednictvím cílených kontrol jejich souladu s pravidly;

— připomněla všem příjemcům programu Horizont 2020 pravidla pro výpočet a vykazování osobních nákladů se zvláštním důrazem na hlavní typy chyb;

— dále zjednodušit pravidla o nákladech na zaměstnance platná pro příští rámcový program pro výzkum (Horizont Evropa);

— v případě programu Horizont 2020 řešila připomínky předložené v souvislosti s přezkumem auditů ex post provedeným Účetním dvorem, které se týkají dokumentace, jednotnosti výběru vzorků a kvality auditorských postupů; také v souvislosti s třetím kolem externě zadaných auditů přijala vhodná opatření, aby byli auditoři plně obeznámeni s pravidly programu Horizont 2020, a ověřovala kvalitu jejich práce;

— řešila naléhavý problém zeměpisné nerovnováhy (koncentrace) většiny finančních prostředků programu Horizont 2020 přidělovaných příjemcům v několika nejrozvinutějších členských státech, a to řešením zdroje problému v méně rozvinutých zemích, tj. podporou výzkumu, průmyslu a univerzit, spoluprací univerzit s vládami při tvorbě veřejné politiky, zavedením nových vysokoškolských programů, akademickou excelencí atd.;

Výkonnost: Horizont 2020

172. poukazuje na to, že v souvislosti se specifickým cílem 5 „vedoucí postavení Evropy v průmyslu prostřednictvím výzkumu, technologického rozvoje, demonstrací a inovací v oblasti řady základních a průmyslových technologií“ programové prohlášení uvádí, že program není na dobré cestě k dosažení cílových hodnot v oblasti patentových přihlášek, přičemž programové prohlášení dále uvádí informaci o počtu udělených patentů, což je lepší měřítko pro výkonnost, ale nejsou zde dány žádné cílové hodnoty ani milníky;

173. zdůrazňuje, že v souvislosti s ukazatelem pro specifický cíl 5 „podíl účastnických podniků zavádějících inovace, které jsou nové pro daný podnik nebo pro trh“ programové prohlášení neuvádí milníky ani cílové hodnoty pro tento ukazatel, není tedy možné jej použít k posouzení toho, zda program je na dobré cestě; vyzývá Komisi, aby aktualizovala programové prohlášení tak, aby zahrnovalo konkrétní a měřitelné cíle, které umožní posoudit účinnost a účelnost;

174. poukazuje na to, že v souvislosti se specifickým cílem 8 „zlepšení celoživotního zdraví a dobrých životních podmínek všech“ je cílová hodnota uvedena v oddílu pro rok 2020, ve skutečnosti by však měla být chápána jako hodnota, které má být dosaženo, „[…] až budou poslední opatření financovaná z programu Horizont 2020 dokončena“, přičemž se programové prohlášení zmiňuje o tom, že „[c]íle jsou pro celý pilíř společenských výzev (specifické cíle: 8–14), a nikoli za každý jednotlivý specifický cíl“, takže jakékoli porovnání skutečné a cílové hodnoty nemá smysl;

175. bere na vědomí závěry Účetního dvora o výkonnosti programu Horizont 2020, zejména pokud jde o to, že:

— dostupné informace jsou příliš omezené na to, aby mohly plně posoudit výkonnost programu Horizont 2020 na konci roku 2019; nic však nenasvědčuje ohrožení výkonnosti a příkladů úspěšných projektů je mnoho;

— na rozdíl od informací o efektivnosti jsou informace o relevantnosti, soudržnosti a evropské přidané hodnotě programu k dispozici ve značné míře; je zde silný argument, že program Horizont 2020 je relevantní, neboť řeší potřeby, které řešit má;

— výroční zpráva o řízení a výkonnosti pojednává o otázce výkonnosti okruhu 1a jen velmi obecně;

176. vyjadřuje politování nad rozdíly v investicích do výzkumu a inovací v členských státech i nad tím, že tyto rozdíly znamenají, že výzkumní pracovníci využívají v jednotlivých členských státech výhod programu Horizont 2020 v odlišném rozsahu; připomíná, že tato skutečnost odráží rozdíly ve vnitrostátních výdajích na výzkum a vývoj; vybízí členské státy, aby zlepšily řízení svých vnitrostátních systémů pro výzkum a inovace s cílem podněcovat a podporovat zapojení svých vnitrostátních výzkumných organizací do mezinárodní spolupráce; vyzývá Komisi, aby přispěla k šíření excelence podporou spolupráce mezi vnitrostátními výzkumnými organizacemi a špičkovými evropskými výzkumnými organizacemi, poskytovala technickou podporu a vytvářela další programy usilující o rozvíjení excelence;

177. vyzývá Komisi, aby:

— lépe komunikovala s žadateli a příjemci (zavedla lepší postupy a kontroly týkající se výkonu funkcí asistenční služby, zejména pokud jde o řešení založená na obnovitelné energii, a zvyšovala informovanost o nástrojích, pomocí nichž mohou příjemci hlásit nejednotné zacházení během procesu podávání žádosti nebo během provádění projektů; vyřešila zbývající technické problémy týkající se portálu pro účastníky, zlepšila jeho vzhled, přehlednost a funkci vyhledávání);

— zintenzivnila testování jednorázového financování (analyzovala výsledky výzev, které byly v rámci programu Horizont 2020 již zahájeny, a podávala o nich zprávy, jakmile budou k dispozici první výsledky; ve větším měřítku zahájila nové pilotní iniciativy, aby bylo možné určit nejvhodnější typy projektů, posoudit možné nevýhody a navrhnout vhodná nápravná opatření);

— zvážila větší využití dvoufázového postupu hodnocení návrhů (určila větší počet témat, u nichž by použití dvoufázového postupu hodnocení mohlo snížit administrativní zátěž kladenou na neúspěšné žadatele a zároveň zajistit udělení grantu v co nejkratší době, pokud je rychlost vstupu na trh kritickým faktorem);

— vyhodnotila, zda projekty navržené Komisí a (spolu)financované z rozpočtu EU v souvislosti s Evropskou strategií pro pomoc osobám se zdravotním postižením 2010–2020 splnily požadavky stanovené v příslušné úmluvě OSN týkající se osob se zdravotním postižením, se zvláštním zaměřením na projekty programu Horizont 2020;

— zajistila, aby byly během fáze návrhu a provádění projektů dodatečné náklady osob se zdravotním postižením plně hrazeny z grantů, a zaručila zavedení odpovídajících monitorovacích opatření a zajištění jejich naplňování;

— přehodnotila podmínky odměňování odborných hodnotitelů (aktualizovala denní sazbu odměn a přehodnotila dobu, kterou odborníci potřebují k provedení spolehlivého hodnocení návrhů projektů.);

— stabilizovala pravidla a pokyny pro účastníky (pokud možno zachovala kontinuitu v pravidlech pro účast mezi rámcovými programy; omezila na minimum úpravy pokynů během provádění rámcového programu; zjednodušila pracovní výkazy, aby nedocházelo ke zbytečnému vykazování úsilí podle pracovního balíčku; zvážila možnost širšího přijetí obvyklých postupů účtování nákladů, zejména pokud jde o osobní náklady);

— zlepšila kvalitu externě zadávaných auditů ex post (zlepšila své mechanismy pro zkoumání kvality externě zadávaných auditů ex post a urychlila tyto audity);

— dále zjednodušila nástroje, administrativu a pokyny pro MSP (tak, aby práce s nimi byla přes veškerou jejich komplexnost co nejméně zatěžující pro MSP, a zejména začínající podniky, které mají z hlediska zdrojů i personálu při přípravě projektů omezené možnosti);

Výkonnost: Evropský fond pro strategické investice (EFSI)

178. připomíná, že obecným cílem EFSI je „podpora prorůstových investic v souladu s prioritami Unie“, zatímco specifickým cílem je „zvýšení objemu financování skupiny Evropské investiční banky a počtu investičních činností v prioritních oblastech“;

179. konstatuje, že podle Účetního dvora je EFSI na dobré cestě ke splnění svých cílů, a zejména hlavního cíle mobilizovat investice ve výši 500 miliard EUR;

180. je znepokojen tím, že informace o výkonnosti, které jsou k dispozici, poskytují sice podrobný přehled o zmobilizovaných investicích u schválených operací, o počtu schválených projektů, multiplikačních efektech a o tom, které členské státy jsou zapojeny, žádný z pěti ukazatelů však nesleduje úroveň rizika ani pronikání do klíčových oblastí vymezených v obecném cíli;

181. poukazuje na to, že ukazatele neměří pokrok specifického cíle jako takového, kterým je zvýšit objemy operací EIB, zejména s ohledem na rizikovější operace;

182. připomíná, že EFSI je účinným nástrojem pro aktivaci finančních prostředků na podporu významných dodatečných investic, ale že v některých případech byl nadhodnocen rozsah, v jakém podpora EFSI skutečně dodatečné investice v reálné ekonomice aktivovala (hodnocení programu EFSI i zvláštní zpráva Účetního dvora ([6]) zdůraznily rovněž to, že celkový objem financování nemůže být připisován pouze EFSI);

183. vyjadřuje politování nad tím, že Komise řádně neposoudila riziko neúčelnosti financování (tzv. deadweight) v případech, kdy by potřebné investice mohly být financovány z jiných zdrojů bez zapojení finančních prostředků EFSI;

184. konstatuje, že vykázaný objem mobilizovaných investic nezohledňuje skutečnost, že některé operace EFSI nahradily operace EIB a finanční nástroje Unie, ani to, že část podpory EFSI byla poskytnuta projektům, které mohly být financovány z jiných zdrojů, byť za odlišných podmínek;

185. zdůrazňuje, že podle zprávy EIB o EFSI za rok 2019 představují velkou skupinu operací EFSI takzvané „zvláštní činnosti“, které jsou z povahy věci rizikovější než běžné operace EIB (objem takových nových činností podepsaných v roce 2019 činil 15 miliard EUR, tedy zhruba 25 % celkových úvěrů EIB toho roku, přičemž úroveň před EFSI byla méně než 10 %);

186. zdůrazňuje, že v nezávislém hodnocení provedeném Komisí se konstatovalo, že v rámci složky pro infrastrukturu a inovace (IIW) v oblasti finančních zprostředkovatelů byla od doby, kdy bylo zahájeno fungování EFSI, zavedena celá řada nových, rizikovějších produktů, například kapitálové nástroje a nástroje pro sdílení rizik;

187. konstatuje, že Komise a EIB promarnily příležitost využít finanční prostředky EFSI k další podpoře přechodu od investic do velkých infrastrukturních projektů k menším, moderním a udržitelnějším projektům, přičemž se většinou snažily oživit hospodářský růst EU a nebraly příliš velký ohled na budoucí potenciál těchto investic; poukazuje na některé dobré příklady takových investic do menších projektů podporovaných EIB mimo Unii;

188. bere na vědomí hodnocení Účetního dvora, že EFSI posílil některé programy Unie, ale dočasně se překryl s jinými programy;

([6]) Zvláštní zpráva Účetního dvora č. 03/2019 „Evropský fond pro strategické investice: pro zajištění skutečného úspěchu jsou nutná další opatření“, bod 81.

189. vyjadřuje znepokojení ohledně zeměpisného rozložení (na konci roku 2019 připadalo na země EU-15 celkem 80 % podepsaných operací, což přesahuje jejich hospodářskou váhu v Unii, měřeno objemem HDP a tvorbou hrubého fixního kapitálu, zatímco země EU-13 obdržely pouze 10 %, zbytek připadal na kategorii „jiné“, zejména na projekty pro více zemí);

190. připomíná, že je zapotřebí, aby EIB poskytovala přístupnou formou jasné informace o hospodářském, sociálním a environmentálním dopadu a přidané hodnotě projektů financovaných z EFSI; zdůrazňuje, že posuzování adicionality všech projektů financovaných EFSI je třeba řádně dokumentovat;

191. vyzývá Komisi a EIB, aby:

— přezkoumaly využívání rizikovějších produktů EIB v rámci EFSI (u operací EFSI s národními podpůrnými bankami by se EIB měla tam, kde to má patřičné opodstatnění, snažit více využívat širší škálu možností financovaní formou podřízeného dluhu, což by pomohlo zajistit, aby financování z EFSI bylo doplňkem k financování, které poskytují národní podpůrné banky a instituce; EIB by také měla podporovat využívání vhodných produktů pro sdílení rizik pro všechny národní podpůrné banky a instituce, zejména takové, které jsou v operacích EFSI v současnosti málo zastoupeny); zadaly studii rizik střednědobého a dlouhodobého rizikového profilu rizikovějších produktů EIB v rámci EFSI,

— výrazně podporovaly doplňkovost mezi finančními nástroji Unie a rozpočtovými zárukami Unie (v souvislosti s programy nového VFR by Komise měla navrhnout, aby finanční nástroje Unie byly soudržné a navzájem se doplňovaly, pokud jde o příslušné politické cíle, jichž má být dosaženo, aby se tak zamezilo konkurenci mezi jednotlivými nástroji);

— zlepšily posuzování toho, zda potenciální projekty EFSI bylo možné financovat z jiných zdrojů, například v případě ztrát z důvodu tzv. mrtvé váhy (EIB by měla ve fázi hodnocení projektu posuzovat pravděpodobnost nahrazení jiných zdrojů financování. Tyto informace by měla využívat při posuzování způsobilosti operací EFSI.);

— realističtěji odhadovaly objem mobilizovaných investic (metodika výpočtu multiplikačního efektu EFSI, kterou společně vypracovala Komise a EIB, by měla patřičně zajišťovat, aby případy, kdy EIB podporuje investice přímo i nepřímo prostřednictvím různých operací EFSI, byly zjištěny a včas opraveny tak, aby se zamezilo dvojímu započtu);

— zlepšily zeměpisné rozložení investic podpořených z EFSI (Komise a EIB by měly prostřednictvím řídicí rady EFSI posoudit hlavní příčiny zjištěného zeměpisného rozložení a doporučit další kroky pro zbývající období provádění EFSI. Řídicí rada EFSI by měla posoudit dopad přijatých opatření);

Hospodářská, sociální a územní soudržnost

192. konstatuje, že platby v rámci podokruhu 1b „Hospodářská, sociální a územní soudržnost“ činily 53,8 miliardy EUR a byly vypláceny prostřednictvím následujících programů a politik:

— EFRR a dalších regionálních operací, a to až 54,9 % rozpočtu podokruhu neboli 29,6 miliardy EUR;

— „Fondu soudržnosti“, až 16,4 % rozpočtu podokruhu neboli 8,8 miliardy EUR;

— „Evropského sociálního fondu“, až 25,9 % rozpočtu podokruhu neboli 13,9 miliardy EUR;

— „dalších programů“, až 2,8 % rozpočtu podokruhu neboli 1,5 miliardy EUR;

193. připomíná důležitou úlohu výdajů v rámci okruhu víceletého finančního rámce 1b „Hospodářská, sociální a územní soudržnost“, které se zaměřují na zmenšení rozdílů ve stupni rozvoje různých členských států a regionů Unie a posilování konkurenceschopnosti všech regionů;

194. připomíná, že v rámci podokruhu „Hospodářská, sociální a územní soudržnost“ předkládají členské státy obecně na začátku každého programového období víceleté operační programy (OP) na celé období VFR; poté, co jej Komise schválí, nese odpovědnost za provádění operačního programu společně Komise (GŘ pro regionální a městskou politiku (GŘ REGIO) a GŘ pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování (GŘ EMPL)) a členské státy;

195. konstatuje, že preventivní opatření, která GŘ REGIO přijalo v roce 2019, přinesla pozitivní výsledky a v roce 2019 nebylo nutné pozastavit platby z EFRR a FS, neboť programové orgány uplatňovaly požadované plány nápravných opatření včas a pozastavení v případě 16 plateb ve výši 1,1 miliardy EUR (z celkem 20 plateb dosahujících výše 1,2 miliardy EUR) bylo zrušeno; dále konstatuje, že GŘ REGIO mohlo uzavřít 12 z 19 varovných dopisů požadujících nápravná opatření v případech systémových nedostatků, neboť byly uplatněny nezbytné výstupní body;

196. vítá pozitivní opatření přijatá Komisí s cílem provést doporučení Účetního dvora z roku 2018 a zahájení přípravy pokynů k uzavírání, jejichž cílem je zajistit, aby byla včas a v každém případě s dostatečným předstihem před uzavřením v roce 2025 k dispozici náležitá ustanovení o uzavření pro období 2014–2020;

197. s uspokojením konstatuje, že po přijetí nové strategie Komise pro boj proti podvodům dne 29. dubna 2019 provedlo GŘ EMPL analýzu rizik podvodů a společně s GŘ REGIO a GŘ MARE přezkoumalo a aktualizovalo „společnou strategii boje proti podvodům" a rovněž svou strategii boje proti podvodům v oblasti přímého řízení; bere na vědomí, že GŘ EMPL nadále přispívá k rozvoji nástroje pro hodnocení rizik Arachne, který by byl vnitrostátním orgánům nápomocen mimo jiné při zjišťování rizika podvodů;

198. konstatuje, že celkový počet probíhajících vyšetřování úřadu OLAF týkajících se oblastí činnosti výboru EMPL a všech programových období dohromady činil 20 případů týkajících se ESF, 1 případ týkající se FEAD a 2 případy týkající se přímých výdajů na konci roku 2019, přičemž hlavní oblasti (potenciálních) podvodů v těchto případech nejsou v souladu se zásadami řádného finančního řízení, nadhodnocování a nedodržování pravidel a postupů pro zadávání veřejných zakázek;

199. vítá skutečnost, že v roce 2019 byla dokončena následná opatření v návaznosti na 10 zpráv úřadu OLAF, přičemž prostřednictvím různých prostředků a forem byl rozpočet Unie ochráněn zpětným získáním téměř 55,3 milionu EUR;

Systémy monitorování a kontroly: ukládání a zaznamenávání údajů a digitalizace podávání zpráv

200. připomíná interinstitucionální dohodu mezi Evropským parlamentem a Radou; požaduje posílení ochrany rozpočtu Unie a nástroje Next Generation EU před nesrovnalostmi, včetně podvodů; vyzývá k zavedení standardizovaných opatření pro shromažďování, srovnávání a agregaci údajů o konečných příjemcích finančních prostředků Unie pro účely kontroly a auditu;

201. konstatuje, že pro zajištění účinných kontrol a auditů je nezbytné shromažďovat údaje o osobách, které v konečném důsledku přímo či nepřímo využívají financování z prostředků Unie v rámci sdíleného řízení a projektů a reforem podporovaných Nástrojem pro oživení a odolnost, včetně údajů o skutečných vlastnících příjemců finančních prostředků; pravidla týkající se shromažďování a zpracování těchto údajů by měla být v souladu s platnými pravidly pro ochranu údajů;

202. bere na vědomí, že Účetní dvůr v probíhajícím auditu analyzuje relevantnost, spolehlivost a soudržnost roční úrovně výdajů v rámci „Hospodářské, sociální a územní soudržnosti", kterou Komise vypočítává na základě svých auditů, a očekává závěry tohoto auditu;

Zjištění Účetního dvora

203. považuje za hluboce znepokojující, že na základě 236 zkoumaných operací, u nichž bylo zjištěno 29 chyb, které nebyly odhaleny auditními orgány a 64 chyb, které auditní orgány zjistily již dříve a programové orgány u nich provedly opravy (v celkové výši 334 milionů EUR za obě programová období dohromady), Účetní dvůr odhaduje míru chyb na 4,4 %;

204. je zklamán tím, že se navzdory opatřením na zjednodušení obsaženým ve finančním nařízení nepodařilo snížit míru chyb na 3% míru zaznamenanou v roce 2017; je přesvědčen, že by v tomto ohledu mělo být vyvinuto úsilí v příštím programovém období;

205. konstatuje, že riziko při uzavření bylo odhadováno na 1,1 % (1,3 % v roce 2018) a riziko při platbě se u této oblasti výdajů zvýšilo ze 1,7 % v roce 2018 na 2,2–3,1 % v roce 2019, jak uvádí výroční zpráva Komise o řízení a výkonnosti a výroční zprávy o činnosti dotčených generálních ředitelství, což je v rozmezí chyb vypočteném Účetním dvorem;

206. konstatuje, že v případě EFRR se riziko při platbě zvýšilo z 2 % v roce 2018 na 2,7–3,8 % v roce 2019 a v případě ESF se riziko při platbě odhadovalo v rozmezí od 1,7 do 2,4 %; poukazuje na to, že Komise zjistila, že hlavním zdrojem zjištění auditu a nesrovnalostí nalezených v této oblasti politiky jsou nezpůsobilé výdaje, nesrovnalosti v zadávání veřejných zakázek a problémy týkající se auditní stopy;

207. bere na vědomí, že GŘ EMPL ve své výroční zprávě o činnosti za rok 2019 uvedlo klíčové ukazatele výkonnosti (1,7 % celkové míry zbytkových chyb) pod 2% prahem významnosti a že rovněž uvedlo „maximální míru“ (až 2,4 %), která by umožnila zohlednění případných dalších chyb ve výdajích na operace, které nebyly zahrnuty do auditů Komise; dále bere na vědomí, že Účetní dvůr považuje „maximální míru“ za vhodnější, neboť zohledňuje potenciální dopad probíhající auditní činnosti;

208. konstatuje, že auditní orgány vykázaly v souborech dokumentů k poskytnutí jistoty / týkajících se uzávěrky u 236 operací ve vzorku Účetního dvora 64 vyčíslitelných chyb, které se týkaly nezpůsobilých nákladů (39), veřejných zakázek (24) a chybějících podkladů (jedna chyba);

209. se znepokojením konstatuje, že většina chyb se týká tří hlavních kategorií:

— 55 % chyb zapříčinily „nezpůsobilé projekty“; u pěti projektů EFRR z programového období 2014–2020 byla podpora poskytnuta příjemcům nebo operacím nesplňujícím podmínky způsobilosti stanovené v platném nařízení a operačních programech;

— 24 % chyb zapříčinilo „porušování pravidel vnitřního trhu“ (např. porušení pravidel státní podpory – 9 % a závažné porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek – 15 %);

— 12 % chyb zapříčinily „nezpůsobilé výdaje“;

210. bere na vědomí, že Účetní dvůr se nadále setkával s velkým počtem chyb v oblasti veřejných zakázek, pravidel státní podpory a v řízeních o udělení grantu, a to hlavně v oblastech „Soudržnosti“ a „Přírodních zdrojů“; konstatuje, že tyto chyby tvořily 20 % míry chyb u vysoce rizikových výdajů odhadované Účetním dvorem (2018: 16 %), Komise by proto měla určit způsoby, jak snížit chyby;

211. zdůrazňuje, že složitá pravidla vedou k vyššímu riziku chyb; oceňuje úsilí Komise neustále pracovat na zjednodušení pravidel a zvýšit využívání jednodušších prováděcích mechanismů, jako je zjednodušené vykazování nákladů;

212. domnívá se, že míru chyb, kterou Účetní dvůr odhadl v případě výdajů za rok 2019 v této oblasti, je nutné posuzovat v kontextu víceleté povahy programů, kdy k dalším opravám dochází v pozdější fázi, což by vedlo k podstatnému snížení rizika při ukončení daného programu; obrací se na Účetní dvůr s žádostí o vypracování zprávy, která by obsahovala odhadovanou míru chyb při ukončení programů v oblasti politiky soudržnosti na období 2007–2013;

213. vítá skutečnost, že Komise vypracovala akční plán pro zadávání veřejných zakázek, který byl od roku 2014 několikrát aktualizován;

214. se znepokojením konstatuje, že nejčastější chybou, která má dopad na výdaje ESF, je chybějící základní podpůrná dokumentace; dále konstatuje, že v roce 2019 Účetní dvůr odhalil jeden projekt ESF, který porušil pravidla Unie pro státní podporu;

215. se znepokojením bere na vědomí zprávu Účetního dvora za rok 2019, jelikož poukázala na to, že většina chyb týkajících se výdajů v rámci programů spadajících pod sdílené řízení vychází z chyb, které vznikly při auditech prováděných auditními orgány členských států; vítá proto, že Evropská komise vytvořila coby nástroj, který má rozšířit znalosti o příslušných nástrojích a zabraňovat uvedeným chybám, programy odborné pomoci pro spolupráci s řídícími orgány a školící programy a současně navýšila prostředky na programy pro odborníky členských států; v této souvislosti poukazuje na to, že je nutné sledovat strategii Evropské komise pro boj proti podvodům a také poskytování podpory a pomoci členským státům při uplatňování opatření na potírání podvodů, včetně provádění analýz nesrovnalostí ohlášených členskými státy v rámci evropských strukturálních a investičních fondů, protože jakýkoli podvod v souvislosti s financováním Unie je třeba odstranit, aby se upevnila důvěra občanů ve výdaje Unie a v její orgány a instituce;

216. se znepokojením konstatuje, že navzdory mnohým nesrovnalostem, které u projektů zkoumaných Účetním dvorem vykázaly již vnitrostátní auditní orgány, zůstává řada chyb, které žádnou vnitřní kontrolou v dřívějších fázích nebyly odhaleny ani opraveny; na základě zjištění a závěrů Účetního dvora za rok 2019 doporučuje, aby Komise analyzovala hlavní zdroje nezjištěných chyb a vypracovala spolu s auditními orgány nezbytná opatření ke zvýšení spolehlivosti vykazované míry zbytkového rizika;

217. je znepokojen nedostatky, které byly zjištěny při posuzování práce 19 ze 116 auditních orgánů v členských státech zahrnutých do vzorku Účetního dvora a které v současně době způsobují, že se na tuto práci nelze plně spolehnout (přepočtená míra byla nad 2% prahem významnosti u devíti z 20 souborů dokumentů k poskytnutí jistoty za období 2014–2020; bere na vědomí připomínku Účetního dvora, že Komise dosáhla podobných výsledků u osmi z těchto souborů a upravila míru zbytkových chyb na hodnotu vyšší než 2 %); vyjadřuje politování nad tím, že Účetní dvůr nemůže do své činnosti zahrnout analýzu důvodů těchto přetrvávajících nedostatků; vyjadřuje politování nad tím, že ani Komise nemohla přispět ke smysluplným poznatkům o důvodech a rozdílech mezi orgány členských států v jednotlivých zemích; vyjadřuje politování nad tím, že nedostatek informací

o základních důvodech těchto přetrvávajících systémových nedostatků v některých vnitrostátních auditních orgánech brání účinnému a účelnému řešení těchto problémů;

218. konstatuje, že u 120 operací zařazených do vzorku (55 %) byl Účetní dvůr schopen učinit závěry na základě přezkumu práce auditních orgánů; je hluboce znepokojen tím, že Účetní dvůr zjistil nedostatky, pokud jde o rozsah, kvalitu nebo dokumentaci této práce u 100 operací (45 %), což vyžadovalo, aby příslušné auditorské postupy zopakoval;

219. zdůrazňuje, že v roce 2019 provedla Komise 26 auditů souladu s předpisy (14 provedlo GŘ REGIO a 12 GŘ EMPL) v 11 členských státech a ve svých návrzích zpráv o všech těchto auditech souladu dospěla k závěru, že míry zbytkových chyb vykázané ve výročních kontrolních zprávách auditních orgánů za účetní období 2017/2018 byly podhodnoceny (Komise proto tyto míry zvýšila);

220. konstatuje, že 13 z těchto auditů souladu (5 provedených GŘ REGIO a 8 GŘ EMPL) bylo dokončeno do května 2020, kvůli tomu však u poloviny auditů nebyly míry zbytkových chyb ještě konečné;

221. vítá, že má Komise v úmyslu zahrnout do strukturované diskuse s dotčenými auditními orgány od roku 2020 podrobnou analýzu dodatečných chyb zjištěných audity Unie, a to i se zaznamenanými kroky auditních orgánů, které by řešily problém neodhalení těchto chyb;

222. stejně jako Účetní dvůr vítá společnou iniciativu Komise a auditních orgánů a koordinované úsilí o zlepšení dokumentace práce auditních orgánů a vypracování „diskusního dokumentu o auditní dokumentaci“ z prosince 2019, který, byť není povinný, představuje první krok ke zlepšení způsobu, jakým auditní orgány vykonávají a dokumentují svou práci;

223. vítá úsilí o zjednodušení požadavků na projektové manažery a řídící orgány v členských státech v programovém období 2021–2027 podle nařízení o společných ustanoveních a v případě příslušných prostředků ve víceletém finančním rámci; zdůrazňuje, že klíčem k vyřešení tohoto problému jsou jednodušší pravidla způsobilosti v členských státech, které by mohly pomoci omezit administrativní zátěž, ale také pravděpodobnost chyb, a tím by mohly zajistit vysokou míru transparentnosti; naléhavě doporučuje, aby se používalo zjednodušené vykazování nákladů, které Účetní dvůr považuje jednak za značnou úlevu pro žadatele a jednak za nástroj usnadňující kontrolu; sdílí závěry Účetního dvora, v nichž se uvádí, že změna pravidel pro uplatňování evropských strukturálních a investičních fondů by měla nadále urychlit proces realizace; poukazuje na to, že je nutné zlepšit auditní pracovní metody na úrovni členských států; vyzývá Komisi, aby v rámci strukturovaného dialogu s členskými státy provedla analýzu administrativních postupů, aby bylo možné odstranit neúčinné postupy a poskytovat příklady účinných administrativních postupů všem příslušným orgánům;

224. na základě výroční zprávy o činnosti GŘ EMPL za rok 2019 konstatuje, že GŘ EMPL s přiměřenou jistotou dospělo k závěru, že řídicí a kontrolní systémy operačních programů fungovaly v roce 2019 podle plánu s výjimkou 29 programů ESF / iniciativy YEI a 1 programu FEAD, které vykazovaly významné nedostatky některých klíčových prvků systémů;

225. s uspokojením bere z výroční zprávy o činnosti GŘ EMPL za rok 2019 na vědomí, že GŘ EMPL přijalo nezbytná následná opatření v souvislosti se všemi doporučeními Účetního dvora uvedenými v prohlášení o věrohodnosti za období 2015–2018 a že do konce března 2020 nezůstala žádná doporučení Účetního dvora nevyřízená;

226. poukazuje na to, že v praxi byla většina výhrad uvedených ve výročních zprávách o činnosti za rok 2019 založena hlavně na míře chyb v účetní závěrce za období 2018/2019, která dosud nebyla přijata, a proto obě generální ředitelství uvedla, že míra chyb za období 2018/2019 bude potvrzena nejdříve ve výročních zprávách o činnosti za rok 2020;

227. domnívá se, že finanční zájmy Unie a peníze daňových poplatníků v celé EU jsou ohroženy organizovaným zločinem, a vyzývá Komisi, aby podnikla nezbytné kroky v boji proti zločineckým sítím, které získávají finanční prostředky z Unie;

228. znovu vyjadřuje nespokojenost s různými metodami Účetního dvora a Komise při vypracovávání jejich stanoviska k zákonnosti a správnosti finančních operací;

229. vyjadřuje politování nad tím, že Komise nerespektuje lhůty stanovené v příslušném nařízení ([7]), pokud jde o zveřejňování výroční zprávy o finančních nástrojích v rámci ESI fondů; opakuje požadavek Parlamentu, aby do října zprávu zveřejnil s cílem zahrnout svá zjištění do postupu udělování absolutoria; očekává, že Komise na tento konkrétní požadavek v zájmu zvýšení transparentnosti odpoví kladně;

Přezkum Účetního dvora č. 04/2020 – opatření EU k řešení problematiky plastového odpadu

230. konstatuje, že i když nejde o zprávu o auditu, tento přezkum zkoumal přístup Unie k otázce plastového odpadu na pevnině, jak je stanoveno ve strategii pro plasty z roku 2018;

231. je znepokojen připomínkami Účetního dvora, že právní rámec Unie pro boj proti trestné činnosti v oblasti odpadů se vyznačuje slabinami spočívajícími v nedostatku údajů o kontaminovaných lokalitách, jakož i o sankcích a míře trestního stíhání, obtížích při určování toho, které jednání představuje trestný čin proti životnímu prostředí v důsledku právní nejistoty, jako je definice odpadu a toho, kdy odpad přestává být odpadem, neschopnosti právních aktů Unie řešit rostoucí zapojení organizovaných zločineckých skupin do trestné činnosti proti životnímu prostředí, která je následně spojena s další trestnou činností, jako je praní peněz, neexistence harmonizovaných pravidel Unie pro kombinaci sankcí (správní / trestní/ občanskoprávní), a nedostatku specializovaných policejních složek, státních zastupitelství a soudců pro řešení trestné činnosti proti životnímu prostředí;

232. konstatuje, že chemická recyklace může zahrnovat mnoho různých technologií, které zatím nepředstavují technologicky nebo ekonomicky proveditelnou možnost zpracování odpadu, přičemž skládkování má být radikálně omezeno; je toho názoru, že je třeba výrazně zvýšit recyklační kapacity, aby se zlepšila technologická a ekonomická proveditelnost recyklace; je přesvědčen, že zvýšení kapacity výrobců plastových obalů legálně odstraňovat plastový odpad, aby mohli plnit svou povinnost podle systémů rozšířené odpovědnosti výrobce, bude mít pozitivní dopad na problém nezákonného obchodování s odpady a dalších trestných činů v oblasti odpadů;

233. vítá vlastní zdroj založený na nerecyklovaném plastovém obalovém odpadu jako dobrý nástroj pro motivaci členských států ke zlepšení recyklace; v tomto ohledu zdůrazňuje potřebu řádného podávání zpráv;

Závažné nesrovnalosti a zneužívání finančních prostředků v členských státech

234. vyjadřuje politování nad tím, že souvislost mezi náklady EFG na zaměstnance, jimž byla poskytnuta pomoc, a mírou opětovného začlenění do společnosti je velmi slabá nebo neexistuje; například ve Španělsku činí náklady na pracovníka 2 422,74 EUR a míra opětovného začlenění činí 48 %, zatímco ve Finsku činí náklady 2 289,81 na osobu a míra opětovného začlenění je 83 %; míra začlenění a náklady se v jednotlivých členských státech značně liší, avšak není možné dospět k závěru, že vyšší částky vynaložené na obyvatele by se promítly do vyšší míry opětovného začlenění; žádá Komisi, aby tento nesoulad pečlivě analyzovala a řešila;

235. domnívá se, že záruky EU pro mladé lidi nesplňují očekávání; vyzývá Komisi, aby zajistila, aby programy určené na pomoc mladým lidem nevedly ke vzniku očekávání, která nelze naplnit; trvá na tom, že Komise by měla ovlivňovat očekávání stanovením realistických a dosažitelných cílů;

236. konstatuje, že v roce 2019 vydalo GŘ EMPL 16 varovných dopisů, v nichž poukázalo na významné nedostatky v systému řízení a kontroly; bylo přijato 12 rozhodnutí o přerušení platebních lhůt (4 pro Itálii, 3 pro Maďarsko, 2 pro Spojené království a Francii a 1 pro Španělsko) a jedno rozhodnutí o pozastavení plateb (Spojené království-Skotsko);

237. konstatuje, že byly vzneseny značné výhrady v případě Itálie (15 výhrad ve výši 50,26 milionu EUR) a Francie (9 výhrad ve výši 47,95 milionu EUR); v případě Itálie to bylo způsobeno především systémovým nedostatkem v oblasti zadávání veřejných zakázek, který je důsledkem nesprávného provedení směrnice o zadávání veřejných zakázek ve vnitrostátních právních předpisech, zatímco ve Francii neměly regionální kontrolní orgány v případě pěti programů dostatek času na dokončení svých auditů operací ve stanovené lhůtě;

238. konstatuje, že celková výše finančních oprav provedených členskými státy za účetní období 2018–2019 činila 3,41 miliardy EUR, z čehož 912 milionů EUR připadlo na Maďarsko, 578 milionů EUR na Španělsko, 368 milionů EUR na Slovensko a 236 milionů EUR na Polsko; pokud jde o finanční opravy vykázané členskými státy kumulativně od začátku období 2014–2020, celková částka činila 6,10 miliardy EUR, z čehož 2,15 miliardy EUR připadlo na Maďarsko, 668 milionů EUR na Španělsko, 647 milionů EUR na Polsko a 459 milionů EUR na Slovensko;

([7]) Článek 46 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

239. se znepokojením konstatuje, že Generální ředitelství pro regionální a městskou politiku (GŘ REGIO) muselo ve své výroční zprávě o činnosti za rok 2019 vznést dvě výhrady týkající se 67 programů EFRR/FS v programovém období 2014–2020 a 9 programů EFRR/FS a jednoho programu NPP–CBC v programovém období 2007–2013; poukazuje na to, že závažné nedostatky v řídicích a kontrolních systémech vedly k odhadovanému riziku výdajů nad 10 % víceletého rámce na období 2014–2020; vítá, že aktualizované finanční nařízení dále vyjasnilo pojem střetu zájmů v rámci sdíleného řízení;

240. je znepokojen tím, že generální ředitelství pro zaměstnanost (GŘ EMPL) ve své výroční zprávě o činnosti za rok 2019 muselo vznést výhradu týkající se ESF/Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí (YEI) a Fondu evropské pomoci nejchudším osobám (FEAD) (30 programů v rámci ESF, YEI a FEAD) 2014–2020; bere na vědomí skutečnost, že jelikož obě generální ředitelství ve svých výročních zprávách o činnosti uvedla, že žádné výhrady nebudou vzneseny, pokud potvrzená míra zbytkových chyb za předchozí účetní období překročí 2 %, protože dodatečné finanční opravy budou uplatňovány v budoucnu, výhrady Komise jsou většinou založeny na prozatímních sazbách a nemusí nutně pokrývat všechna podstatná rizika;

241. je obzvláště znepokojen zprávami o tom, že Komise dokončila audit, který potvrdil závažné porušení právních předpisů v oblasti střetu zájmů v České republice;

242. se znepokojením bere na vědomí informace o tom, že zpráva o auditu GŘ REGIO zjistila, že tři granty poskytnuté z EFRR jsou v rozporu s českým právem a nařízením EU o společných ustanoveních pro EFRR; je znepokojen tím, že v řízení vyplácení prostředků z evropských strukturálních fondů byl zjištěn střet zájmů;

243. očekává, že Komise bude informovat Parlament a Výbor pro rozpočtovou kontrolu o reakci vlády ČR na doporučení uvedená ve zprávě; je šokován skutečností, že více než 2 roky po zahájení auditů Komise je situace ohledně údajného střetu zájmů českého předsedy vlády Andreje Babiše stále nevyřešena; naléhavě vyzývá Komisi, aby zintenzívnila své úsilí o komplexní a rychlé vyřešení tohoto postupu, aby co nejdříve zveřejnila zprávu o auditu, informovala Parlament o svých závěrech a v případě potřeby pozastavila nebo získala zpět zneužité finanční prostředky; připomíná usnesení Parlamentu o střetu zájmů českého předsedy vlády ze dne 19. června 2020, v němž se uvádí, že pokud se potvrdí střet zájmů pana Babiše, měl by být buď tento střet vyřešen, nebo by měl pan Babiš odstoupit z veřejné funkce ([8]);

Doporučení

244. vyzývá Komisi, aby:

— provedla důkladnou analýzu základních důvodů a potenciálních strukturálních problémů, které způsobují přetrvávající systémové nedostatky, jež Účetní dvůr každoročně odhalí ve svých auditech, a věnovala zvláštní pozornost veškerým případným rozdílům v jednotlivých zemích; žádá Komisi, aby rovněž zahrnula připomínky k osvědčeným postupům ve vnitrostátních orgánech s nízkou mírou chyb, jejichž činnost Účetní dvůr považuje za spolehlivou; žádá Komisi, aby tuto analýzu provedla v úzké spolupráci s Účetním dvorem a aktivně zapojila vnitrostátní orgány do popisu problémů i možných řešení;

— sdílela výsledky této analýzy s Účetním dvorem, orgánem příslušným k udělení absolutoria a členskými státy;

— na základě této analýzy vypracovala pro vnitrostátní orgány jasná, praktická a snadno proveditelná horizontální doporučení, která budou specifická pro jednotlivé země; žádá Komisi, aby zahájila strukturovaný dialog s vnitrostátními orgány a Účetním dvorem s cílem průběžně pracovat na budování kapacit a výměně osvědčených postupů s cílem zvýšit spolehlivost práce vnitrostátních auditních orgánů; průběžně informovala orgán příslušný k udělení absolutoria o pokroku v tomto dialogu;

— urychleně vyjasnila podmínky způsobilosti (mimo jiné definováním toho, co se rozumí pojmy „fyzicky dokončené“ nebo „plně provedené“ operace, a pomohla tak členský státům ověřit soulad operací s čl. 65 odst. 6 nařízení o společných ustanoveních a předcházet případům, kdy nezpůsobilé operace nejsou odhaleny),

— přijala opatření ke zvýšení spolehlivosti zbytkové míry chyb uváděné auditními orgány (analyzovala hlavní zdroje nezjištěných chyb a vypracovala spolu s auditními orgány nezbytná opatření ke zvýšení spolehlivosti zbytkové míry chyb);

— každoročně Parlamentu předkládala zprávu s podrobným rozpisem toho, jak každá rozpočtová položka přispívá k průřezovému začleňování problematiky klimatu, jakož i k výdajům na zachování biologické rozmanitosti, aby se tak usnadnilo monitorování těchto cílů;

([8]) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0164_CS.html

— v relevantních případech a v souladu s odvětvovými právními předpisy začala bezodkladně pracovat na účinné metodice pro monitorování výdajů v oblasti klimatu a jejich výkonnosti za účelem dosažení celkového cíle, tj. aby alespoň 30 % celkové výše rozpočtu Unie na období 2021–2027, jakož i výdajů z evropského nástroje na podporu oživení bylo vynaloženo na podporu cílů v oblasti klimatu;

— společně s členskými státy začala používat jednotný integrovaný, interoperabilní informační a monitorovací systém, který bude zahrnovat jediný nástroj pro vytěžování dat a hodnocení rizik, jenž umožní přístup k příslušným údajům a jejich analýzu a zvýší spolehlivost kontroly s cílem dosáhnout všeobecného uplatňování, a to i za pomoci nástroje pro technickou podporu;

— zavedla celounijní mechanismus pro řešení stížností, jenž umožní příjemcům finančních prostředků, kteří čelí například nesprávnému přístupu vnitrostátních orgánů nebo nátlaku zločineckých sítí či organizací, podat stížnost u Komise;

— pokračovala v důsledné a rozsáhlé spolupráci s auditními orgány s cílem zajistit spolehlivý kontrolní rámec, v případě potřeby zlepšit kvalitu práce na prohlášení o věrohodnosti a zajistit nezbytné kapacity pro odhalování a nápravu;

— požadovala, aby řídicí orgány přijaly opatření k řešení nejčastějších chyb a ke zmírnění veškerých rizik budoucích výdajů a v případě potřeby ke zlepšení kapacit pro odhalování jak u řídicích kontrol, tak u auditů;

— stanovila míru chyb při platbách, nikoli zbytkovou míru chyb, aby se zlepšilo hodnocení provedené kontroly;

— pokračovala ve spolupráci s Účetním dvorem s cílem dále sladit metodiky auditu a výklad právních textů;

— věnovala zvýšenou pozornost a přidělila větší odbornou podporu těm členským státům, jejichž řídicí a kontrolní systémy jsou jen částečně spolehlivé nebo nejsou spolehlivé vůbec a v nichž existuje zvýšené riziko podvodu a korupce související s finančními prostředky;

— věnovala zvláštní pozornost rámcovým dohodám uzavřeným prostřednictvím postupů zadávání veřejných zakázek, protože podvody a korupce s nimi spojené představují zvýšené riziko pro finanční zájmy Unie;

— snížila co nejrychleji nedoplatky na závazcích;

— upřesnila ve výročních zprávách o činnosti, jak byly částky realizované následnými finančními opravami uloženými členskými státy a Komisí znovu použity, zejména v případech, kdy se jednalo o podvod, korupci nebo jinou trestnou činnost;

— bezodkladně – nejpozději do října 2021 – zveřejnila výroční zprávu o finančních nástrojích v rámci fondů ESI za rok 2020, aby mohla být tato zjištění zahrnuta do postupu udělování absolutoria;

— vypracovala přesvědčivou strategii pro boj proti střetům zájmů politiků na vysoké úrovni; vytvořila společně s členskými státy účinné právní nástroje, aby nebylo podporováno čerpání prostředků z unijních fondů soudržnosti oligarchickými strukturami;

— informovala Parlament o jakémkoli dalším vývoji případu střetu zájmů, který je uveden ve zprávě o auditu GŘ REGIO týkající se České republiky;

— vycházela z připomínek Účetního dvora k přezkumu směrnice 2008/99/ES týkajících se plastového odpadu, zejména pokud jde o minimální normy a jasné definice různých trestných činů týkajících se odpadu;

— řešila problém nedostatečné kapacity pro recyklaci a spalování jako prostředku ke snížení počtu trestných činů týkajících se odpadu, jako je obchodování s odpady, a to zvýšením kapacity pro legální odstraňování plastového odpadu a jeho ekonomické přitažlivosti pro výrobce plastového odpadu;

— zlepšila definici recyklace a požadavky na podávání zpráv o recyklaci, zejména pokud jde o vlastní zdroj založený na nerecyklovaném plastovém obalovém odpadu; žádá Komisi, aby posoudila možnost digitalizace podávání zpráv a monitorování toků odpadů mezi provozovateli s cílem zvýšit schopnost odhalovat nesrovnalosti a indicie v oblasti obchodování s odpady;

— v úzké spolupráci s příslušnými vnitrostátními orgány analyzovala důvody nízké míry čerpání finančních prostředků dostupných pro infrastrukturu pro nakládání s odpady a informovala o zjištěních orgán příslušný k udělení absolutoria; informovala orgán příslušný k udělení absolutoria o tom, jak Komise pomáhá členským státům zvýšit míru čerpání, a prozkoumala další způsoby pomoci;

— informovala orgán příslušný k udělení absolutoria o jakémkoli přesměrování finančních prostředků na soudržnost z fondů určených na podporu recyklace a nakládání s odpady do jiných oblastí v důsledku pandemie COVID-19;

— naléhavě upřednostnila přezkum základních požadavků na obaly s cílem urychlit přizpůsobení podoby a výroby plastových obalů ve prospěch recyklovatelnosti a udržitelnosti, a to včas v zájmu podpory plnění cíle recyklace plastových obalů do roku 2025;

245. v obecnější rovině Komisi žádá, aby co nejdříve provedla všechna zbývající doporučení Účetního dvora, poskytla konkrétní zprávy o provádění a v dlouhodobějším výhledu zohlednila jeho doporučení při provádění opatření v rámci nového fondu ESF+ od roku 2021;

246. je překvapen tím, že v roce 2019 nebyly zahájeny postupy ke snížení přidělených prostředků na programy prostřednictvím čistých oprav, jak je uvedeno ve výroční zprávě o činnosti GŘ REGIO za rok 2019; vyzývá Komisi, aby systematicky ukládala čisté finanční opravy, jsou-li splněny podmínky stanovené v čl. 145 odst. 7 nařízení o společných ustanoveních;

247. vyzývá Komisi, aby i nadále poskytovala pokyny a podporu a aby určila osvědčené postupy a sdílela je s členskými státy;

Výkonnost: Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) a Fond soudržnosti (FS)

248. připomíná, že EFRR a FS podporují politiku evropské hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU (politika soudržnosti EU), která má za cíl posílit hospodářskou a sociální soudržnost v EU snižováním rozdílů v úrovni rozvoje různých regionů;

249. připomíná, že EFRR se týká všech členských států a zaměřuje se na několik klíčových prioritních oblastí, jako jsou inovace a výzkum, podpora malých a středních podniků a nízkouhlíkové hospodářství; konstatuje, že v roce 2019 vyčlenila Komise z rozpočtu programu EFRR 31,1 miliardy EUR; připomíná, že FS poskytuje podporu členským státům, jejichž hrubý národní důchod (HND) na obyvatele je nižší než 90 % průměru Unie, tento fond financuje hlavně projekty v oblasti transevropských dopravních sítí a životního prostředí a jeho rozpočtový příděl na rok 2019 činil 11,5 miliardy EUR;

250. se znepokojením bere na vědomí, že několik let od zahájení programového období 2014–2020 bylo na dobré cestě pouze plnění o něco více než třetiny 72 ukazatelů programu pro EFRR a FS, a to přesto že mnoho cílů bylo revidováno směrem dolů; připomíná doporučení dále zlepšovat klíčové ukazatele výkonnosti; konstatuje však, že omezené údaje brání auditorům v komplexním posouzení výkonnosti v této oblasti politiky, neboť je obtížné posoudit, zda finanční prostředky splnily nebo pravděpodobně splní stanovené obecné a specifické cíle, přestože pokrok jednotlivých ukazatelů lze posoudit na základě stanovených milníků a cílů; vyzývá Komisi, aby vypracovala jednotný rámec hodnocení, který bude umět posoudit, zda byly splněny milníky a cíle EFRR a FS;

251. je znepokojen problémy, na které Účetní dvůr poukázal v souvislosti s nedostatkem vnitřních kontrol v členských státech nebo nespolehlivostí údajů;

252. vzhledem k tomu, že většina všech zjištěných chyb byla způsobena „nezpůsobilými projekty“, zdůrazňuje své vážné znepokojení nad důvěryhodností a spolehlivostí zpráv Komise o dosažených výsledcích, neboť všechny tyto (dosud neodhalené) projekty by neměly v žádném případě „přispívat“ k celkovému posouzení širších výsledků dosažených pomocí politiky Unie v oblasti hospodářské, sociální a územní soudržnosti; doporučuje, aby Komise přehodnotila svůj proces podávání zpráv o skutečně dosažených výsledcích;

253. uznává význam digitálních nástrojů, jako je Arachne, v boji proti korupci a zneužívání finančních prostředků Unie; vyzývá všechny členské státy, aby tyto nástroje začaly bez dalších zbytečných odkladů používat; vyjadřuje politování nad tím, že ne všechny členské státy používají systém vytěžování dat z nástroje Arachne ke zlepšení odhalování podvodů; poukazuje na to, že pokud jde o podvody, odpovídá za řešení podvodů ve výdajích na politiku soudržnosti jak Komise, tak členské státy; ve spolupráci s Úřadem evropského veřejného žalobce a úřadem LAF musí zvýšit své snahy o předcházení podvodům a jejich odhalování; zdůrazňuje, že kromě nástroje Arachne by se data velkého objemu a další nástroje informačních technologií měly brát v úvahu nejen pro vyšetřování, ale i pro monitorování změn v trendech a při předcházení jiným způsobům zneužívání finančních prostředků Unie;

254. konstatuje, že tyto dva fondy podléhají sdílenému řízení, na němž se podílejí Komise a členské státy, a jsou prováděny prostřednictvím operačních programů (OP), které připravují členské státy a které schvaluje Komise;

255. s potěšením konstatuje, že Účetní dvůr ve své první výroční zprávě o výkonnosti do konce roku 2019 poskytuje přehled výkonnosti programu EFRR jako pozitivní příklad jasně formulovaných závěrů o obecných cílech; vybízí GŘ REGIO, aby i nadále předkládalo jasné závěry v oddílech výkonnosti týkajících se obecných i specifických cílů, a vyzývá ostatní GŘ, aby tento dobrý příklad následovala a zlepšila své závěry tak, aby byly informativnější a srozumitelnější;

256. poukazuje na to, že informace z ukazatelů výstupů a výsledků jsou doplněny o výsledky řady hodnocení a studií, které analyzují výsledky z období 2007–2013 a počátečních stadií programování a provádění programů politiky soudržnosti v období 2014–2020; sdílí připomínku Účetního dvora, že zpožděné načasování těchto hodnocení znamená, že získané poznatky jsou k dispozici příliš pozdě na to, aby měly dopad na stávající období či na následující programová období (výsledky hodnocení ex post období 2014–2020 by například měly být k dispozici do konce roku 2025, jak stanoví nařízení o společných ustanoveních, v té době však bude programové období 2021–2027 ve svém pátém roce a Komise se již pravděpodobně bude nacházet ve velmi pokročilé fázi přípravy svých legislativních návrhů týkajících se období po roce 2027);

257. se znepokojením konstatuje, že na konci šestého roku provádění je míra čerpání prostředků z EFRR a FS o 6,6 % nižší než ve stejné fázi předchozího programového období; zdůrazňuje, že tomu tak je především z důvodu průtahů na začátku programového období; poznamenává však, že míra využívání prostředků z evropských strukturálních a investičních fondů byla v roce 2019 vyšší než v kterémkoli jiném roce spadajícím do víceletého finančního rámce na období 2014–2020; upozorňuje na riziko, že vzhledem ke konci období způsobilosti a vzhledem k okolnostem krize v souvislosti s onemocněním COVID-19 mohou členské státy upřednostňovat míru čerpání prostředků nad cíli souvisejícími se soudržností a nad výkonností a správností; upozorňuje, že přechod od výkonnosti k dodržování by bránil plnění cílů v oblasti soudržnosti a vedl by ke zbytečným výdajům, a proto vyzývá Komisi, aby vypracovala opatření pro zjednodušení postupů, která by za uvedených okolností přispěla k zodpovědnému a přiměřenému využívání finančních prostředků, a tím i k obnově v členských státech, přičemž je třeba vzít v úvahu, že cíle členských států na programové období 2021–2027 musejí být mnohem ambicióznější v reakci na hospodářský a sociální dopad koronavirové krize, aby bylo možné chránit občany, zachovat pracovní místa, posílit investiční prostředí a zapojit všechny úrovně veřejné správy do vytváření a realizace plánů obnovy;

258. vyzývá Komisi, aby zjistila, které regiony vykazují nízkou míru využívání prostředků, a aby jim pomohla tuto míru zvýšit určením pravidel, která mohou zlepšit účinnost a účelnost vynakládání prostředků z Fondu soudržnosti;

259. zdůrazňuje, že v politice soudržnosti, která se vyznačuje velkými infrastrukturními projekty, může mezi začátkem programu, jeho provedením a realizací výstupů a výsledků uběhnout dlouhá doba; považuje za znepokojující, že na dosažený pokrok bude mít pravděpodobně vliv i to, že se politika soudržnosti, na rozdíl od jiných oblastí rozpočtu Unie, provádí v poměrně nízké míře; konstatuje, že tyto faktory spolu se skutečností, že nejnovější údaje, které jsou k dispozici (v prováděcím období, jež trvá až do konce roku 2023), se týkají konce roku 2018, označil Účetní dvůr za příčinu toho, že učinit závěry ohledně dosažení daných cílů je v této fázi obtížnější; vyzývá Komisi, aby zkrátila dobu mezi začátkem programu, jeho provedením a realizací výstupů a výsledků; konstatuje, že je třeba posílit dohled nad dokončením sítě; naléhavě vyzývá Komisi, aby zřídila oddělení pro poskytování odborné podpory členským státům při řízení tak velkých projektů;

260. je velmi znepokojen zprávami sdělovacích prostředků týkajících se jednoho členského státu a investic do infrastruktury, které jsou spolufinancovány z EFRR za účelem odborného vzdělávání, a v jejichž případě byl účel těchto budov změněn po minimální požadované tříměsíční době; vyjadřuje politování nad nařčeními z podvodu a osobního obohacení z této změny účelového určení; vyjadřuje politování nad tím, že Komise nebyla schopna poskytnout dodatečné informace, které by rozptýlily všechny přetrvávající pochybnosti; vítá záměr Komise náležitě reagovat na tato nařčení; koncepci udržitelnosti považuje za důležitou záruku účinného a účelného využívání zdrojů Unie v rámci politiky soudržnosti;

261. domnívá se, že vzhledem k významné investované částce a dlouhému trvání takových projektů je požadavek na minimální délku trvání tří až pěti let příliš krátký; vyjadřuje politování nad tím, že spolunormotvůrci nerozhodli o zavedení požadavků na delší trvání během revize [nařízení o společných ustanoveních]; konstatuje, že mezi členskými státy existují značné rozdíly, pokud jde o vnitrostátní pravidla týkající se udržitelnosti investic do infrastruktury a předčasné změny účelového určení;

262. je znepokojen nedostatkem kontroly a následných opatření týkajících se financování pro podnikatele; vyzývá Komisi, aby vypracovala podrobnou strategii kontroly financování; a vyzývá Komisi, aby posoudila výsledky projektů financovaných z tohoto finančního mechanismu; vybízí Komisi, aby výsledky svého hodnocení zveřejnila;

263. bere na vědomí další faktory důležité pro analýzu výkonnosti prováděnou Účetní dvorem, které vysvětlují skutečnost, že cíle politiky soudržnosti, které se týkají například míry zaměstnanosti, hospodářského rozvoje a oblasti klimatu a energetiky, významně ovlivňuje široké spektrum vnitrostátních i vnějších faktorů v Evropě i ve světě, stejně jako skutečnost, že finanční krytí, které politika soudržnosti poskytuje, představuje v mnoha členských státech obvykle jen malý podíl finančních prostředků vyhrazených na řešení těchto problémů, a bez individuálně přizpůsobených vnitrostátních politik a programů sladěných s cíli politiky soudržnosti tak může mít jen velmi omezený dopad na pokrok členských států na cestě k dosažení uvedených cílů;

264. poukazuje dále na připomínku Účetního dvora týkající se doplňkových faktorů, jako je skutečnost, že Unie má k dispozici řadu politických nástrojů, které může využít na realizaci svých rámcových cílů politiky soudržnosti a mezi které patří i EFRR a FS, že na tyto cíle se zaměřují i jiné fondy a legislativní iniciativy, což často znemožňuje rozlišit účinky různých politických nástrojů na pokrok při plnění cílů;

265. se znepokojením zdůrazňuje, že z analýzy Účetního dvora založené na sotva dostupných údajích z konce roku 2018 vyplývá, že z celkových 72 ukazatelů je pouze jedna třetina na dobré cestě k tomu, aby byly splněny cíle, že přibližně polovina ukazatelů na dobré cestě není a že u zbývajících ukazatelů nemůže Účetní dvůr vyvodit žádné závěry; vyslovuje politování nad tím, že z devíti ukazatelů spojených s obecnými cíli, jsou na dobré cestě pouze dva, konstatuje však, že přibližně u třetiny ukazatelů, u nichž byl stanoven milník pro polovinu období na rok 2018, dospěl Účetní dvůr k závěru, že 70 % bylo buď dosaženo, nebo pravděpodobně bude brzy dosaženo;

266. přestože finanční prostředky z EFRR a FS mohou být vypláceny až do roku 2023, se znepokojením zdůrazňuje, že celkem 40 % ukazatelů výstupů je teprve na cestě a že v případě ukazatelů výsledků a dopadů činí tento podíl pouze 10 %;

267. připomíná, že Evropa 2020 je rámcovou strategií Unie na období od roku 2010 do roku 2020; konstatuje, že pro období 2014–2020 Komise definovala devět ukazatelů pro měření pokroku při plnění cílů této strategie, a to v oblastech zaměstnanosti, výzkumu a vývoje, změny klimatu a energetiky, vzdělávání a chudoby a sociálního vyloučení; konstatuje, že podle Komise, která vychází z údajů za rok 2018, bude v oblasti zaměstnanosti a vzdělávání cílových hodnot pravděpodobně dosaženo, zatímco pokrok při dosahování cílů v oblasti výzkumu a vývoje a oblasti chudoby a sociálního vyloučení zaostává a těchto cílů pravděpodobně dosaženo nebude;

268. s velkým znepokojením zdůrazňuje, že ze všech 10 ukazatelů z programových prohlášení souvisejících s cílem podpořit přechod na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích je pouze jeden – „počet domácností s lepší klasifikací spotřeby energie“ – na dobré cestě ke splnění cíle; žádá Komisi, aby si mimo jiné s ohledem na cíle Zelené dohody stanovila zlepšení spojená s tímto cílem za svou absolutní prioritou;

269. zdůrazňuje skutečnost, že v reakci na pandemii COVID-19 zavedla Unie opatření, jež členským státům poskytují větší flexibilitu při využívání finančních prostředků z evropských strukturálních a investičních fondů (byla například zrušena povinnost vyhradit pevně stanovený procentní podíl finančních prostředků z fondů ESI na klíčová témata, avšak flexibilita, kterou návrh umožňuje, může ovlivnit schopnost Unie dosáhnout cílů, které byly původně stanoveny v operačních programech);

270. je si vědom toho, že koronavirová krize představuje nový nečekaný problém, na který musí Unie a její členské státy reagovat rozhodně a poskytnout řešení na úrovni Unie a členských států;

271. vítá větší finanční flexibilitu při vynakládání prostředků na soudržnost, která členským státům umožňuje využívat prostředky na financování projektů souvisejících s touto krizí; poukazuje na to, že je nutné zajistit kontinuitu a hlubší spolupráci mezi všemi zúčastněnými stranami, které jsou relevantní z hlediska politiky soudržnosti, zejména mezi malými a středními podniky, obcemi a regiony, jež se budou v nadcházejících měsících potýkat s nezaměstnaností a problémy ve zdravotnictví;

272. poukazuje na problémy, kterým pacienti v Unii čelí při využívání směrnice o přeshraniční zdravotní péči, jak byly identifikovány ve zvláštní zprávě Účetního dvora č. 7/2019, zejména pokud jde o informovanost potenciálních pacientů o jejich právech, problémy a zpoždění při elektronické výměně zdravotních údajů mezi členskými státy a přístup pacientů se vzácnými onemocněními ke zdravotní péči;

273. je znepokojen stanoviskem Účetního dvora, podle kterého existují závažné důvody domnívat se, že Unie nesplní cíle v oblasti klimatu a energetiky pro rok 2030; konstatuje, že podle Komise se při snižování nepříznivých dopadů využívání přírodních zdrojů na životní prostředí dosáhlo jen omezeného pokroku; zdůrazňuje připomínku Účetního dvora, že polovině členských států Unie hrozí, že nedokáží vyrobit dostatečné množství energie z obnovitelných zdrojů, aby splnily své cíle do roku 2020; konstatuje, že ve své situační zprávě o opatřeních Unie v oblasti energetiky a změny klimatu Účetní dvůr uvedl, že snížení emisí skleníkových plynů předpokládané členskými státy je o 40 % nižší než cílová hodnota stanovená pro rok 2030; vyzývá Komisi, aby přehodnotila výsledky kvůli dopadu pandemie COVID-19 a souboru opatření Zelené dohody;

274. vyjadřuje znepokojení nad tím, že pouhá polovina z 16 ukazatelů souvisejících s cílem „podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách“ má potenciál dosáhnout svých cílů; lituje, že členské státy v poslední zprávě schválené Komisí snížily většinu cílových hodnot pro rok 2023, v některých případech výrazně (kupříkladu kombinovaná cílová hodnota z EFRR a FS pro ukazatel „celková délka nových železničních tratí“ byla snížena z 947 km na 579 km (39 %) a kombinovaná cílová hodnota z EFRR a FS pro ukazatel „celková délka nových nebo modernizovaných tratí metra a tramvajových tratí“ byla snížena z 680 km na 441 km (35 %));

275. opakuje žádost Parlamentu, aby byla vytvořena nová rozpočtová položka pro cestovní ruch s cílem podpořit toto odvětví, které bylo tvrdě postiženo krizí Covid-19; vítá skutečnost, že Účetní dvůr zahájil audit s cílem posoudit projekty v oblasti cestovního ruchu spolufinancované v období let 2007–2013 částkou 6,4 miliard EUR a zatím 4 miliardami EUR z EFRR a FS na období 2014–2020, což pomůže zlepšit politiky Unie v oblasti cestovního ruchu;

276. konstatuje, že do šestého roku stávajícího programového období 2014–2020 se do ledna 2020 uskutečnily platby ve výši pouze přibližně 31 % původně přidělených prostředků, což vyvolává pochybnosti o tom, zda bude Nástroj pro propojení Evropy proveden v celém rozsahu; vyzývá členské státy, aby významně urychlily investice, a Komisi, aby posílila své monitorování s ohledem na naléhavě nezbytné investice do infrastruktury, aby došlo k rychlému oživení po hospodářském poklesu způsobeném krizí Covid-19;

277. znovu zdůrazňuje, že všechny ukazatele v této oblasti politiky měří výstupy (poskytují hlavně informace o provádění programu ve smyslu vybudované infrastruktury) místo výsledků uskutečněných projektů; naléhavě vyzývá Komisi, aby plánovala politiku tak, aby bylo možné řádné průběžné a střednědobé hodnocení dosažených výsledků a širších dopadů;

278. připomíná, že Účetní dvůr ve svém auditu z roku 2019 zdůraznil zejména nedostatečné využívání FS k financování nových železničních tratí; zdůrazňuje obrovský význam investic do udržitelných dopravních sítí a vyzývá členské státy, které nedosahují uspokojivých výsledků, aby zvýšily své úsilí v tomto ohledu;

279. zdůrazňuje, že Účetní dvůr ve svém nedávném auditu v oblasti stěžejní dopravní infrastruktury ([9]) uvedl, že není pravděpodobné, že hlavní dopravní síť Unie dosáhne své plné kapacity do roku 2030, a ve své situační zprávě dále uvedl, že jelikož je rozsah finančního krytí z Unie ve srovnání s celkovými potřebami omezený, je nezbytné zaměřit se na priority s nejvyšší evropskou přidanou hodnotou;

280. vyzývá Komisi, aby dále rozvíjela svůj mechanismus a nástroje umožňující zvyšovat povědomí a informovanost občanů a zúčastněných stran o projektech v oblasti cestovního ruchu a dopravy, které financuje v rámci EFRR a FS;

281. je toho názoru, že jak je uvedeno v auditu Účetního dvora, který se týkal stěžejní dopravní infrastruktury, je zapotřebí zlepšit prognózy objemu dopravy a koordinaci; poukazuje na to, že dopravní prognózy by měly zohledňovat spolehlivé posouzení hospodářského vývoje a analýzy nákladů a přínosů a měly by být pravidelně revidovány s cílem zohlednit možná zpoždění; zdůrazňuje, že je třeba zabránit nedostatečnému plánování, zejména v oblasti změny klimatu, a že je třeba zlepšit plánovací proces Komise, zvláště pokud jde o plnění požadavků v oblasti ochrany životního prostředí a využívání zdrojů;

282. vyjadřuje politování nad skutečností, že Komise ve svém legislativním návrhu na vytvoření fondů ESI na období 2021–2027 ruší všechny specifické požadavky hodnocení, které se týkají velkých projektů, včetně požadavku na provedení analýzy nákladů a přínosů; i když se uznává, že to znamená snížení obecné administrativní zátěže, je tato výhoda vyvážena vyšším rizikem, že spolufinancované investice nebudou nabízet nejlepší poměr kvality a ceny; důrazně vyzývá Komisi, aby svůj návrh přehodnotila;

([9]) Zvláštní zpráva Účetního dvora č. 10/2020, Stěžejní dopravní infrastruktura v EU: nesplněný pevně stanovený termín dokončení dopravní sítě.

283. vítá skutečnost, že evropský akt o přístupnosti byl nakonec přijat v roce 2019; zdůrazňuje jeho význam coby prvního právního předpisu v této oblasti v Unii; žádá Komisi, aby pozorně sledovala pokrok členských států při přijímání a zveřejňování veškerých nezbytných právních a správních předpisů a správních postupů pro dosažení souladu s evropským aktem o přístupnosti do 28. června 2022;

284. skutečnost, že pouze 3 z 9 ukazatelů (33 %) z programových prohlášení souvisejících se specifickým cílem EFRR – „zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků“ – jsou na dobré cestě ke splnění cílů, považuje za nedostatečné plnění; zdůrazňuje, že tyto tři ukazatele se týkají výstupů a měří počet podniků podporovaných z EFRR, zatímco jiné ukazatele, například ty, které ukazují, zda soukromé investice odpovídají veřejné podpoře pro podniky, a měří nárůst zaměstnanosti v podporovaných podnicích, nejsou na dobré cestě; naléhavě vyzývá Komisi, aby plánovala politiku tak, aby bylo možné řádné průběžné a střednědobé hodnocení dosažených výsledků a širších dopadů, včetně posouzení dopadu politik na odstraňování dlouhodobé nezaměstnanosti;

285. konstatuje, že financování z EFRR se využívalo spolu s vnitrostátními zdroji určenými na podporu malých a středních podniků, a to buď jako doplnění stávajících vnitrostátních opatření, nebo k zaplnění mezer v systému podpory, zjistilo se ([10]) však, že synergický účinek mezi EFRR a ESF byl obecně malý, a to navzdory důležitosti ochrany zaměstnanosti;

286. bere na vědomí, že v kontextu auditu Účetního dvora týkajícího se prohlášení o věrohodnosti za rok 2019 bylo zjištěno, že bylo dokončeno pouze 11 ze 121 projektů realizovaných 12 členskými státy a spolufinancovaných z EFRR a FS; konstatuje, že 7 projektů dosáhlo svých cílů v plném rozsahu, 2 pouze částečně a další dva projekty stanovené cíle nesplnily;

287. se znepokojením konstatuje, že nejsou k dispozici jasné informace o konečných příjemcích prostředků z fondu soudržnosti, a vyzývá Komisi, aby zajistila shromažďování veškerých nezbytných informací o jejich financování, které by se neměly týkat jen finančních zprostředkovatelů, ale měly by se zaměřovat zejména na konečné příjemce;

288. zdůrazňuje velký potenciál veřejných rejstříků skutečných majitelů zavedených v rámci boje proti korupci, zneužívání finančních prostředků EU a střetu zájmů podle páté směrnice o boji proti praní peněz; vyzývá Komisi, aby zajistila, aby byly údaje o skutečných majitelích společností vytvořeny a zpřístupněny veřejnosti;

289. vítá skutečnost, že GŘ EMPL v rámci preventivních opatření Komise i nadále uplatňuje přísnou politiku přerušení a pozastavení plateb s cílem chránit finanční zájmy Unie; v této souvislosti konstatuje, že v případě ESF/YEI a FEAD bylo v roce 2019 přijato 12 rozhodnutí o přerušení plateb a jedno rozhodnutí o pozastavení plateb a navíc bylo dotčeným členským státům zasláno 16 varovných dopisů a pět dopisů před pozastavením;

290. je hluboce znepokojen diskriminačními opatřeními, která od roku 2019 uplatňují různé polské orgány místní správy, které přijaly tzv. rezoluce o „zóně bez LGBTI“ nebo „regionální charty rodinných práv“ diskriminující zejména rodiny samoživitelů a osob LGBTI; konstatuje, že tyto orgány přijímají prostředky z fondů ESI a mají vliv na jejich řízení; trvá na tom, že v souladu s nařízením (EU) č. 1303/2013 musí být využívání finančních prostředků Unie v souladu se zásadou nediskriminace; je přesvědčen, že existuje vážné riziko porušení těchto ustanovení ve výše uvedených obcích a regionech; vyzývá Komisi, aby zajistila, aby byly prostředky z fondu soudržnosti vypláceny v souladu se základními právy zakotvenými ve Smlouvách a v Listině základních práv Evropské unie a s nařízením o společných ustanoveních týkajících se fondů ESI; vyzývá Komisi, aby provedla šetření týkající se souladu fondů ESI v těchto regionech s právem Unie, zejména s ustanoveními zakazujícími diskriminaci, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informovala o výsledcích tohoto šetření a aby v případě, že nalezne jasné důkazy o zneužití finančních prostředků z těchto důvodů, využila všech nástrojů, které má k dispozici, včetně finančních oprav;

Výkonnost: Evropský sociální fond (ESF) a Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí (YEI)

291. bere na vědomí závěr Komise, že pokud jde o výkonnost rozpočtu Unie, většina programů postupuje směrem k cílům stanoveným na začátku programového období, a navzdory zpožděním v zahájení programů soudržnosti na období 2014–2020 se nyní pokrok zrychluje; konstatuje však, že Komise může formulovat konečné závěry o výkonnosti až na základě podrobných hodnocení po uzavření stávajících programů;

([10]) Evropská komise, Následné hodnocení období 2007–2014, Podpora malým a středním podnikům – Více výzkumu a inovací v malých a středních podnicích a rozvoj malých a středních podniků, únor 2016.

292. připomíná zásadní význam Evropského sociálního fondu (ESF) a klíčovou úlohu Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí (YEI) pro podporu vysoké zaměstnanosti, vytváření kvalitních pracovních míst, vzdělávání a odborné přípravy a boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení; zdůrazňuje, že je třeba poskytovat ESF a YEI soustavnou finanční a politickou podporu Unie, vnitrostátních a regionálních institucí při plnění jejich cílů v nadcházejících letech; bere na vědomí, že v případě ESF, který představuje 94,7 % rozpočtu GŘ EMPL na rok 2019, souvisí hlavní inherentní riziko se složitostí financovaných operací a činností, s typologií a rozmanitostí příjemců a s vysokým počtem ročních intervencí;

293. konstatuje, že Účetní dvůr nezahrnul ESF a FEAD do své první výroční zprávy o výkonnosti rozpočtu Unie na konci roku 2019;

294. vítá zjištění v rámci hodnocení Komise (únor 2021) týkajícího se podpory z ESF pro zaměstnanost a mobilitu pracovních sil, sociální začleňování a vzdělávání a odbornou přípravu na období 2014–2018; s uspokojením konstatuje, že v období 2014–2018 se činností ESF zúčastnilo přibližně 23 milionů osob a že 52 % účastníků byly ženy; dále konstatuje, že z účastníků již téměř 3,2 milionu osob našlo zaměstnání a 3,9 milionu osob úspěšně získalo kvalifikaci;

295. konstatuje, že do roku 2018 bylo z ESF i YEI vynaloženo 10,4 miliard EUR, že 3,8 milionu osob mladších 30 let se zúčastnilo projektů na podporu zaměstnanosti mladých lidí a že 1,4 milionu osob nastoupilo do zaměstnání bezprostředně poté, co se projektů zúčastnily;

296. dále konstatuje, že do konce roku 2018 bylo 33,8 miliardy EUR z ESF investováno na sociální začleňování a téměř 6,2 milionu osob se zúčastnilo opatření v oblasti sociálního začleňování a že z nich téměř 700 000 osob nalezlo zaměstnání, přičemž téměř 400 000 milionů osob získalo kvalifikaci;

297. vyjadřuje uspokojení nad tím, že zavedení možností zjednodušeného vykazování nákladů v rámci ESF snížilo administrativní zátěž a usnadnilo provádění jak orgánům odpovědným za program, tak příjemcům;

298. konstatuje, že program EaSI v rámci svého pracovního programu na rok 2019 financoval 44 projektů prostřednictvím pěti výzev k předkládání návrhů částkou 29,3 milionu EUR; bere na vědomí skutečnost, že v říjnu 2019 podepsalo GŘ EMPL první úpis akcií v nástroji financovaném z programu EaSI, což představuje úvěrový fond ve výši 200 milionů EUR na podporu poskytování úvěrů mikropodnikům a sociálním podnikům;

299. zdůrazňuje, že je třeba dále zvýšit zdroje v rámci Evropského sociálního fondu plus (ESF+) s cílem umožnit začlenění na trh práce a přizpůsobenou odbornou přípravu, neboť krize COVID-19 měla neúměrný dopad na zaměstnanost žen, zejména žen pracujících v neformální ekonomice a v nejistých pracovních podmínkách a v některých silně zasažených a vysoce feminizovaných odvětvích;

300. konstatuje, že v Unii je chudobou nebo sociálním vyloučením stále ohrožena průměrně více než jedna pětina lidí a jedna čtvrtina dětí; připomíná závazek Unie poskytovat pomoc nejchudším osobám prostřednictvím FEAD, a zmírnit tak nejhorší formy chudoby v Unii, jako je potravinová nouze, bezdomovectví a dětská chudoba; konstatuje, že FEAD každoročně podpoří přibližně 13 milionů osob, včetně přibližně 4 milionů dětí mladších 15 let;

Doporučení

301. vyzývá Komisi, aby:

— se zabývala obviněním z údajného podvodu v souvislosti se změnou účelového určení středisek odborného vzdělávání; provedla analýzu toho, zda podobné problémy existují v jiných členských státech, pokud jde o změnu účelového určení infrastrukturních projektů spolufinancovaných Unií;

— neprodleně informovala orgán příslušný k udělení absolutoria o svých zjištěních a možných dalších opatřeních v návaznosti na tuto analýzu;

— provedla důkladnou analýzu různých vnitrostátních pravidel týkajících se udržitelnosti investic do infrastruktury a předčasné změny účelového určení projektů a aby sdílela tuto analýzu s orgánem příslušným k udělení absolutoria;

— vybídla členské státy, aby vytvořily vnitrostátní právní předpisy týkající se přiměřené doby udržitelnosti nad rámec minimálních požadavků, jak již existují v mnoha členských státech;

— zajistila, aby udržitelnost investic byla zaručena na delší období;

Přírodní zdroje

302. konstatuje, že platby vynaložené v okruhu „přírodní zdroje“ činily 59,5 miliardy EUR a byly vypláceny prostřednictvím následujících programů a politik:

— přímé platby v rámci Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) až do výše 69,5 % nebo 41,4 miliardy EUR,

— výdaje související s trhem v rámci Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) až do výše 4,0 % nebo 2,4 miliardy EUR,

— Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) až do výše 23,9 % nebo 14,2 miliardy EUR,

— Evropský námořní a rybářský fond (ENRF) až do výše 1,4 % nebo 0,8 miliardy EUR,

— další programy až do výše 1,2 % nebo 0,7 miliardy EUR;

303. bere na vědomí, že existují dva hlavní soubory ukazatelů, které mají sledovat výkonnost SZP, přičemž oba jsou založeny především na zprávách členských států a na údajích, které shromažďuje Eurostat:

— „společný rámec pro monitorování a hodnocení“ (CMEF) obsahuje 210 ukazatelů: 45 kontextových ukazatelů, 84 ukazatelů výstupů, 41 ukazatelů výsledků, 24 cílových ukazatelů a 16 ukazatelů dopadů;

— programová prohlášení týkající se SZP obsahují 63 ukazatelů, které jsou vesměs převzaty z CMEF: 6 z nich má měřit dopady související se třemi obecnými cíli, ostatní jsou ukazatele výstupů/vstupů, výsledků a dopadů, které se týkají specifických cílů;

304. vítá zjištění Účetního dvora, že přímé platby z EZZF, které představují 70 % výdajů v okruhu „přírodní zdroje“, nejsou nadále zatíženy významnými chybami a odhadovaná míra chyb u všech kapitol nedosahuje prahu významnosti, což dokazuje účinnost akčních plánů nápravy, které členské státy provedly v předchozích letech;

305. konstatuje, že u obou fondů SZP dochází k neustálému snižování míry chyb v důsledku účinných systémů řízení a kontroly, zejména integrovaného administrativního a kontrolního systému (IACS);

306. s uspokojením bere na vědomí, že výdaje na přímé platby ve srovnání s čistými stropy stanovenými v nařízení (EU) č. 1307/2013 dosahují od roku 2017 úrovně 99 %; konstatuje, že v případě EZFRV dosáhla míra čerpání do konce roku 2019 uspokojivé průměrné úrovně 50 % celkového objemu prostředků; žádá Komisi, aby zveřejnila výdaje na přímé platby a míru čerpání z EZFRV v jednotlivých členských státech;

307. zdůrazňuje, že nesprávné přidělování finančních prostředků SZP, zejména přímých plateb, vede k nežádoucím distribučním účinkům, jako je soustředění dotací v rukou několika málo osob, vydělávání na cenách zemědělské půdy a usilování o zisk ze strany finančních „zelených investorů“, kteří přímé platby vnímají jako atraktivní dividendy ze zemědělské půdy, čímž zvyšují ceny pozemků na úkor malých a středních aktivních zemědělců; vyjadřuje politování nad tím, že současná pravidla SZP tento legální, avšak nežádoucí způsob rozdělování umožňují, a zdůrazňuje, že je naléhavě zapotřebí stanovit účinné a vymahatelné stropy pro fyzické osoby, které by tyto nežádoucí účinky omezily v SZP na období 2021–2027; vyzývá Komisi a členské státy, aby podpořily příslušné návrhy předložené Parlamentem;

308. zdůrazňuje, že je třeba odstranit nepatřičnou administrativní zátěž, zejména v souvislosti s příštím VFR, která brání investování prostřednictvím SZP, a co nejvíce zjednodušit povinnosti vyplývající z nové ekologické architektury;

309. zdůrazňuje, že stávající kontroly SZP a systém auditu se ukázaly jako velmi účinné při zajišťování ochrany finančních zájmů Unie, regulační stability a rovného zacházení se zemědělci a dalšími příjemci; zdůrazňuje, že řádné provádění intervencí SZP úzce souvisí s dodržováním závazků, jež byly stanoveny na úrovni Unie, ze strany příjemců;

310. je znepokojen tím, že větší flexibilita, která je navrhována v rámci nového modelu provádění a která by měla být poskytnuta členským státům při navrhování jejich vlastních vnitrostátních kontrolních systémů a pravidel, by mohla vést k rozdílům ve vnitrostátních postupech a k dalšímu nesprávnému používání a zneužívání finančních prostředků Unie, a proto naléhavě vyzývá Komisi, aby zabránila opětovnému převedení SZP do působnosti jednotlivých států; je rovněž hluboce znepokojen tím, že tento nový model provádění nemusí přispívat ke zjednodušení ani k výkonnosti SZP a mohl by ohrozit rovné zacházení se zemědělci a členskými státy; mimoto se domnívá, že by mohl vést k ještě větší složitosti a k výraznějšímu snížení plateb v souvislosti s nedostatečným rozpočtovým plánováním a další administrativní zátěží a zároveň ohrozit finanční důvěryhodnost SZP; proto je přesvědčen, že by měly být zavedeny dostatečné záruky k zajištění spolehlivosti modelu provádění SZP, pokud jde o finanční řízení;

311. zároveň je znepokojen tím, že nové požadavky na udržitelné zemědělství, zejména pokud jde o cíle v oblasti klimatu a životního prostředí do roku 2030, mohou při současném snížení celkového rozpočtu SZP na období 2021–2027 bránit plnění rozpočtu v rámci EZFRV, především v počátečním období provádění, a mohou poškodit ziskovost zejména malých zemědělských podniků; zdůrazňuje, že se zavedením nových požadavků v rámci SZP musí být spojeno odpovídající financování na úrovni Unie;

312. upozorňuje, že zemědělské odvětví bylo v loňském roce obzvláště postiženo pandemií COVID-19, což zvýšilo riziko nestability základních příjmů zemědělců; domnívá se proto, že v nadcházejících letech by měl být v rámci nového modelu provádění SZP kladen zvláštní důraz na zajištění pravidelných plateb konečným příjemcům SZP;

313. varuje před rizikem, že evropští daňoví poplatníci by mohli mylně vnímat veřejné výdaje SZP, pokud by se na produkty dovážené ze třetích zemí nevztahovaly stejné právní předpisy v oblasti životního prostředí a bezpečnosti potravin, jako platí v Unii; vyzývá Komisi, aby přezkoumala fungování ochranných doložek v obchodních dohodách s cílem usnadnit a rozšířit jejich uplatňování nad rámec dočasných situací na trhu;

314. vyzývá Komisi, aby nadále pozorně sledovala stávající a budoucí obchodní dohody se třetími zeměmi, pokud jde o bezpečnost potravin a normy v oblasti životního prostředí a dobrých životních podmínek zvířat; naléhavě žádá Komisi, aby zajistila, aby ve všech obchodních dohodách byla výrazná kapitola týkající se udržitelnosti a aby obchodní partneři plně dodržovali požadavky v ní stanovené; bere na vědomí, že je třeba zajistit rovné podmínky také z hlediska norem v oblasti životního prostředí a dobrých životních podmínek zvířat, a vyzývá Komisi, aby dále pracovala na rozvoji právních předpisů týkajících se náležité péče v dodavatelském řetězci, a zajistila tak, aby unijní zemědělské normy nebyly ohroženy ani oslabeny;

315. opakuje, že je velmi znepokojen tím, že výhrada z důvodu ohrožení pověsti a z právních, finančních a institucionálních důvodů související se značnými bezpečnostními riziky zjištěnými při údržbě a provozu systému registru Unie v rámci systému EU pro obchodování s emisemi, obsažená ve výročních zprávách o činnosti od roku 2010 a potvrzená při posledním posuzování rizik, se opakuje i ve výroční zprávě o činnosti GŘ pro oblast klimatu za rok 2019; vyjadřuje politování nad mimořádně dlouhým trváním této výhrady; vyzývá Komisi, aby tuto situaci rychle vyřešila;

316. zdůrazňuje, že GŘ pro oblast klimatu a GŘ pro rozpočet monitorují cíl vynakládat 20 % prostředků VFR na oblast klimatu a že GŘ pro oblast klimatu podporuje ostatní generální ředitelství při začleňování klimatického hlediska do jejich činností; vítá, že v roce 2019 bylo 20,9 % rozpočtu Unie vynaloženo na opatření související s klimatem, nicméně vyjadřuje politování nad tím, že i tak bude podle odhadů za období stávajícího VFR míra prostředků vynaložených na tuto oblast činit pouze 19,7 %;

317. konstatuje, že rozpočet GŘ pro zdraví a bezpečnost potravin v jeho politických oblastech dosáhl v roce 2019 částky 502,85 milionu EUR a počet jeho zaměstnanců činil 772 osob; zdůrazňuje, že míra čerpání prostředků na závazky činila 95,89 % a míra čerpání prostředků na platby dosáhla 94,63 %;

Zjištění Účetního dvora

318. připomíná, že na společnou zemědělskou politiku (SZP) připadá 98 % výdajů v okruhu „přírodní zdroje“; konstatuje, že míra chyb, bereme-li v úvahu míru chyb odhadovanou Účetním dvorem (1,9 %), je u okruhu „přírodní zdroje“ pod prahem významnosti; konstatuje, že přímé platby, které představují 70 % výdajů v okruhu „přírodní zdroje“, byly výrazně pod prahem významnosti;

319. bere na vědomí pozitivní vývoj v oblasti politiky „přírodních zdrojů“, kde pokračuje pokles celkové míry chyb zjištěné Účetním dvorem na odhadovanou hodnotu 1,9 %, která je pod prahem významnosti; vítá skutečnost, že míra chyb zjištěná Účetním dvorem velmi úzce souvisí s celkovou mírou chyb pro SZP uvedenou ve výroční zprávě o činnosti GŘ AGRI za rok 2019;

320. poukazuje na to, že z 251 operací zkoumaných Účetním dvorem 44 (18 %) obsahovalo chyby a 207 (82 %) bylo bez chyb; bere na vědomí, že – stejně jako v předchozích letech – 70 % chyb zapříčinila nezpůsobilost příjemce/činnosti/projektu/výdaje;

321. konstatuje, že ze 136 operací rozvoje venkova 114 nebylo zatíženo chybami, 5 případů chyb mělo dopad přesahující 20 %, 15 operací obsahovalo chyby, jejichž výše nepřesáhla 20 % kontrolované částky a u 2 plateb byl zjištěn nesoulad s předpisy, který neměl žádný finanční dopad;

322. konstatuje, že z 68 plateb na investiční projekty, jako je modernizace zemědělských podniků, podpora pro základní služby a obnova vesnic ve venkovských oblastech, investice do obhospodařování lesů a podpora komunitně vedeného místního rozvoje, bylo 9 zatíženo chybami, včetně 2 případů, kdy příjemce nebo projekt nesplnili podmínky způsobilosti;

323. konstatuje, že z 68 plateb pro rozvoj venkova na základě plochy nebo počtu zvířat vykázaných zemědělci a na základě požadavků na splnění podmínek týkajících se životního prostředí a klimatu bylo 8 operací zatíženo malými chybami, jejichž výše nepřesahovala 5 % kontrolované částky, 1 případ chyby se pohyboval mezi 5 a 20 % kontrolované částky a ve 2 případech příjemci nedodrželi podmínky způsobilosti týkající se životního prostředí a klimatu, což vedlo v obou případech k chybám v hodnotě přesahující 20 % kontrolované částky;

324. konstatuje, že vysoce rizikové výdaje se týkaly především úhradových plateb, například v oblasti soudržnosti a rozvoje venkova, kde výdaje Unie spravují členské státy; je si vědom toho, že vysoce rizikové výdaje často podléhají složitým pravidlům a kritériím způsobilosti;

325. s velkým znepokojením konstatuje, že ze 14 operací týkajících se tržních opatření v 5 případech (36 %) platební agentury proplatily nezpůsobilé náklady, včetně 3 případů nedodržení pravidel způsobilosti, což vedlo k chybám v hodnotě přesahující 20 % kontrolované částky;

326. s velkým znepokojením konstatuje, že ze 6 operací týkajících se rybolovu, životního prostředí a opatření v oblasti klimatu obsahovaly 2 projekty (33 %) v uhrazených nákladech nezpůsobilé prvky;

327. domnívá se, že transparentnost je zásadním prvkem pro zachování nebo získání důvěry občanů a daňových poplatníků a také pro pověst SZP; bere na vědomí znepokojivé závěry Účetního dvora a veřejného ochránce práv a četné výzvy orgánu příslušného k udělení absolutoria, pokud jde o korupci a netransparentnost; bere na vědomí omezený pokrok, kterého Komise dosáhla; zdůrazňuje, že nástroj pro vytěžování dat Arachne jde správným směrem, nikoli však dostatečně daleko, aby tyto problémy vyřešil, a měl by být dále rozvíjen doplněním dalších digitálních nástrojů, které pomohou Komisi provádět účinné kontroly; podporuje doporučení Účetního dvora týkající se sdílení osvědčených postupů při používání nástroje Arachne s cílem dále podpořit jeho využívání ze strany platebních agentur; vyjadřuje hluboké politování nad tím, že systém Arachne nevyužívají všechny státy, a doufá, že v tomto směru budou přijaty iniciativy; žádá Komisi, aby využívala nástroj Arachne jako společnou databázi a aby důrazně podporovala její využívání všemi členskými státy;

328. vítá zjištění Účetního dvora ve zvláštní zprávě č. 18/2019 ([11]), že emise skleníkových plynů v Unii se vykazují v souladu s mezinárodními požadavky a že inventury emisí se postupem času zlepšily; zdůrazňuje, že je přesto třeba získat lepší přehled o odvětvích, jako je zemědělství a lesnictví; žádá Komisi, aby zohlednila návrhy na to, jak lépe vykazovat, jakým způsobem zmírňující politiky Unie a členských států přispívají k plnění cílů v oblasti snížení emisí;

329. konstatuje, že v roce 2019 vykázalo GŘ pro zdraví a bezpečnost potravin ve své výroční zprávě o činnosti průměrnou zbytkovou míru chyb 0,4 %, což je výrazně pod prahem významnosti stanoveným na 2 %;

330. všímá si, že podíl plateb souvisejících se správou grantů, které GŘ pro zdraví a bezpečnost potravin provedlo včas, se v roce 2019 zvýšil na 92 % (83 % v roce 2018), avšak stále nebyl splněn cíl ve výši 95 %;

331. zdůrazňuje výzvy, které GŘ pro zdraví a bezpečnost potravin opět identifikovalo ve výroční zprávě o činnosti a které se týkají provádění společného finančního rámce v oblasti potravinového řetězce; konstatuje, že nedostatečná krizová rezerva znamená, že krizové situace vyžadují realokaci prostředků z jiných důležitých činností, přičemž neexistuje žádná zavedená metoda pro určování hodnoty zvířat, rostlin a produktů, které je třeba v rámci opatření k zamezení šíření určité choroby utratit či zničit;

Správnost výdajů v rámci SZP

332. bere na vědomí stanovisko Účetního dvora, že rozšíření úlohy certifikačních subjektů v roce 2015, pokud jde o poskytování stanoviska ke správnosti výdajů, bylo pozitivní, jakož i skutečnost, že Účetní dvůr identifikoval některé oblasti, v nichž je prostor pro další zlepšení, a to podobně jako u oblastí, které identifikovala Komise; vyzývá Komisi, aby přijala nezbytná opatření k překonání omezené spolehlivosti výsledků práce certifikačních subjektů způsobené nedostatky při kontrolách a v postupech výběru vzorků zjištěnými Komisí a Účetním dvorem u některých certifikačních subjektů;

([11]) Zvláštní zpráva č. 18/2019, „ Emise skleníkových plynů v EU: jsou řádně vykazované, ale je zapotřebí lepších informací o jejich snižování v budoucnosti“ (Úř. věst. C 400, 26.11.2019, s. 16).

333. vyjadřuje politování nad tím, že Účetní dvůr nemůže do své činnosti zahrnout analýzu důvodů přetrvávajících nedostatků, které zjistil v členských státech; vítá skutečnost, že Komise navštívila všechny certifikační subjekty s cílem přezkoumat jejich práci v oblasti zákonnosti a nesrovnalostí a pomoci jim do konce roku 2019 zlepšit jejich práci, vyjadřuje však politování nad tím, že Komise nemohla přispět smysluplnými zjištěními o důvodech nebo rozdílech mezi certifikačními subjekty jednotlivých členských států; vyjadřuje politování nad tím, že tento nedostatek informací o základních důvodech těchto přetrvávajících systémových nedostatků u některých certifikačních subjektů brání účinnému a účelnému řešení těchto problémů; vyzývá Komisi, aby analyzovala hlavní zdroje nezjištěných chyb a společně s auditními orgány vypracovala nezbytná opatření ke zvýšení spolehlivosti vykazovaných zbytkových chyb, zejména s ohledem na nový model provádění SZP, v němž budou hrát certifikační subjekty významnější úlohu; vyzývá Komisi, aby se více zaměřila na spolehlivost výsledků, které tyto subjekty poskytují;

334. poukazuje na to, že GŘ AGRI odhadlo u výdajů na SZP jako celku riziko při platbě v roce 2019 přibližně na 1,9 %, přičemž u přímých plateb činilo riziko při platbě přibližně 1,6 %, u rozvoje venkova to bylo 2,7 % a u tržních opatření 2,8 %;

335. konstatuje, že rozpočet GŘ pro životní prostředí dosáhl v roce 2019 částky 505,58 milionu EUR a počet jeho zaměstnanců činil 476 osob; zdůrazňuje, že míra čerpání prostředků na závazky a na platby činila na konci roku v obou případech více než 99 %;

336. vítá, že v roce 2019 GŘ pro životní prostředí snížilo podíl plateb provedených po zákonné lhůtě (3,23 % oproti 8,20 % v roce 2018);

337. konstatuje, že v roce 2019 vykázalo GŘ pro životní prostředí ve své výroční zprávě o činnosti průměrnou zbytkovou míru chyb 0,80 %, což je míra nepřekračující práh významnosti 2 %;

338. konstatuje, že v roce 2019 spravovalo GŘ pro oblast klimatu v hlavě rozpočtu Unie „opatření v oblasti klimatu" částku ve výši 140,3 milionu EUR a mělo přibližně 225 zaměstnanců; zdůrazňuje, že míra čerpání prostředků na závazky činila 99,98 % a míra čerpání prostředků na platby 96,41 %;

339. konstatuje, že 1,59 % všech plateb GŘ pro oblast klimatu v roce 2019 nebylo provedeno v zákonné lhůtě;

Politiky a postupy proti podvodům v SZP

340. zdůrazňuje, že podvod je jednání nebo opomenutí, jehož cílem je klamat a které vede k neoprávněným platbám;

341. bere na vědomí metodiku Účetního dvora pro ověření toho, zda jsou auditované operace zatíženy významnými nesrovnalostmi, ať už v důsledku podvodu nebo neúmyslných chyb, a připomíná, že Účetní dvůr každý rok zjistí případy podezření z podvodu ve výdajích SZP, přičemž riziko, že podvody budou mít významný dopad, je větší u plateb na podporu trhu a investic do rozvoje venkova a u dalších plateb, které jsou obvykle předmětem spolufinancování na základě úhrad;

342. připomíná, že jelikož se na SZP vztahuje sdílené řízení, za řešení takových podvodů odpovídá Komise i členské státy; na straně Komise bere na vědomí, že GŘ AGRI poskytuje školení ohledně rizik podvodů a pokyny pro řídící a kontrolní orgány členských států, zatímco úřad OLAF vyšetřuje případy podezření z podvodů ve spolupráci s vnitrostátními vyšetřovacími orgány;

343. bere na vědomí skutečnost, že GŘ AGRI přijalo dne 20. října 2020 aktualizovanou strategii boje proti podvodům;

Spravedlivé přidělování prostředků ze SZP

344. trvá na tom, že v době krize týkající se volatility příjmů nepotřebují větší zemědělské podniky ke stabilizaci svého příjmu nutně tutéž míru podpory jako menší zemědělské podniky, protože mohou využívat potenciálních úspor z rozsahu, a je tudíž pravděpodobné, že jsou díky tomu odolnější; domnívá se, že by Komise měla učinit kroky, aby zajistila rozdělování finančních prostředků SZP váženým způsobem tak, aby platby na hektar v poměru k velikosti holdingu/zemědělského podniku klesaly ([12]);

([12]) Bod 258 usnesení o udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2018, oddíl III – Komise a výkonné agentury.

345. naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila spravedlivé přidělování prostředků ze SZP aktivním zemědělcům a aby nenastala situace, kdy jsou uzavírány obchody s pozemky, ze kterých má prospěch vybraná skupina politicky zasvěcených osob, často nazývaných oligarchové; vyzývá Komisi, aby zhodnotila případy porušování stávajících pravidel pro přidělování prostředků ze SZP, jejich obcházení a nezamýšlené důsledky těchto pravidel; upozorňuje na význam transparentního a silného systému správy a dále vyzývá Komisi, aby zvýšila úsilí v oblasti prevence a odhalování podvodů ([13]);

Střet zájmů, zabírání půdy a koncentrace půdy

346. se znepokojením bere na vědomí údaje Komise o rozdělení přímých plateb podle třídy plateb v roce 2019, které prokazují, že největší podíl finančních prostředků na přímé platby (58 %) dostává 15 % všech příjemců, zatímco podíl přímých plateb u většiny příjemců (75 %) je ještě menší (15 %) než u pouhých 0,5 % všech příjemců, kteří získali více než 100 000 EUR a jejichž podíl představuje 16,3 % celkového objemu přímých plateb;

347. je hluboce znepokojen tím, že dotace SZP motivují zemědělské podniky, investory, hedgeové fondy, nadace a velmi bohaté jednotlivce k hromadění půdy, což vede k dalšímu zvýšení koncentrace vlastnictví půdy; s velkým znepokojením konstatuje, že se tím zvyšuje cena zemědělské půdy, takže je pro malé a střední zemědělce stále obtížnější získat půdu; zdůrazňuje, že zemědělské dotace nejsou určeny k zajištění návratnosti ekologických investic;

348. opakuje svou výzvu k zavedení maximálních částek plateb, které může určitá fyzická osoba obdržet z prvního a druhého pilíře SZP; je toho názoru, že maximální částky, které jsou stanoveny pro fyzické osoby, je mnohem obtížnější obcházet než limity pro právnické osoby; připomíná, že příjemci mohou uměle rozdělit své společnosti nebo vytvářet další společnosti, které mohou obdržet maximální částku finančních prostředků, čímž se obchází strop stanovený pro každou právnickou osobu; vítá záměr návrhu považovat všechny společnosti patřící do téže skupiny za stejného příjemce, je však toho názoru, že je to nedostatečné: neprůhledné a vysoce složité struktury společností, které často zahrnují subjekty v několika členských státech nebo třetích zemích, způsobují, že je velmi obtížné zajistit, aby všechny společnosti patřící do téže skupiny byly jako takové označeny a skutečně s nimi bylo zacházeno jako s jedním příjemcem;

349. opakuje své znepokojení nad tím, že dotace ze SZP i nadále motivují k zabírání půdy zločineckými a oligarchickými strukturami; opakuje svou naléhavou výzvu Komisi, aby zavedla mechanismus pro podávání stížností pro zemědělce a malé a střední podniky, kteří se potýkají se zabíráním půdy, závažným pochybením ze strany vnitrostátních orgánů, neoprávněným nebo předpojatým zacházením v nabídkových řízeních nebo při rozdělování dotací, nátlakem nebo zastrašováním ze strany zločineckých struktur, organizovanou trestnou činností nebo oligarchickými strukturami, pro oběti nucené nebo otrocké práce nebo jiného závažného porušování základních práv umožňující podat stížnost přímo Komisi; vítá, že takový mechanismus vyřizování stížností byl navržen pro nové nařízení o SZP;

350. konstatuje, že audity GŘ AGRI v letech 2017 a 2019 odhalily nedostatky týkající se fungování systému evidence půdy, geoprostorové žádosti o podporu, kvality kontrol na místě a nadměrných zpoždění při zpracovávání plateb, zejména v případě překrývajících se nároků; vítá skutečnost, že Komise přerušila platby a zavedla u platební agentury zkušební dobu; konstatuje, že nedostatky v systémech řízení a kontroly platební agentury se řeší v akčním plánu požadovaném GŘ AGRI, který byl posílen v roce 2019; bere na vědomí, že rizikový objem činí 3,271 milionu EUR na přímé platby a 21,596 milionu EUR na rozvoj venkova a že v současné době probíhá schvalování souladu;

351. je hluboce znepokojen nedávno zveřejněnou zprávou slovenského Nejvyššího kontrolního úřadu o činnosti Slovenské zemědělské platební agentury, v níž úřad dospěl k závěru, že řízení přímých dotací není transparentní a že chybí systematická kontrola žadatelů a příjemců dotací ([14]); je znepokojen omezenou spolehlivostí výsledků práce certifikačních subjektů způsobenou nedostatky při kontrolách a v postupech výběru vzorků zjištěnými Účetním dvorem u některých z těchto subjektů;

352. konstatuje, že úřad OLAF uzavřel v roce 2020 tři správní vyšetřování týkající se možného zneužití finančních prostředků EU pro zemědělství na Slovensku ve věci žádostí o přímé platby podaných mezi lety 2013 a 2019; vyjadřuje politování nad tím, že byla zjištěna společnost, která úmyslně žádala o platby Unie na nezpůsobilé pozemky, které byly využity především k nezemědělské činnosti; považuje za alarmující, že úřad OLAF rovněž zjistil, že některé společnosti již roky žádaly o platby na oblasti, které ve skutečnosti nejsou kryty platnými nájemními smlouvami;

([13]) Bod 260 usnesení o udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2018, oddíl III – Komise a výkonné agentury.

([14]) https://www.nku.gov.sk/web/sao/news/-/asset_publisher/FaxZbYV7Oqlp/content/direct-aid-in-agriculture-without-targeted-control-with-holes-in-legislation.

353. dále konstatuje, že vyšetřování úřadu OLAF odhalila několik nedostatků v systému kontroly a řízení přímých plateb na Slovensku; vyjadřuje politování nad tím, že existují pouze velmi omezené kontroly toho, zda žadatelé nakládají s půdou zákonným způsobem, a že ověřovací kontroly se omezují na překrývající se žádosti; bere na vědomí zjištění úřadu OLAF, že by měly být zlepšeny postupy interního ověřování přijaté slovenským vnitrostátním orgánem odpovědným za správu zemědělské půdy ve vlastnictví státu nebo půdy bez známého soukromého vlastníka, pokud jde o transparentnost ověřování a právní jistotu; konstatuje, že v důsledku nedostatků ověřovacích postupů se úřad OLAF domnívá, že přeplatky by mohly představovat více než 1 milion EUR;

354. je i nadále hluboce znepokojen zprávami o tom, že finanční prostředky ze zemědělských fondů končí v kapsách autokratických vedoucích představitelů a jejich spolupracovníků; opakuje, že jde o závažnou nespravedlnost vůči daňovým poplatníkům EU, zejména vůči drobným zemědělcům a venkovským komunitám; zdůrazňuje, že součástí SZP by mělo být vymýcení korupce a podvodů;

355. zdůrazňuje, že vzhledem k rozšířeným problémům se střetem zájmů při rozdělování finančních prostředků Unie v oblasti zemědělství je nežádoucí, aby členové Evropské rady, ministři zemědělství, funkcionáři nebo jejich rodinní příslušníci přijímali rozhodnutí o podpoře příjmu;

356. je udiven hodnocením Komise, že český ministr zemědělství není ve střetu zájmů navzdory tomu, že obdržel značné částky v podobě dotací SZP v době, kdy řídil programování zemědělských programů v rámci SZP; kritizuje zdánlivě odlišný výklad a uplatňování článku 61 finančního nařízení; vyzývá Komisi, aby vypracovala komplexní zprávu, ve které zveřejní, zda v současnosti probíhají nějaké audity týkající se jakýchkoli členů vlády v jakémkoli členském státě, a poskytla přehled toho, kteří členové vlád ve všech členských státech dostávají dotace ze SZP nebo fondů soudržnosti;

357. poukazuje na nedávnou studii o identifikaci přímých a konečných příjemců výdajů SZP ([15]), která byla předložena orgánu příslušnému k udělení absolutoria; připomíná zjištění studie, že stále není možné poskytnout komplexní a přístupný přehled o těchto příjemcích; žádá proto Komisi, aby ve spolupráci s vnitrostátními agenturami předložila standardizovaný a veřejně přístupný formát pro zveřejnění konečných příjemců SZP;

358. naléhavě vyzývá Komisi, aby spolupracovala s členskými státy s cílem upravit podmínky stanovené vnitrostátními orgány pro získávání dotací na větší projekty, neboť v současné době je většina financování SZP přínosem pro velké společnosti; vyzývá Komisi, aby vydala doporučení a sladila tyto podmínky tak, aby byly v celé EU lépe harmonizovány, a to aby zároveň respektovaly zvláštnosti jednotlivých států;

359. vyzývá Komisi, aby informovala Parlament o výsledcích auditorského postupu GŘ AGRI ve věci střetu zájmů v České republice; žádá, aby byla věnována zvláštní pozornost platbám společnostem přímo i nepřímo vlastněným českým předsedou vlády nebo jinými členy české vlády;

360. konstatuje, že pokud jde o tržní opatření, bylo šest platebních agentur označeno jako agentury poskytující „omezenou věrohodnost s vysokým rizikem“: Bulharsko, Španělsko, Spojené království, Řecko, Itálie (pro 2 režimy podpory) a Portugalsko; nejvyšší upravená míra chyb byla zjištěna v Bulharsku (11,52 %), následovaly Polsko (7,15 %) a Itálie (6,12 %); GŘ AGRI vyjádřilo na úrovni opatření 7 výhrad: ovoce a zelenina: operační programy pro organizace producentů (Spojené království, Itálie a Portugalsko), odvětví olivového oleje (Řecko), odvětví vína (Bulharsko, Itálie), program EU dodávek do škol (Španělsko); je obzvláště znepokojen situací v odvětví vína, kde jsou upravené míry chyb v Bulharsku (15,7 %) a Itálii (9,6 %) velmi vysoké, přičemž v Itálii činí rizikové objemy více než 30 milionů EUR a v Bulharsku 2,3 milionu EUR;

361. konstatuje, že pokud jde o přímé platby, byla u 18 platebních agentur zjištěna míra chyb mezi 2 a 5 % a u jedné agentury více než 5 % (5,2 v Rakousku); GŘ AGRI vyjádřilo na úrovni platebních agentur 17 výhrad pro Rakousko, Kypr, Dánsko, Španělsko (3 platební agentury), Řecko, Itálii (7 platebních agentur), Portugalsko, Rumunsko a Švédsko;

362. výhrady lze roztřídit do následujících kategorií: kvůli nedostatkům v oblasti platebních nároků (AT, DK, IT, PT, SE), kvůli nedostatkům v dobrovolných podpůrných opatřeních týkajících se zvířat (AT, GR, RO), kvůli vysoké hlášené míře chyb (CY), na základě posouzení certifikačního subjektu (ES06), kvůli nedostatkům v kvalitě kontrol na místě (ES09, ES15, GR, PT, SE), kvůli nedostatkům v systému evidence půdy (LPIS) (IT) a kvůli nedostatkům v definici typu půdy (RO, SE);

363. snížení provedená v roce 2019 se týkala 17 členských států a celkové částky 67 764 269,48 EUR, z nichž 36 milionů EUR připadlo na Itálii, 15 milionů EUR na Spojené království a 8 milionů EUR na Španělsko;

([15]) https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/plmrep/COMMITTEES/CONT/DV/2021/01-25/Study_Largest50Beneficiaries_EN.pdf

364. konstatuje, že pokud jde o rozvoj venkova, má 30 ze 71 platebních agentur upravenou míru chyb nad 2 % (z toho v 8 případech více než 5 %: Kypr, Německo (jedna platební agentura), Estonsko, Španělsko (jedna platební agentura), Francie (jedna platební agentura), Spojené království (jedna platební agentura), Portugalsko a Slovensko; GŘ AGRI vyjádřilo na úrovni platební agentury 21 výhrad: Rakousko, Kypr, Německo (jedna platební agentura), Dánsko, Estonsko, Španělsko (dvě platební agentury), Finsko, Francie (dvě platební agentury), Spojené království (jedna platební agentura), Chorvatsko, Maďarsko, Irsko, Itálie (dvě platební agentury), Litva, Portugalsko, Rumunsko, Švédsko a Slovensko; nejvyšší upravená míra chyb byla zjištěna ve Slovensku (10,31 %), následovaly Kypr (7,63 %) a Polsko (5,94 %);

365. výhrady lze roztřídit do následujících kategorií: kvůli nedostatkům v opatření ekologického zemědělství (AT, HU), v rámci zalesňování (ES02, PT), a ohledně opatření týkajícího se vedoucích pracovníků a soukromých investic mimo integrovaný administrativní a kontrolní systém (IACS) (DE19), kvůli nedostatkům při kontrolách na místě (CY, DK, FR18, FR19,IT10, SK), přiměřenost nákladů (ES09, FR19), při křížových kontrolách (ES09, SK), nezpůsobilost (ES09, CY, RO, SK) a aktivní zemědělec (GB07), kvůli nedostatkům v postupech dohledu nad některými opatřeními (IT10), a při zaznamenávání maximální způsobilé plochy (MEA) v systému evidence půdy (LPIS) pro opatření integrovaného administrativního a kontrolního systému IACS (IT10, IT26), kvůli nedostatkům v investičním opatření (HR), soukromé investice (LT), lesnictví, agroenvironmentální závazky, zřizování seskupení producentů a opatření k řízení rizik (HU), kvůli nedostatkům v postupech zadávání veřejných zakázek (HU, RO, SK), kvůli vysoké hlášené míře chyb (CY, DK, EE, ES02, ES09, FR18, FR19, HR, IE, LT, PT), na základě posouzení certifikačního subjektu (FI, GB07, HR, IT26, SE);

Doporučení

366. vyzývá Komisi, aby:

— provedla důkladnou analýzu základních důvodů a potenciálních strukturálních problémů, které způsobují přetrvávající systémové nedostatky týkající se spolehlivosti a kvality činnosti certifikačních subjektů, jež Účetní dvůr každoročně odhalí ve svých auditech, a věnovala zvláštní pozornost veškerým případným rozdílům mezi jednotlivými zeměmi; žádá Komisi, aby rovněž zahrnula připomínky k osvědčeným postupům ve vnitrostátních orgánech s nízkou mírou chyb, jejichž činnost Účetní dvůr považuje za spolehlivou; žádá Komisi, aby tuto analýzu provedla v úzké spolupráci s Účetním dvorem a aktivně zapojila vnitrostátní orgány do popisu problémů i možných řešení;

— sdílela výsledky této analýzy s Účetním dvorem, orgánem příslušným k udělení absolutoria a členskými státy;

— na základě této analýzy adresovala vnitrostátním orgánům jasná, praktická a snadno proveditelná horizontální doporučení a doporučení pro jednotlivé země; žádá Komisi, aby zahájila strukturovaný dialog s vnitrostátními orgány a Účetním dvorem s cílem průběžně pracovat na budování kapacit a výměně osvědčených postupů s cílem zvýšit spolehlivost práce vnitrostátních auditních orgánů; průběžně informovala orgán příslušný k udělení absolutoria o pokroku v tomto dialogu;

— dále zlepšovala kvalitu a rozšířila rozsah auditů a kontrol správnosti a dosažených výsledků zemědělské politiky EU, a to jak na vnitrostátní, tak na evropské úrovni, což je klíčovou podmínkou pro ochranu finančních zájmů EU;

Výkonnost SZP

367. domnívá se, že vzhledem k nedostatku specifických nástrojů SZP, které by vyvažovaly fungování potravinového řetězce, je naléhavě nutné pokračovat v tvorbě právních předpisů, aby zemědělci nezůstali nejslabším článkem řetězce;

368. zdůrazňuje, že investice, jež přispívají k odolnému, udržitelnému a digitálnímu hospodářskému oživení v souladu s agroenvironmentálními a klimatickými cíli obsaženými v Zelené dohodě pro Evropu, jsou zásadní pro sociální a hospodářský rozvoj venkovských oblastí;

369. vyzdvihuje úlohu základní podpory příjmu v rámci SZP a její příspěvek k zachování zemědělské činnosti a chovu hospodářských zvířat, neboť omezuje vylidňování venkova a podporuje aktivní a dynamické venkovské prostředí;

370. zdůrazňuje, že podpora poskytovaná v rámci SZP mladým zemědělcům se ukázala být klíčovým nástrojem, který je třeba dále posílit; je přesvědčen, že digitalizace a inovace spolu s investicemi do rozvoje krátkých dodavatelských řetězců a přímého prodeje spotřebitelům by mohly být rozhodujícími nástroji při revitalizaci venkovských oblastí, neboť by zvýšily jejich atraktivitu pro mladé zemědělce; domnívá se, že prioritou členských států při strategickém plánování by měly být dostatečná a dostupná podpora, jakož i zjednodušení pro konečné příjemce, zejména pro mladé, nové a drobné zemědělce; zdůrazňuje, že ve fázi provádění národních strategických plánů je třeba zavést postupy, které budou přizpůsobeny konkrétním potřebám;

371. zdůrazňuje, že dobrovolná podpora vázaná na produkci je obecně velmi účinná při podpoře odvětví, jež jsou vážně ohrožena ukončením produkce;

372. upozorňuje, že finanční prostředky na propagaci jsou klíčové pro otevírání a konsolidaci nových trhů; vyzývá Komisi, aby zajistila, aby byl ekologický model propagován stejně jako jiné stejně udržitelné modely, jako je např. integrovaná produkce nebo přesné zemědělství;

373. konstatuje, že ekologičtější SZP v souladu s Pařížskou dohodou a Zelenou dohodou pro Evropu by nejen přispěla k tomu, aby Unie splnila své cíle, ale současně by zvýšila efektivitu využívání veřejných finančních prostředků, neboť by omezila negativní externality související se zemědělskými postupy a přenesla pozornost z odstraňování následků na prevenci;

374. připomíná, že výdaje přispívající k zastavení a odvrácení úbytku biologické rozmanitosti by měly být vypočítány na základě účinné, transparentní a komplexní metodiky stanovené Komisí ve spolupráci s Parlamentem a Radou; vyzývá Komisi, aby každoročně předkládala Parlamentu zprávu s podrobným rozpisem toho, jak každá rozpočtová položka přispívá k cíli, kterým je průřezové začleňování problematiky biologické rozmanitosti, tj. zajištění 7,5 % ročních výdajů v rámci VFR na období 2021–2027 na cíle v oblasti biologické rozmanitosti od roku 2024 a 10 % ročních výdajů v rámci VFR na cíle v oblasti biologické rozmanitosti od roku 2026, aby se usnadnilo sledování tohoto cíle;

375. považuje za znepokojující, že v souboru ukazatelů výkonnosti SZP zjistil Účetní dvůr nedostatky:

— více ukazatelů se týká vstupů nebo výstupů, a proto spíše ukazují míru čerpání než na výsledky či dopady politiky:

— ukazatele v programových prohlášeních přinášejí především informace o výstupech, které jsou snáze měřitelné a méně ovlivněné vnějšími faktory než výsledky a dopady:

— 14 ukazatelů nemá specifický, kvantifikovaný cíl, a proto pouze informuje o trendech:

— posouzení toho, jak velká část podpory odchází k příjemcům, kteří nepatří do cílové skupiny, by umožnilo zlepšit koncepci SZP a zvýšit její efektivitu; to by znamenalo zjistit objem prostředků SZP vyplácených příjemcům, jejichž hlavní hospodářskou činností není zemědělství; tyto údaje by rovněž mohly napomoci při identifikaci žádostí, které zahrnují významnou koncentraci půdy (potenciálně představujících „zabírání půdy“); přímé platby navíc v některých členských státech přispěly ke zvýšení nájemného za pozemky, zejména za pozemky s nízkou produktivitou; hodnotitelé doporučili, aby se Komise otázkou dopadu přímých plateb na zvýšení nájemného za pozemky zabývala a zvážila vhodná protiopatření;

— sedm ukazatelů se netýká výkonnosti SZP, nýbrž věrohodnosti výdajů z hlediska jejich správnosti, povědomí veřejnosti o SZP a podpory týkající se informační politiky v rámci GŘ AGRI;

376. vyjadřuje politování nad nízkou úrovní ekologického zemědělství v Evropě, která vzhledem k investovaným zdrojům činí pouze 7,5 %; vyzývá Komisi, aby do SZP zavedla model založený na výkonnosti, který by měl fungovat na základě stejných ukazatelů a uvádět kvantifikované hodnoty pro určování milníků; trvá na tom, že je třeba poskytnout významné dodatečné informace o výkonnosti při dosahování cílů politiky v oblasti biologické rozmanitosti a opatření v oblasti klimatu; zdůrazňuje, že je však třeba lepších informací o odvětvích, jako je zemědělství a lesnictví; žádá Komisi, aby zohledňovala návrhy na lepší vykazování toho, jakým způsobem mitigační politiky EU a členských států přispívají k plnění cílů v oblasti snižování emisí; navrhuje, aby byl Systém monitorování plochy (AMS) v členských státech povinný v rámci integrovaného administrativního a kontrolního systému (IACS);

377. je znepokojen omezenou dostupností údajů o zemědělských dotacích a jejich konečných příjemcích a omezeným přístupem veřejnosti k nim; domnívá se, že tyto informace by se měly zveřejňovat, avšak přísně v souladu právními předpisy v oblasti ochrany osobních údajů a s platnou jurisdikcí Soudního dvora EU v této oblasti; vyzývá Komisi a členské státy Unie, aby tyto údaje shromažďovaly a zpřístupňovaly je za uvedených podmínek, a to transparentním a uživatelsky vstřícným způsobem (včetně strojově čitelného formátu), s cílem zajistit transparentnost konečných příjemců a veřejnou kontrolu nad využíváním finančních prostředků Unie obecně a konkrétně vůči příslušným orgánům a institucím;

378. se znepokojením konstatuje, že podle stávajících pravidel v oblasti transparentnosti jsou údaje v souvislosti s financováním SZP k dispozici pouze po dobu dvou let; vyzývá k tomu, aby se na financování SZP vztahovalo delší časové období, jako je tomu u strukturálních fondů;

379. konstatuje, že v roce 2019 Komise vyjasnila právní rámec platný pro přímé monitorování prostřednictvím zobrazovacích technologií ([16]); vítá připomínky Účetního dvora ([17]) v tom smyslu, že zobrazovací technologie poskytují mimořádné výhody, jako je snížení počtu návštěv na místě a následné omezení administrativních nákladů, interaktivní monitorovací přístup, který brání nedodržování předpisů, a generování užitečných údajů pro inteligentní zemědělství; zdůrazňuje zejména, že zobrazovací technologie by umožnily monitorovat všechny příjemce pomoci, což by mohlo vést k zásadní změně, pokud jde o rozpočtovou kontrolu; vyzývá Komisi, aby přezkoumala ukazatele výkonnosti v oblasti životního prostředí a klimatu s cílem uvést je do souladu s kontrolami prováděnými monitorováním; naléhavě vyzývá Komisi, aby odstranila překážky, které brání širšímu využívání zobrazovacích technologií, a aby vnitrostátním platebním agenturám poskytovala pobídky a podporu, pokud jde o uplatňování kontrol prostřednictvím monitorování;

380. bere na vědomí připomínku Účetního dvora, že informace obsažené ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti jsou sladěny s podkladovými údaji v programových prohlášeních, avšak že zpráva o řízení a výkonnosti poskytuje příliš optimistický pohled na dosažené výsledky a neanalyzuje účinnost výdajů; vyzývá Komisi, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informovala o opatřeních přijatých s cílem překonat významné výzvy, které zjistil při dosahování cílů politiky na období let 2014–2020;

381. bere na vědomí připomínku Účetního dvora, že přímé platby snižují kolísavost příjmů (o přibližně 30 %, jak uvádí hodnotící studie na základě údajů za období 2010–2015), ale nejsou z velké části cílené; žádá Komisi, aby zajistila lepší soulad mezi cíli, na něž se vztahují ukazatele, a politickými cíli, jako je zvýšení individuálních výdělků osob pracujících v zemědělství a zároveň omezení potřeby přímé podpory;

382. vítá revizi ukazatelů a cílů v návrzích Komise pro SZP na období po roce 2020, jež jsou založeny na nedostatcích zjištěných jeho Útvarem interního auditu a Účetním dvorem, pokud jde o ukazatele společného rámce pro monitorování a hodnocení, jakož i na uznání potřeby dále ukazatele rozvíjet;

383. bere na vědomí připomínku Účetního dvora, že SZP má potenciál přispívat k udržitelnému využívání přírodních zdrojů, ale že neexistuje dostatek údajů pro posouzení účinnosti; dále připomíná svá zjištění, že ekologizace měla jen malý měřitelný dopad na zemědělské postupy a životní prostředí a že v zásadě zůstala jen programem na podporu příjmů;

384. bere na vědomí omezení, které Účetní dvůr zjistil, pokud jde o úspěšný příspěvek agroenvironmentálně-klimatických opatření k biologické rozmanitosti, a vyzývá Komisi, aby navrhla opatření, která povedou k vyššímu pokrytí podstatné části zemědělské krajiny tímto režimem, a zaměřila se na konkrétní rizika;

385. bere na vědomí nedostatečné výsledky opatření v oblasti lesnictví v rámci EZFRV, skutečnost, že v roce 2018 byl ze 60 % splněn cíl týkající se účinnějších zavlažovacích systémů stanovený pro rok 2023, a potřebu dalšího snižování emisí skleníkových plynů ze zemědělství a vyzývá Komisi, aby podala zprávu o opatřeních přijatých ke zlepšení výsledků provádění SZP v těchto oblastech;

386. poukazuje na připomínku Účetního dvora, že výroční zpráva o řízení a výkonnosti obsahuje informace o pracovních místech a širokopásmovém připojení, avšak neposkytuje žádné relevantní informace o výkonnosti, pokud jde o naplňování cíle v oblasti vyváženého územního rozvoje; vyjadřuje hluboké politování nad tím, že 40 % venkovských domácností stále nemá vysokorychlostní přístup k internetu; digitalizace ve venkovských oblastech není urychlována tak, aby rozvíjela tamní zaměstnanost a podporovala zemědělské podniky při jejich každodenní činnosti;

387. vítá zvýšení míry zaměstnanosti na venkově z 63,4 % v roce 2012 na 68,1 % v roce 2018;

388. bere na vědomí údaje, jež Účetní dvůr komentuje pro iniciativu LEADER ke konci roku 2018 (vznik 13 337 pracovních míst, což představuje 30 % cíle pro rok 2023), a skutečnost, že Komise nemá spolehlivé údaje o pracovních místech vytvořených v rámci iniciativy LEADER; žádá Komisi, aby spolupracovala s členskými státy na zlepšování dostupnosti spolehlivých údajů pro provádění iniciativy LEADER;

([16]) Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/1804 ze dne 28. října 2019, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 809/2014, pokud jde o změny žádostí o podporu nebo žádostí o platbu, kontroly v integrovaném administrativním a kontrolním systému a kontrolní systém ve vztahu k podmíněnosti.

([17]) Zvláštní zpráva Účetního dvora č. 04/2020: Využívání nových zobrazovacích technologií k monitorování společné zemědělské politiky: pokrok je celkově stabilní, ale u monitorování klimatu a životního prostředí je pomalejší;

389. je znepokojen množstvím zpráv z médií o porušování pracovních práv přeshraničních a sezónních zemědělských pracovníků v celé EU v mnoha členských státech; podporuje Komisi v jejím úsilí o odmítání podpory zemědělským podnikům, které nedodržují pracovní práva sezónních pracovníků;

Doporučení

390. vyzývá Komisi, aby:

— zajistila spravedlivější rozdělování přímých plateb;

— učinila v rámci vyjednávání o SZP vše pro zajištění toho, aby se mechanismus pro podávání stížností pro zemědělce a malé a střední podniky stal součástí nového nařízení o SZP;

— učinila v rámci vyjednávání o SZP vše pro zajištění toho, aby maximální výše plateb, jež lze obdržet z prvního a druhého pilíře SZP, byly vymezeny na jednu fyzickou osobu;

— více usilovala o předcházení podvodům a jejich odhalování a častěji aktualizovala svou analýzu rizik podvodů v rámci SZP a urychleně provedla analýzu preventivních opatření jednotlivých členských států;

— zajistila úplné a správné provedení páté směrnice o boji proti praní peněz ve všech členských státech, zejména pokud jde o zavádění veřejných rejstříků skutečných majitelů a rejstříků skutečných majitelů svěřenských fondů; konstatuje, že omezení by se mělo také vždy vztahovat na mateřský podnik, pokud existuje, spíše než na jednotlivého příjemce nebo dceřiné společnosti, aby se zabránilo rozdělování zemědělských podniků s cílem vyhnout se dosažení stropů;

— splnila požadavky Parlamentu, včetně vytvoření konkrétních nástrojů pro hodnocení koncentrace půdy ve všech členských státech Unie, určila konečné skutečné příjemce finančních prostředků Unie, a to i prostřednictvím jedinečného identifikačního kódu podniků na úrovni Unie, jak je navrženo v předběžných zjištěních studie s názvem „50 největších příjemců SZP a Fondu soudržnosti v každém členském státě“;

— lépe zanalyzovala právní předpisy a politiky členských států, jejichž cílem je zabránit zabírání půdy, a aby vypracovala pokyny k osvědčeným postupům; vybízí členské státy, aby uplatňovaly osvědčené legislativní postupy s cílem omezit zabírání půdy; vyzývá Komisi, aby zvýšila úsilí v oblasti prevence a odhalování podvodů; naléhavě vyzývá členské státy, aby společně s Komisí vytvořily na úrovni Unie skutečný právní nástroj, který bude bránit zabírání půdy;

— průběžně informovala orgán příslušný k udělení absolutoria o veškerém novém vývoji týkajícím se Slovenské zemědělské platební agentury, včetně konkrétních informací o finančních opravách;

— na základě nesrovnalostí zjištěných na Slovensku přezkoumala situaci zemědělských platebních agentur v členských státech a zajistila jejich nezávislost a soulad jejich operací s pravidly Unie;

— plně prosazovala finanční nařízení Unie, a zejména článek 61 tohoto nařízení, a aby zajistila uplatňování finančního nařízení na všechny platby z fondů Unie včetně přímých zemědělských plateb;

— každoročně Parlamentu předkládala zprávu s podrobným rozpisem toho, jak každá rozpočtová položka přispívá k cíli, kterým je průřezové začleňování problematiky klimatu, jakož i k výdajům na zachování biologické rozmanitosti, aby se tak usnadnilo monitorování těchto cílů;

— v relevantních případech a v souladu s odvětvovými právními předpisy začala bezodkladně pracovat na účinné metodice pro monitorování výdajů v oblasti klimatu a jejich výkonnosti za účelem dosažení celkového cíle, aby alespoň 30 % celkové výše rozpočtu Unie na období 2021–2027, jakož i výdajů z evropského nástroje na podporu oživení bylo vynaloženo na podporu cílů v oblasti klimatu;

— poskytla nezbytné finanční zdroje pro vodní hospodářství, včetně podpory kvality a kvantity vodních zdrojů v zemědělské půdě, lesnictví a mokřadech;

Bezpečnost a občanství

391. konstatuje, že platby vynaložené na „Bezpečnost a občanství“ činily 3,3 miliardy EUR a byly vypláceny prostřednictvím následujících programů, politik a agentur:

— „migrace a bezpečnost“, až 45,3 % rozpočtu v tomto okruhu, neboli 1,6 miliardy EUR,

— 14 decentralizovaných agentur (zdraví: ECDC, EFSA, EMA, ECHA; vnitřní věci: Frontex, EASO, Europol, CEPOL, EU-LISA, EMCDDA; spravedlnost: Eurojust, FRA, EIGE, EPPO), až 29,1 % rozpočtu v tomto okruhu, neboli 1 miliarda EUR,

— „potraviny a krmiva“, až 7,6 % rozpočtu v tomto okruhu, neboli 0,2 miliardy EUR,

— „Kreativní Evropa“, až 7,3 % rozpočtu v tomto okruhu, neboli 0,2 miliardy EUR,

— „ostatní“ (spotřebitelé, spravedlnost, práva, rovnost a občanství), až 10,7 %, neboli 0,3 miliardy EUR;

392. s uspokojením konstatuje, že v rámci programu Kreativní Evropa bylo v roce 2019 uzavřeno 1 370 grantových dohod, čímž byl překročen cíl Komise a byly tak zcela využity dostupné rozpočtové prostředky; připomíná v této souvislosti, že spravedlivé zeměpisné rozdělení grantů je klíčové pro uvolnění celého bohatství evropské kultury; vítá způsob, jakým se vyvíjí realizace pilotního projektu týkajícího se programu mobility pro umělce a kulturní a kreativní pracovníky, stejně jako přípravné akce „Evropa pro festivaly, festivaly pro Evropu“ a „Hudba pro Evropu“; připomíná při této příležitosti, že je důležité zvýšit rozpočet tohoto programu, aby se dále zvýšila jeho úspěšnost;

393. i nadále je znepokojen zjevným nedostatkem transparentnosti a odpovědnosti při poskytování finanční podpory Komise stanici Euronews; zdůrazňuje, že Účetní dvůr nepoukazuje na nedostatky na straně stanice Euronews, ale mnohem více se zaměřuje na monitorovací a hodnotící mechanismy Komise; naléhavě proto vyzývá Komisi, aby zlepšila transparentnost, pokud jde o rozpočet na opatření v oblasti multimédií, a zvýšila odpovědnost za výdaje; bere na vědomí, že stanice Euronews byla v posledních čtyřech letech podrobena dvěma auditům výkonnosti; uznává, že v nezávislém auditu výkonnosti akcí financovaných z rozpočtové položky na opatření v multimediální oblasti, který byl zveřejněn dne 23. června 2020, se uvádí, že „stanice Euronews má dobře zavedené postupy na podporu redakční kvality, vyváženosti, nezávislosti a nestrannosti a tyto postupy zjevně účinně fungují“; připomíná, že je třeba pokračovat v nestranném hodnocení s cílem zajistit nejvyšší standardy transparentnosti a odpovědnosti; žádá Komisi, aby při přípravě příští rámcové dohody o partnerství v roce 2021 zohlednila obavy Evropského parlamentu; žádá Komisi, aby diverzifikovala komunikační kanály financované z rozpočtové položky na opatření v multimediální oblasti;

394. zdůrazňuje, že příjemci prostředků z programů v oblasti práv, rovnosti a občanství v rámci rozpočtu Unie musí splňovat nejpřísnější normy týkající se právního státu, nezávislých sdělovacích prostředků a svobody projevu; vyjadřuje hluboké politování nad tím, že rakouský politolog Farid Hafez opakovaně obdržel finanční prostředky z rozpočtu EU navzdory jeho úzkým vazbám na Muslimské bratrstvo a tureckou vládu, jež se snaží umlčet nezávislé novináře a potlačit svobodu sdělovacích prostředků pod rouškou islamofobie; vyzývá Komisi, aby změnila kritéria způsobilosti pro programy v oblasti práv, rovnosti a občanství v rámci rozpočtu Unie s cílem zabránit jednotlivcům a organizacím s tak znepokojivými názory, aby čerpali finanční prostředky Unie;

395. vítá výsledky v klíčových oblastech činnosti týkající se rovnosti žen a mužů – např. násilí na základě pohlaví – dosažené prostřednictvím specializovaných programů i výsledek a uzavření jednání o VFR v souvislosti s programem Občanství, rovnost, práva a hodnoty;

396. vyzývá, aby byla přezkoumána možná součinnost mezi vnitřními a vnějšími programy Unie s cílem zajistit soudržný a soustavný přístup k politikám uvnitř i vně Unie, zejména pokud jde o otázky související s násilím páchaným na ženách nebo s bojem proti obchodování s lidmi;

397. důrazně opakuje svůj požadavek na zvýšení zdrojů určených k předcházení násilí páchanému na základě pohlaví a boji proti němu v rámci programu Občané, rovnost, práva a hodnoty, zejména v návaznosti na eskalaci násilí páchaného na ženách během krize COVID-19; opakuje svou žádost, aby vznikla samostatná rozpočtová položka pro všechna opatření specificky zaměřená na rovnost žen a mužů, včetně násilí na základě pohlaví, což bude prvním krokem ke zvýšení transparentnosti, ke snazšímu sledování výdajů souvisejících s rovností žen a mužů a k otevřenému rozhodovacímu procesu, pokud jde o finanční prostředky přidělené na rovnost žen a mužů, v němž by Parlament měl ve své funkci rozpočtového orgánu hrát zásadní úlohu;

398. je znepokojen tím, že Účetní dvůr ve svém interním přezkumu výdajů stávajících programů Unie zjistil, že hledisko rovnosti pohlaví nebylo horizontálně začleněno do celého rozpočtu Unie, jako v případě změny klimatu či biologické rozmanitosti, a že namísto toho byly k řešení diskriminace na základě pohlaví používány specifické programy, zejména programy řešící zaměstnanost a sociální otázky; vyjadřuje politování nad tím, že neexistuje žádná metodika pro sledování výdajů určených na rovnost žen a mužů; vítá rozhodnutí Účetního dvora prověřit začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do rozpočtu Unie a zveřejnit zprávu o auditu v prvním čtvrtletí roku 2021 ([18]);

399. zdůrazňuje, že hledisko rovnosti žen a mužů je třeba lépe integrovat do všech oblastí činnosti, zejména s ohledem na to, že pandemie COVID-19 má četné dopady na práva žen; opět proto vyzývá k tomu, aby bylo genderové rozpočtování uplatňováno ve všech fázích rozpočtového procesu, včetně plnění rozpočtu a hodnocení jeho čerpání; opakuje svůj požadavek, aby byly genderové ukazatele začleněny do společného souboru ukazatelů výsledků pro plnění rozpočtu EU;

400. vítá skutečnost, že rovnost pohlaví a začleňování genderového hlediska patří v novém VFR mezi horizontální zásady pro fondy Unie, což potvrzuje, že rovnost pohlaví a začleňování genderového hlediska bude v rámci VFR prioritou, vyjadřuje politování nad tím, že začleňování hlediska rovnosti žen a mužů bylo již obsaženo ve společném prohlášení připojeném k VFR na období 2014–2020, ale nebylo ve VFR na uvedené období plně provedeno; očekává, že Komise bude brát své závazky v budoucnu vážně a bude důkladně sledovat uplatňování těchto horizontálních zásad ve všech oblastech činnosti EU, a bude u všech svých politik a programů vypracovávat posouzení dopadu na rovnost žen a mužů a provádět příslušné monitorování;

401. vítá závazek vypracovat metodiku pro sledování výdajů na rovnost žen a mužů a žádá Komisi, aby zajistila, že bude tato metodika připravena do konce roku 2021, aby mohla být co nejdříve uplatňována;

402. vyjadřuje své znepokojení nad propojením útoků na právní stát s odmítavým postojem k rovnosti žen a mužů a právům žen; vyzývá k tomu, aby byla tato záležitost řešena prostřednictvím postupu proti dotčeným členským státům podle článku 7;

Zjištění Účetního dvora: roční účetní závěrky členských států za AMIF/FVB

403. bere na vědomí skutečnost, že nejvýznamnější oblastí výdajů v tomto okruhu je migrace a bezpečnost, jakož i skutečnost, že většina výdajů pochází ze dvou fondů – Azylového, migračního a integračního fondu (AMIF) a Fondu pro vnitřní bezpečnost (FVB);

404. konstatuje, že Účetní dvůr neposuzoval míru chyb v tomto okruhu VFR, avšak prověřil vzorek 19 operací, který má přispět k jeho celkovému prohlášení o věrohodnosti, a nikoli být reprezentativní z hlediska výdajů v rámci tohoto okruhu VFR; konstatuje, že vzorek se týkal osmi transakcí v rámci sdíleného řízení, osmi transakcí v rámci přímého řízení a jedné transakce v rámci nepřímého řízení a že Účetní dvůr zjistil, že sedm transakcí (37 %) bylo zatíženo chybami; připomíná, že veřejný a politický zájem v této oblasti je mnohem vyšší než jeho finanční podíl; opakuje svůj požadavek, aby Účetní dvůr jasně odhadl míru chyb v kapitole Bezpečnost a občanství;

405. poukazuje na to, že Účetní dvůr neposkytl informace o finančním dopadu tří vyčíslitelných chyb, které zjistil, na částky vydané z rozpočtu Unie;

406. bere na vědomí čtyři případy nedodržení právních předpisů upravujících výběr projektů a pravidel pro zadávání veřejných zakázek, které však neměly finanční dopad na rozpočet Unie;

407. bere na vědomí, že Účetní dvůr provedl audit činnosti osmi orgánů, které jsou odpovědné za audit účetní závěrky AMIF/FVB ve svých příslušných členských státech a za předložení výroční kontrolní zprávy Komisi;

408. s uspokojením bere na vědomí zjištění Účetního dvora, že auditní orgány v členských státech vybraných Účetním dvorem ke kontrole vypracovaly a zavedly podrobné a dostatečně kvalitní postupy, které jim umožňují předkládat požadované informace podle příslušných předpisů, a že měly podrobné auditní programy a kontrolní seznamy na podporu svých závěrů;

409. bere na vědomí určité nedostatky ve výročních kontrolních zprávách vydávaných auditními orgány, jejichž dopad na účetní závěrky nebyl natolik významný, aby zpochybnil závěry auditních orgánů, vzniklo však potenciální riziko nespolehlivosti vykazovaných údajů a nebezpečí omezené věrohodnosti;

([18]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/INAP20_03/INAP_Gender_equality_CS.pdf

— problémy při výběru vzorků (využívání metodiky vycházející z posouzení míry rizika spíše než metodiky náhodného výběru; k určení velikosti vzorku byly použity nepřesné hodnoty) ve Slovinsku;

— špatná verze účetní závěrky (auditnímu orgánu byl předložen návrh účetní závěrky dříve, než příslušný orgán dokončil vlastní kontroly na místě) v Itálii a Slovinsku,

— nepřesný výpočet a předložení nepřesných hodnot celkové míry chyb nebo míry zbytkových chyb v Německu a Itálii,

— vyloučení technické pomoci ze základního souboru pro audit a neuvedení této skutečnosti ve výroční kontrolní zprávě ve Slovinsku,

— částečné vyloučení zálohových plateb ze základního souboru pro audit a neuvedení této skutečnosti ve výroční kontrolní zprávě v Německu,

— rozdělení projektů do dvou podskupin (zálohy a vynaložené výdaje) pro účely výběru vzorků na Kypru;

410. konstatuje, že auditní orgány v členských státech ([19]) vybraných Účetním dvorem ke kontrole měly podrobné auditní programy a kontrolní seznamy na podporu svých závěrů;

411. poukazuje na určité nedostatky v činnosti auditních orgánů, které vytvářejí potenciální rizika, pokud jde o neschopnost zjistit nezpůsobilé výdaje, nespolehlivost závěrů auditu a omezenou věrohodnost, přičemž mezi nedostatky patřily například níže uvedené případy, a žádá Komisi a Účetní dvůr, aby spolupracovaly s vnitrostátními auditními orgány na zlepšení těchto nedostatků:

— chybné kontroly kritérií pro výběr nebo zadávání projektů ze strany auditorů v Itálii a na Kypru,

— nedostatečná auditní stopa nebo špatná dokumentace auditorské práce v Řecku, na Kypru, v Litvě a ve Spojeném království,

— chybné kontroly všech příslušných dostupných podkladů za účelem potvrzení způsobilosti cílových skupin a vykázaných výdajů nebo přiměřenosti nákladů v Itálii a na Kypru;

412. poukazuje na nedostatky v posuzování výročních kontrolních zpráv ([20]) ze strany Komise, jako například:

— rozdílné definice „průběžné platby“, což vytváří riziko narušení hodnoty a úplnosti vykazovaných údajů,

— chybějící pokyny Komise ohledně toho, jak vypočítat minimální rozsah auditu ve výši 10 % v případě výběru dílčích vzorků, což vytváří riziko nespolehlivosti a nejistoty u závěrů auditu;

413. vítá úzkou spolupráci mezi úřadem OLAF a Účetním dvorem v rámci boje proti podvodům souvisejícím s rozpočtem; bere na vědomí, že v roce 2019 nahlásil Účetní dvůr úřadu OLAF stejně jako v roce 2018 devět případů podvodů, v souvislosti s nimiž zahájil úřad OLAF pět vyšetřování; konstatuje, že mezi hlavní druhy podvodů, které Účetní dvůr zjistil, patří falešné vykazování výdajů, nesrovnalosti při zadávání veřejných zakázek a umělé vytváření podmínek pro získání finančních prostředků Unie;

414. vítá zvláštní zprávy Účetního dvora, a zejména zprávy o azylu, relokaci a navracení migrantů ([21]), o informačních systémech EU na podporu ochrany hranic ([22]) a o boji proti podvodům ve výdajích prostředků EU ([23]), které se zmiňují o pozitivní úloze, již v tomto ohledu sehrálo zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce;

([19]) Německo, Řecko, Itálie, Kypr, Litva, Polsko, Spojené království, Slovinsko.
([20]) od Bulharska, Česka, Francie, Nizozemska, Rakouska, Portugalska, Slovenska, Estonska, Španělska, Islandu, Malty a Finska.
([21]) Zvláštní zpráva Účetního dvora č. 24/2019 „Azyl, relokace a navracení migrantů: nastal čas zintenzivnit opatření k řešení rozporů mezi cíli a výsledky“.
([22]) Zvláštní zpráva Účetního dvora č. 20/2019 „Informační systémy EU na podporu ochrany hranic – důležitý nástroj, ale je třeba se více zaměřit na včasnost a úplnost údajů“.
([23]) Zvláštní zpráva Účetního dvora č. 01/2019 „Boj proti podvodům ve výdajích prostředků EU – je nutné přijmout opatření“.

415. připomíná svůj dopis zaslaný Komisi dne 13. února 2020, jenž se týká uplatňování dvou aktů v přenesené pravomoci, kterými se do nařízení v přenesené pravomoci o FVB (EU) 2020/446 ([24]) přidává nástroj k poskytování finanční podpory v oblasti vnějších hranic a víz a do nařízení v přenesené pravomoci o AMIF (EU) 2020/445 ([25]) jedno nové konkrétní opatření; konstatuje, že nařízení v přenesené pravomoci o AMIF nebylo zatím použito; vyzývá Komisi, aby urychleně poskytla podrobné informace o nejrůznějších projektech financovaných v rámci nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2020/446;

416. žádá Komisi a auditní orgány členských států, aby řešily nedostatky zjištěné Účetním dvorem týkající se rozsahu auditu, výběru vzorků a auditních stop ve vztahu k auditním orgánům členských států a podávaly zprávy orgánu příslušnému k udělení absolutoria;

Výkonnost: AMIF

417. poukazuje na to, že pro fond jsou stanoveny čtyři obecné ukazatele dopadů (týkající se skutečných navrácení oproti počtu rozhodnutí o navrácení, procentního podílu dobrovolných návratů, rozdílu v míře zaměstnanosti mezi občany Unie a občany třetích zemí a konvergence míry uznaných žádostí žadatelů o azyl), které s výkonností AMIF přímo nesouvisejí, ačkoli výdaje z fondu mohou k plnění příslušného cíle přispět;

418. vítá připomínku Účetního dvora, že průběžné hodnocení Komise uvádí, že AMIF je relevantní a že financoval intervence, které odpovídaly potřebám členských států;

419. bere však na vědomí některé nedostatky v ukazatelích výkonnosti AMIF, které zjistil Účetní dvůr, například že dvě třetiny ukazatelů jsou ukazatele výstupů a že pěti z 24 milníků na rok 2020, které jsou součástí ukazatelů, bylo dosaženo již v předchozích letech, cílové hodnoty však nebyly upraveny směrem nahoru, jak by to vyžadoval postup řádného finančního řízení s cílem odrážet politickou vůli a potenciál pro dosažení ještě lepších výsledků;

420. konstatuje, že některé ukazatele AMIF nesměřují ke splnění cílů, že Komise nevypracovala rámec pro monitorování výkonnosti projektů financovaných EMAS a že výroční zpráva o řízení a výkonnosti a programová prohlášení poskytují jen málo informací o dosaženém pokroku podle důležitých ukazatelů; se znepokojením konstatuje, že Účetní dvůr zjistil, že při dosahování cíle, který pro integraci a legální migraci stanovil AMIF, dochází k významné prodlevě;

421. konstatuje, že hodnocení ukazatelů výstupů je v této oblasti politiky obtížné; je znepokojen tím, že financování ze strany EU nezlepšilo humanitární situaci v uprchlických táborech ani nevedlo k účinné ochraně vnějších hranic; vyzývá Komisi, aby podala podrobné vysvětlení, zejména pokud jde o postupy přijímání na vnějších hranicích; vyzývá Komisi, aby prošetřila, kam přesně byly do programů AMIF investovány finanční prostředky EU a k jakým konkrétním zlepšením to vedlo; žádá Komisi o příslušnou zprávu za každý z dotčených členských států;

422. tyto nedostatky jsou způsobeny především délkou azylových řízení, pomalou integrací a nedostatečnou mírou navracení; vyzývá Komisi a členské státy, aby dosáhly okamžitého legislativního pokroku;

423. žádá Komisi, aby přijala opatření k řešení nedostatků zjištěných Účetním dvorem a aby zlepšila informace obsažené ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti a programových prohlášeních, což umožní lépe sledovat pokrok, jehož fond dosáhl;

424. je hluboce znepokojen tím, že co se týče celkových výdajů souvisejících s EMAS ([26]), jsou k dispozici jen omezené a souhrnné informace o výkonnosti (počáteční příděl ve výši 100 milionů EUR byl navýšen na 2,2 miliardy EUR na období do roku 2020, což představuje 30 % fondu, Komise však nevytvořila rámec pro sledování výkonnosti projektů financovaných z EMAS);

425. je hluboce znepokojen tím, že výroční zpráva o řízení a výkonnosti a programová prohlášení obsahují jen málo informací o hospodárnosti a účinnosti při provádění fondu či o nákladové efektivitě opatření AMIF;

426. je hluboce znepokojen tím, že ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti ani v programových prohlášeních nejsou uvedeny informace o opatřeních, která mají za cíl do Unie přilákat vysoce kvalifikované pracovníky prostřednictvím programů legální migrace, a ukazatele nejsou pro poskytování informací o takovýchto opatřeních vhodné;

([24]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/446 ze dne 15. října 2019, kterým se mění příloha II nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 515/2014, kterým se jako součást Fondu pro vnitřní bezpečnost zřizuje nástroj pro finanční podporu v oblasti vnějších hranic a víz (Úř. věst. L 94, 27.3.2020, s. 3).

([25]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/445 ze dne 15. října 2019, kterým se mění příloha II nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 516/2014, kterým se zřizuje Azylový, migrační a integrační fond (Úř. věst. L 94, 27.3.2020, s. 1).

([26]) Mimořádná pomoc z AMIF

427. poukazuje na existenci dvou paralelních programů financovaných Unií, které podporují stejný typ činností v oblasti navracení (programy jednotlivých států v rámci AMIF a podpora při navracení agentury Frontex) a na skutečnost, že koordinace je převážně odpovědností členských států; vyzývá proto členské státy, aby zajistily lepší koordinaci mezi oběma programy;

428. se znepokojením konstatuje, že jak v případě AMIF, tak FVB nevyužily členské státy veškeré dostupné rozpočtové prostředky; domnívá se, že je to vzhledem ke stále častějšímu využívání mimořádné pomoci k financování politik členských států v těchto oblastech obzvláště problematické; připomíná, že řešení problémů týkajících se bezpečnosti a zvládání migrace představuje pro Unii prioritu; je si vědom úsilí, jež Komise v tomto ohledu vyvíjí, a požaduje větší spolupráci ze strany všech členských států;

Doporučení

429. vyzývá Komisi, aby:

— vydala pokyny pro auditní orgány kontrolující prostředky AMIF a FVB v členských státech, ohledně toho, jak vypočítat rozsah auditu v případě výběru dílčích vzorků, aby bylo zajištěno, že výběr vzorků bude dostatečný a vhodný k tomu, aby auditorovi poskytl přiměřený základ pro vyvození závěrů ohledně celého základního souboru pro audit,

— připomněla auditním orgánům kontrolujícím prostředky AMIF a FVB v členských státech, že by se měly řídit pokyny Komise pro výběr vzorků a výpočet míry chyb pod podmínkou, že výběr vzorků by měl být náhodný, každá jednotka vzorku v základním souboru pro audit by měla mít možnost výběru a všechny chyby by měly být, pokud možno, extrapolovány do příslušného základního souboru pro audit,

— vydala pokyny auditním orgánům kontrolujícím prostředky AMIF a FVB v členských státech, aby dostatečně a patřičně dokumentovaly povahu, načasování a rozsah svých kontrolních postupů, výsledků a shromážděných důkazních informací;

430. žádá Komisi, aby:

— definovala kritéria pro přidělování finančních prostředků mimořádné pomoci z AMIF v rámci sdíleného řízení s členskými státy v příštím finančním rámci,

— posílila rámec pro sledování výkonnosti a za tímto účelem a) zajistila, aby projekty mimořádné pomoci z AMIF obsahovaly ukazatele výstupů a výsledků s jasnými cíli a výchozími hodnotami, pokud je to vhodné, a odůvodnění, pokud tomu tak není, b) sledovala dopady projektů financovaných z mimořádné pomoci a podala o nich zprávu, c) stanovila ukazatele pro AMIF, NSHV a CMF pro nový VFR na období 2021–2027, včetně jejich výchozích hodnot a cílů, ještě před zahájením projektů na období 2021–2027,

— prováděla opatření k zajištění doplňkovosti a lepší koordinace mezi AMIF a EASO/Frontex (např. v oblasti nucených návratů nebo podpory pro azylové orgány),

— využívala rozvojovou pomoc jako nástroj k usnadnění spolupráce se zeměmi původu migrantů ([27]);

431. vyzývá Komisi, aby v rámci plnění právních ustanovení Unie a zásady řádné správy plně dodržovala interinstitucionální dohodu o rozpočtové kázni, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení ([28]);

Výroční zpráva o činnosti GŘ HOME za rok 2019

432. konstatuje, že GŘ pro migraci a vnitřní věci uplatnilo v rámci sdíleného řízení dvě výhrady (jednu k AMIF a FVB a jednu k fondům SOLID na období 2007–2013, přičemž ke každému z nich byla vznesena výhrada týkající se několika členských států) a jednu výhradu ke grantům v přímém řízení z důvodu významné míry chyb, které odpovídá míra zbytkových chyb ve výši 4,11 % a odhadovaný dopad ve výši 7,21 milionu EUR; konstatuje, že podle výroční zprávy o činnosti za rok 2019, kterou vypracovala Komise, činí průměrná míra zbytkových chyb v rámci AMIF a FVB 1,57 %, což je výrazně pod 2% prahem významnosti; vyjadřuje znepokojení nad prováděním projektu mimořádné pomoci nazvaného „Posílení činností v oblasti ochrany hranic v úseku vnějších hranic Chorvatska v důsledku zvýšeného migračního tlaku“, který probíhal od září 2018 do konce roku 2019, a bere na vědomí, že evropská veřejná ochránkyně práv zahájila šetření v případu 1598/2020/MMO, které se zabývá tím „jak Evropská komise sleduje a zajišťuje dodržování základních práv chorvatskými orgány v rámci operací spojených se správou hranic“; bere na vědomí důraz, který Komise klade na vytvoření nezávislého monitorovacího mechanismu, jak je stanoveno v grantu; dále konstatuje, že Komise úzce spolupracuje s Chorvatskem, které

([27]) Usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. listopadu 2020 o zvýšení účinnosti rozvoje a efektivnosti pomoci (2019/2184(INI)).
([28]) Interinstitucionální dohoda ze dne 2. prosince 2013 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázni, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení (Úř. věst. C 373, 20.12.2013, s. 1), kterou dne 16. prosince 2020 nahradila Interinstitucionální dohoda mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o rozpočtové kázni, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu zavádění nových vlastních zdrojů (Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 28).

oznámilo svůj záměr uplatňovat tento nezávislý monitorovací mechanismus; připomíná, že unijní nástroje financování v oblasti správy hranic vyžadují, aby veškerá financovaná opatření respektovala Listinu základních práv a byla s ní v souladu; trvá proto na tom, že jakákoli budoucí mimořádná pomoc týkající se správy hranic by měla být Chorvatsku poskytnuta teprve poté, co začne uplatňovat monitorovací mechanismus; žádá veřejnou ochránkyni práv, aby o případu 1598/2020/MMO poskytovala Parlamentu pravidelné informace;

433. vítá doporučení vydaná Útvarem interního auditu Komise pro GŘ HOME na rok 2019, například:

— organizovat a plánovat auditní činnost GŘ HOME (definovat a sdělit obecné zásady a mandát funkce auditu, upravit úlohy a odpovědnost, hierarchické vztahy a milníky pro schvalování účetní závěrky; aktualizovat strategie auditu; analyzovat, jaké zdroje jsou potřeba pro auditní činnost),

— provádět plán auditu (naplánovat a zahájit audity co nejdříve v roce následujícím po přijetí ročního pracovního programu a přezkoumání výročních kontrolních zpráv a výroků auditorů; harmonizovat milníky pro jednotlivé etapy auditu; zajistit, aby konečné zprávy o auditu byly neprodleně zasílány příjemcům a tato činnost byla monitorována vrcholným vedením);

— schvalovat účetní závěrku (zajistit, aby rozhodnutí o schválení byla učiněna včas; vyjasnit postup pro závěrky předložené před koncem roku); přizpůsobit postup schvalování nové organizační struktuře a zlepšit komunikaci mezi finančními jednotkami a odvětvím auditu (zřízení a plánování auditorské činnosti; provádění plánu auditu; schvalování účetní závěrky);

Výroční zpráva o činnosti GŘ JUST za rok 2019

434. zdůrazňuje, že GŘ pro spravedlnost a spotřebitele (GŘ JUST) uplatnilo výhradu k významné míře chyb v grantech poskytovaných v rámci přímého řízení, které odpovídá míra zbytkových chyb ve výši 2,65 %; bere na vědomí závazek Komise upravit svou metodiku pro výpočet míry chyb v grantech v rámci programu Právo, rovnost a občanství a programu Spravedlnost v souladu s připomínkami Účetního dvora, která se začne uplatňovat při auditu ex post za rok 2020;

435. vítá skutečnost, že GŘ JUST dlouhodobě provádí doporučení vydaná Útvarem interního auditu Komise pro GŘ JUST, která se týkají procesu posuzování dopadů a provádění pokynů a souboru nástrojů pro lepší regulaci;

Globální Evropa

436. konstatuje, že platby vynaložené na okruh „Globální Evropa“ činily v roce 201910,1 miliardy EUR a byly vypláceny prostřednictvím následujících zvláštních nástrojů:

— „nástroj pro rozvojovou spolupráci (DCI)“, až 26 % rozpočtu okruhu „Globální Evropa“, neboli 2,6 miliardy - EUR,

— „evropský nástroj sousedství (ENI)“, až 20,6 % rozpočtu okruhu „Globální Evropa“, neboli 2,1 miliardy EUR,

— „nástroj předvstupní pomoci (NPP)“, až 15,7 % rozpočtu okruhu „Globální Evropa“, neboli 1,6 miliardy EUR,

— „humanitární pomoc“, až 20,4 % rozpočtu okruhu „Globální Evropa“, neboli 2,1 miliardy EUR,

— „další opatření a programy“, až 17,3 % rozpočtu okruhu „Globální Evropa“, neboli 1,7 miliardy EUR;

437. připomíná, že hlavními cíli politiky v rámci okruhu 4 rozpočtu na rok 2019 je mimo jiné podpora hodnot EU, jako je demokracie, právní stát a dodržování lidských práv a základních svobod, v zahraničí a že je třeba, aby tyto základní zásady byly dodržovány v rámci každého opatření financovaného Unií, a vítá zjištění Účetního dvora ohledně obecně pozitivní tendence, pokud jde o snižování chudoby, rovnost žen a mužů v oblasti vzdělávání a počet dohod se sousedními zeměmi, vyjadřuje však znepokojení nad zhoršující se tendencí, pokud jde o upevňování demokracie, právního státu a politické stability; velmi oceňuje úsilí občanské společnosti na celém světě, pokud jde o prosazování a obranu lidských práv, zejména v době zmenšujícího se prostoru pro občanskou společnost a zpochybňování univerzálnosti lidských práv, a zároveň poukazuje na význam zásad transparentnosti a odpovědnosti ve vztahu k vynakládání veřejných prostředků na občanskou společnost, a zdůrazňuje, že je důležité předcházet nadměrnému byrokratickému zatížení a živení nepodložených podezření;

438. bere na vědomí skutečnost, že na plnění rozpočtu na vnější činnost se podílejí Generální ředitelství pro mezinárodní spolupráci a rozvoj (GŘ DEVCO), Generální ředitelství pro politiku sousedství a jednání o rozšíření (GŘ NEAR), Generální ředitelství pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci (GŘ ECHO), Generální ředitelství pro regionální a městskou politiku (GŘ REGIO) a Služba nástrojů zahraniční politiky (FPI);

439. konstatuje, že výdaje v této oblasti byly vypláceny prostřednictvím několika nástrojů a metod poskytování podpory, jako jsou pracovní smlouvy a zakázky na dodávky a na služby, granty, zvláštní úvěry, úvěrové záruky a finanční pomoc, rozpočtová podpora a další cílené formy rozpočtové pomoci ve více než 150 zemích po celém světě;

440. konstatuje, že Účetní dvůr kontroloval vzorek obsahující 68 transakcí: 22 transakcí GŘ NEAR, 25 transakcí GŘ DEVCO, 10 transakcí GŘ ECHO a 11 dalších transakcí; u sedmi transakcí ze studií míry zbytkových chyb GŘ NEAR a GŘ DEVCO za rok 2019 byly provedeny úpravy, aby byla kompenzována metodická omezení těchto studií;

441. konstatuje, že Účetní dvůr zjistil, že pomoc EU pomohla obnovit a udržet přístup k bezpečnému a kvalitnímu vzdělávání během humanitárních krizí; vítá význam projektů týkajících se zjištěných problémů; konstatuje, že projekty byly schopny dosáhnout většiny svých cílů; podporuje doporučení Účetního dvora a vyzývá Komisi, aby doladila podporu vzdělávání v mimořádných situacích s cílem dosáhnout dobré úrovně účinnosti a relevantnosti;

442. připomíná, že rozvojová politika a politika spolupráce mají za cíl vymýtit chudobu a zmírnit nerovnost a že by finanční prostředky měly být poskytovány pouze určeným příjemcům;

443. trvá na významu aktivní účasti Evropského parlamentu na rozvoji dohod o partnerství a spolupráci se třetími zeměmi; zdůrazňuje, že budoucí dohody o partnerství by měly podléhat parlamentní kontrole a být založeny na zásadách solidarity, sdílené odpovědnosti, dodržování lidských práv, právního státu a mezinárodního humanitárního práva ([29]);

444. je znepokojen nenávistnými projevy a násilím, které jsou obsaženy v palestinských školních učebnicích a používány ve školách agenturou UNRWA; vyjadřuje obavy, pokud jde účinnost mechanismů agentury UNRWA zaměřených na dodržování hodnot OSN obsažených ve vzdělávacích materiálech a vyučovaných pracovníky agentury UNRWA ve školách, neboť obsahují nenávistné projevy a podněcování k násilí; trvá na tom, aby agentura UNRWA jednala zcela transparentně a zveřejňovala na platformě s otevřeným zdrojovým kódem veškeré vzdělávací materiály pro učitele a studenty, jakož i své přezkumy učebnic používaných v hostitelských zemích, s cílem zajistit, aby byl jejich obsah v souladu s hodnotami OSN a nepodněcoval k nenávisti; žádá, aby byl okamžitě odstraněn veškerý školní materiál, který není v souladu s těmito standardy; trvá na tom, že vyčlenění finančních prostředků EU, jako je PEGASE, na platy vyplácené učitelům a státním zaměstnancům v odvětví vzdělávání musí být podmíněno tím, že vzdělávací materiál a obsah kurzů budou splňovat standardy UNESCO v oblasti míru, tolerance, soužití a nenásilí, jak rozhodli ministři školství EU v Paříži dne 17. března 2015;

445. opakuje svůj postoj, že vnější pomoc by měla být plně financována z rozpočtu Unie, a zdůrazňuje, že opatření financovaná prostřednictvím svěřenských fondů EU jsou jen přechodným řešením do doby, než budou plně nahrazena budoucími nástroji pro financování vnější činnosti, zejména nástrojem pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI) a nástrojem předvstupní pomoci (NPP III); s politováním konstatuje, že při provádění činnosti v rámci svěřenských fondů, jako je svěřenský fond Madad a nouzový svěřenský fond EU pro Afriku, byly několikrát porušeny humanitární cíle, jako je zachování důstojnosti a lidských práv migrantů a dalších ohrožených skupin, jako jsou ženy a děti; zdůrazňuje, že ochrana lidských práv vyžaduje rozhodné kroky; připomíná dále, že zásadními prvky svěřenského fondu EU pro Kolumbii je dodržování lidských práv a základních svobod, prosazování zásad právního státu a demokratických zásad, svoboda náboženského vyznání a přesvědčení,

([29]) Stanovisko DEVE o „ochraně lidských práv a vnější migrační politice EU“, bod 17.

transparentnost, řádná správa věcích veřejných, mír a stabilita; vyzývá Komisi, aby v tomto ohledu zajistila přísnější kontrolu činnosti partnerů, kteří realizují příslušné programy;

446. připomíná, že prvořadým cílem rozvojové politiky Unie je zmírnění chudoby a že hlavním cílem oficiální rozvojové pomoci by v souladu s tím, jak tuto pomoc definuje OECD, měla být podpora hospodářského rozvoje a blahobytu rozvojových zemí; zdůrazňuje, že oficiální rozvojová pomoc by měla podporovat plnění cílů udržitelného rozvoje, dodržovat zásady Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030, včetně zásady „nikoho neopomíjet“, dodržovat zásady účinnosti rozvoje a přispívat ke snižování nerovností, a to bez výjimky pro oficiální rozvojovou pomoc související s migrací nebo pro využívání jakéhokoli konkrétního druhu pomoci; vyzývá k účinnějšímu a transparentnějšímu přidělování půjček v rámci oficiální rozvojové pomoci, které zajistí, aby oficiální rozvojová pomoc směřovala tam, kde je jí nejvíce zapotřebí, a aby měla co největší dopad na rozvoj;

447. zdůrazňuje, že opatření k odpuštění dluhu je třeba propojit s dalším uvolněním oficiální rozvojové pomoci; je rovněž přesvědčen o tom, že úsilí o odpuštění dluhu by mělo být doplněno zvýšením zdrojů poskytovaných mnohostrannými úvěrovými agenturami, včetně navýšení zvláštních práv čerpání MMF;

448. konstatuje, že na potřeby v oblasti oficiální rozvojové pomoci má vliv mobilizace domácích zdrojů jednotlivých zemí, kterou oslabuje eroze základu daně a přesouvání zisku ze strany nadnárodních společností; připomíná, že zvýšená závislost rozvojových zemí na dani z příjmu právnických osob vede k tomu, že je oslabování daňové základny a přesouvání zisku neúměrně poškozuje; vyzývá k aktivnějším opatřením Unie proti této situaci, v souladu s akčním programem z Addis Abeby o financování rozvoje, jenž je součástí Agendy 2030; zdůrazňuje, že je třeba přijmout konkrétní opatření na podporu větší mobilizace domácích zdrojů, k nimž patří podpora boje proti korupci a rozvoje progresivních daňových systémů s cílem bojovat proti vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům;

449. připomíná, že účinnost rozvojové politiky Unie ovlivňují unijní politiky v oblasti zemědělství, rybolovu, obchodu, hospodářství, vzdělávání, migrace, životního prostředí, klimatu, zahraničních věcí a bezpečnosti i další politiky; konstatuje, že soudržnost politik ve prospěch rozvoje, kterou ukládá článek 208 SFEU, je proto i otázkou řádného finančního řízení; připomíná, že účinnost pomoci závisí na řádném provádění soudržnosti politik ve prospěch rozvoje; zdůrazňuje, že v zájmu dosažení cílů v oblasti účinnosti pomoci je zapotřebí vynakládat více úsilí na dodržování zásad soudržnosti politik ve prospěch rozvoje, zejména ve výše uvedených oblastech; vybízí Komisi, aby jednala podle doporučení obsažených v externí hodnotící zprávě ([30]) o soudržnosti politik ve prospěch rozvoje z roku 2018 a aby prokázala odhodlání a přidělila na úkoly v oblasti soudržnosti politik ve prospěch rozvoje dostatečný počet zaměstnanců s cílem prosazovat strategii zaměřenou na výsledky a zajistit pokrok v oblasti soudržnosti politik ve prospěch rozvoje;

450. zdůrazňuje, že v zájmu zefektivnění rozvojové pomoci, dosažení dlouhodobých výsledků a řešení místních potřeb, zejména v podmínkách vleklé krize a po krizi, je naprosto nezbytné zlepšit koordinaci humanitární a rozvojové pomoci a posílit vazby mezi humanitární a rozvojovou pomocí; vyzývá Unii, aby tento přístup dále rozvinula;

451. vítá přezkum „Reakce EU na státem řízenou investiční strategii Číny“, který provedl Účetní dvůr v září 2020; zdůrazňuje, že Účetní dvůr zjistil nedostatky v monitorování, podávání zpráv a hodnocení opatření v rámci stávající strategie Unie-Čína, včetně financování projektů z Unie v rámci čínské investiční strategie, které nejsou v souladu se zásadami strategie Unie v oblasti konektivity; požaduje poskytnutí dalších nezbytných finančních a lidských zdrojů pro provádění strategie Unie v oblasti konektivity;

452. se znepokojením bere na vědomí složitou situaci v Bělorusku; poukazuje na to, že je důležité přezkoumat financování ze strany Unie a zajistit, aby nesloužilo na podporu Lukašenkova režimu, nýbrž aby bylo využito na podporu občanské společnosti v Bělorusku;

453. těší se na summit Unie a Africké unie v roce 2021; domnívá se, že je třeba přejít od tradičního vztahu zaměřeného na pomoc k rovnoprávnému partnerství, jež bude strategičtější a integrovanější;

Zjištění Účetního dvora: GŘ NEAR

454. vítá skutečnost, že operace týkající se rozpočtové podpory a projektů prováděných mezinárodními organizacemi v rámci tzv. nominálního přístupu byly méně náchylné k chybám a že v roce 2019 Účetní dvůr neodhalil žádné chyby v těchto oblastech; bere na vědomí, že pokud jde o správnost operací, je výdajová oblast rozpočtové podpory třetím zemím méně náchylná k chybám; nicméně bere na vědomí, že kvůli právním předpisům, které ponechávají Komisi široký prostor pro výklad týkající se plnění obecných podmínek, audit Účetního dvora „nemůže jít nad rámec fáze, kdy Komise vyplatí podporu přijímající zemi, neboť převedené finanční prostředky

([30]) https://ec.europa.eu/international-partnerships/external-evaluation-eus-policy-coherence-development-2009-2016_en

jsou pak sloučeny s vlastními rozpočtovými zdroji přijímající země"; konstatuje, že by to mohlo oslabit míru odpovědnosti a transparentnosti, pokud jde o činnosti a výdaje Unie; trvá na tom, aby Komise zajistila, aby bylo poskytování externí pomoci podmíněno dodržováním zásad právního státu a lidských práv v přijímajících zemích; zdůrazňuje zejména, že je třeba zaručit, aby země a třetí strany nebo fyzické osoby, kterým byly přiděleny finanční prostředky Unie nebo které jsou s prostředky Unie spojeny, ctily základní demokratické hodnoty, řídily se mezinárodními normami v oblasti lidských práv a zavázaly se dodržovat zásadu nepoužívat nenásilí;

455. vyzývá Komisi, aby v plném rozsahu zavedla zásadu podmíněnosti a pravidelné kontroly ex ante a ex post týkající se správnosti a výkonnosti finančních prostředků Unie určených na podporu třetím zemím a zajistila, aby právní rámec, který stanoví tyto nástroje podpory, umožnil plné zpětné získání finančních prostředků v případě zjištěných nesrovnalostí ([31]);

456. se znepokojením konstatuje, pokud jde o studii míry zbytkových chyb GŘ NEAR, že podle Účetního dvora:

— metodika pro výpočet míry zbytkových chyb a manuál, který poskytlo GŘ NEAR, obsahují omezení, jež mohou přispět k podhodnocení míry zbytkových chyb. Studie se například dostatečně nezabývá některými aspekty zadávacích řízení (důvody pro odmítnutí neúspěšných kandidátů, soulad nabídky vítězného uchazeče se všemi požadavky na výběr a udělení zakázky, kompletní kontrola postupů pro vyhlášení výzev k předkládání nabídek, odůvodnění přímého udělení zakázky) ([32]);

— „míra chyb u grantů" pro přímé řízení grantů se počítá na základě míry důvěry ve výši 80 %, zatímco obvykle se míry chyb počítají na základě 95% míry důvěry;

— metoda odhadu míry zbytkových chyb GŘ NEAR dává dodavateli široký prostor pro interpretaci při odhadování individuálních chyb (zejména v případě, kdy nejsou k operaci k dispozici žádné doklady);

— v letech 2018 a 2019 se studie u poloviny operací ve vzorku spoléhala na výsledky předchozích kontrol, přičemž Účetní dvůr připomíná, že takový přístup míru zbytkových chyb plně neměří ([33]);

457. je znepokojen tím, že Účetní dvůr má i nadále výhrady ke spolehlivosti výsledků studie;

458. se znepokojením konstatuje, že GŘ NEAR ve své výroční zprávě o činnosti za rok 2019 muselo vznést výhradu k problémům s přiměřeným monitorováním všech projektů v Libyi a Sýrii (nekvantifikovaná výhrada) a výhradu k chybám ve výdajích v grantech na přímé řízení (kvantifikovaná výhrada);

459. bere na vědomí, že Účetní dvůr nevypočítal u výdajů v rámci okruhu 4 za rok 2019 odhadovanou míru chyb, stejně jak tomu bylo v roce 2018; zdůrazňuje, že Účetní dvůr zjistil určitá omezení, která mohou vést k podhodnocení míry zbytkových chyb; plně podporuje doporučení Účetního dvora, zejména nutnost uvést v budoucích zprávách o činnosti GŘ NEAR omezení studie míry zbytkových chyb a posílit kontroly GŘ NEAR týkající se nástrojů k financování vnější činnosti identifikací opakujících se chyb a předcházením těmto chybám;

460. bere na vědomí opatření Účetního dvora přijatá v návaznosti na jeho doporučení uvedená ve výroční zprávě za rok 2016, která buď vyžadovala přijetí okamžitých opatření, nebo měla být provedena do roku 2019, a vítá skutečnost, že Komise provedla tři z nich v plném rozsahu a jedno částečně;

461. vyjadřuje politování nad tím, že i když Parlament ve svém usnesení ze dne 13. března 2019 žádal Komisi, aby využívala finanční prostředky dostupné v současnosti v rámci NPP II na podporu turecké občanské společnosti, obránců lidských práv a novinářů prostřednictvím vyhrazeného finančního krytí přímo řízeného Unií a aby zvýšila množství příležitostí k navazování kontaktů mezi lidmi, akademickému dialogu a přístupu novinářů k mediálním platformám, rozhodla se Komise provést opatření NPP 2019/42258, kterým se spolufinancuje nákup čtyř plavidel turecké pobřežní stráže; trvá navíc na tom, že je třeba bedlivě sledovat využívání prostředků z nástroje pro uprchlíky v Turecku s cílem zajistit, aby tyto prostředky byly přímo zaměřeny na projekty pro uprchlíky a nebyly využívány k žádným jiným účelům;

([31]) Úř. věst. C 377, 9.11.2020, s. 13, s. 211 zprávy.
([32]) Úř. věst. C 377, 9.11.2020, s. 13, s. 213 zprávy.
([33]) Úř. věst. C 377, 9.11.2020, s. 13, s. 214 zprávy.

Zvláštní zpráva Účetního dvora č. 09/2019: Podpora EU pro Maroko – prozatím málo výsledků

462. konstatuje, že rozpočtová podpora Unie v Maroku činila za období 2014–2018 přibližně 0,37 % celkových rozpočtových výdajů této země, přičemž byly uzavřeny smlouvy v hodnotě 562 milionů EUR a učiněny platby v hodnotě 206 milionů EUR; připomíná, že Maroko dostává více rozvojové podpory Unie než kterákoli jiná země severní Afriky s výjimkou Tuniska a je jedním z hlavních příjemců mezinárodní rozvojové pomoci;

463. připomíná, že nejdůležitějším finančním nástrojem, který Komise využívá při spolupráci s Marokem, je ENI a představuje 1 399 milionů EUR v závazcích na období 2014–2020;

464. poukazuje na to, že poté, co Tribunál Evropské unie vydal v prosinci 2015 rozsudek týkající se Západní Sahary, Maroko pozastavilo od prosince 2015 do ledna 2019 politický dialog týkající se všech vnějších politik Unie, jako je rozvojová politika, obchodní, zahraniční a bezpečnostní politika; bere na vědomí připomínky Komise ke zvláštní zprávě č. 09/2019, že „jelikož politický dialog nebyl během období obtížných politických vztahů mezi Unií a Marokem pozastaven, Komise se domnívá, že neexistuje důvod pro vypracování alternativní strategie“;

465. zdůrazňuje, že Maroko je dlouhodobým a strategickým partnerem a sousedem EU a že plodná spolupráce vede k pozitivním výsledkům;

466. konstatuje, že Účetní dvůr zjistil několik problémů, které omezují účinnost rozpočtové podpory:

— malé zacílení a nedostatečná koncepce podpory (tj. financování směřovalo do příliš mnoho oblastí, Komise během přerušení politického dialogu nevypracovala jednoznačnou strategii pro budoucí vztahy s Marokem, nerovnoměrná koordinace dárců, programy rozpočtové podpory nejsou navrženy tak, aby měly co největší dopad),

— problémy při provádění podpory (tj. zpoždění, nedostatečné posuzování výsledků ze strany Komise);

— programy rozpočtové podpory neměly významný dopad (tj. splněna byla méně než polovina cílů rozpočtové podpory v oblasti zdravotnictví, sociální ochrany, spravedlnosti atd.);

467. vyzývá Komisi, aby:

— lépe zacílila rozpočtovou podporu Unie v Maroku, konkrétně aby při alokaci částek na programy odvětvové rozpočtové podpory uplatňovala transparentnější a lépe zdokumentovanou metodu a pokračovala v monitorování výkonnosti,

— zlepšila nastavení cílových hodnot a ukazatelů výkonnosti;

— zlepšila strategii politického dialogu, konkrétně aby posuzovala dosažené výsledky strategie politického dialogu a uplatňovala jasné a vhodné vymezení cílů a očekávaných výsledků dialogu;

— zlepšila postupy při ověřování plateb, přesněji aby uplatňovala vhodné metody výpočtu a aby vyplácela prostředky jen v případě, že lze spolehlivě doložit splnění cílové hodnoty;

— zlepšila monitorování, například aby lépe posuzovala odvětvové strategie a sledovala jejich provádění pomocí ukazatelů odvětvových strategií,

— důkladně ověřila využívání finančních prostředků Unie třetími stranami, jejich přidruženými subjekty nebo fyzickými osobami s cílem zajistit, aby žádné finanční prostředky nebyly přiděleny ani spojeny s žádnou příčinou či formou terorismu nebo náboženské a politické radikalizace; a zajistila, aby tyto finanční prostředky Unie byly aktivně získány zpět a aby zapojení příjemci byli vyloučeni z budoucího financování ze strany EU;

468. připomíná, že je důležité propagovat v zahraničí hodnoty Unie, jako je demokracie, právní stát a dodržování lidských práv a základních svobod, vyzývá proto Komisi, aby využívala předvstupní fond na podporu demokratické transformace a zajištění řádného provádění veřejných politik a reforem soudnictví na západním Balkáně;

469. bere na vědomí odpovědi Komise na zvláštní zprávu č. 09/2019, a zejména skutečnost, že Komise dospěla k závěru, že spolupráce Unie přispěla k provádění reforem v Maroku, což mělo pozitivní dopad na socioekonomický rozvoj země;

Zjištění Účetního dvora: GŘ DEVCO

470. konstatuje, že většinu nástrojů vnější pomoci financovaných jak ze souhrnného rozpočtu Unie, tak z ERF provádí GŘ DEVCO; bere na vědomí, že Účetní dvůr ve své výroční zprávě o činnostech financovaných z osmého, devátého, desátého a jedenáctého ERF za rozpočtový rok 2019 předložil své připomínky ohledně systémů, spolehlivosti výroční zprávy o činnosti a prohlášení generálního ředitele za rok 2019, jež se vztahují na celou oblast působnosti GŘ DEVCO:

— výdaje vykázané v roce 2019 v rámci 8., 9., 10. a 11. ERF jsou ve významném rozsahu zatíženy chybami; podle Účetního dvora činí odhadovaná míra chyb 3,5 %;

— 43,6 % odhadované míry chyb tvořily výdaje, které nevznikly (tj. závazky prezentované jako výdaje nebo nesprávně vyčíslené nárokované výdaje);

— 22,1 % odhadované míry chyb tvořilo závažné porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek (tj. neodůvodněné rozhodnutí hodnoticí komise);

— 12,7 % odhadované míry chyb tvořily nezpůsobilé výdaje (tj. výrazné navýšení mezd místních zaměstnanců po uzavření smlouvy);

471. bere na vědomí připomínku Účetního dvora, že na straně Komise a jejích prováděcích partnerů docházelo u operací souvisejících s programovými odhady, granty, dohodami o příspěvcích s prováděcími organizacemi a pověřovacími dohodami s agenturami členských států EUnie pro rozvoj a spolupráci k více chybám než u jiných forem podpory (jako jsou stavební práce, zakázky na dodávky a služby), z 65 kontrolovaných operací tohoto typu bylo 25 (38 %) zatíženo vyčíslitelnými chybami, které představovaly 71,7 % odhadované míry chyb; bere na vědomí stanovisko Účetního dvora, že studie míry zbytkových chyb GŘ DEVCO není ověřovací zakázkou ani auditem; bere na vědomí, že vychází z metodiky pro výpočet míry zbytkových chyb a manuálu, který poskytlo GŘ DEVCO; konstatuje, že Účetní dvůr uvádí čtyři hlavní faktory ovlivňující míru zbytkových chyb používanou GŘ DEVCO, jako například limity kontrol zadávaní veřejných zakázek, velmi nízký počet kontrol na místě v zemi provádění projektu, samotná metoda odhadu míry zbytkových chyb GŘ DEVCO a částečné nebo úplné spoléhání se na předchozí kontrolní práci; bere na vědomí připomínku Účetního dvora, že prohlášení generálního ředitele o věrohodnosti ve výroční zprávě o činnosti za rok 2019 neobsahuje žádné výhrady, neboť dvě výhrady zbývající v roce 2018 byly zrušeny a žádné nové výhrady nebyly vydány, před zrušením těchto výhrad v roce 2019 GŘ DEVCO v letech 2017 a 2018 výrazně omezilo jejich rozsah (tj. podíl výdajů, na něž se vztahovaly), což následně nepodává věrný a poctivý obraz rizik v celkové oblasti působnosti GŘ DEVCO;

472. vítá zjištění Účetního dvora ohledně obecně pozitivního trendu snižování chudoby, rovnosti žen a mužů v oblasti vzdělávání či počtu dohod se sousedními zeměmi, vyjadřuje však znepokojení nad zhoršujícím se trendem, pokud jde o upevňování demokracie, právního státu a politické stability;

473. opakuje své znepokojení, že častější využívání finančních nástrojů k provádění politik EU ve třetích zemích oslabuje míru odpovědnosti a transparentnosti činnosti Unie; trvá na tom, aby Komise zajistila, aby bylo poskytování externí pomoci podmíněno dodržováním zásad právního státu a lidských práv v přijímajících zemích ([34]);

474. vyjadřuje hluboké znepokojení nad zneužíváním rozvojových fondů na činnosti, které vedou k porušování lidských práv při správě hranic; vyjadřuje politování nad hlášeným porušováním lidských práv v souvislosti s nouzovým svěřenským fondem EU pro Afriku (EUTF) v Libyi, Etiopii, Eritrei a Nigeru; požaduje vytvoření silných mechanismů pro monitorování dopadu EUTF na lidská práva, jakož i systému vyvozování odpovědnosti s cílem předcházet porušování mezinárodního práva a toto porušování řešit; opakuje, že je třeba důkladně prošetřit údajná porušování lidských práv, včetně porušování lidských práv na hranicích EU; vyjadřuje politování nad tím, že ve zprávě Komise o rozšíření EUTF se nepředpokládalo v této oblasti žádné zlepšení, a žádá, aby byly v souvislosti s rozšířením EUTF poskytnuty záruky dodržování základních lidských práv ([35]);

([34]) Bod 32 usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. května 2020 obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2018, oddíl III – Komise a výkonné agentury (2019/2055(DEC))

([35]) Stanovisko DEVE o „ochraně lidských práv a vnější migrační politice EU“, bod 13.

Výkonnost evropského nástroje sousedství a nástroje pro rozvojovou spolupráci

475. připomíná, že rozpočet evropského nástroje sousedství ve víceletém finančním rámci na období 2014–2020 činí přibližně 17 miliard EUR. Celkové závazky přijaté Komisí do konce roku 2019 tvořily 85 % tohoto přídělu a učiněné platby 42 %;

476. připomíná, že rozpočet nástroje pro rozvojovou spolupráci ve víceletém finančním rámci na období 2014–2020 činí přibližně 20 miliard EUR. Celkové závazky přijaté Komisí do konce roku 2019 tvořily 84 % tohoto přídělu a učiněné platby 40 %;

477. konstatuje, že podle přezkumu výkonnosti pěti projektů podpořených z nástroje pro rozvojovou spolupráci a tří projektů podpořených z evropského nástroje sousedství Účetní dvůr zjistil, že u tří projektů v rámci nástroje pro rozvojovou spolupráci došlo k problémům s výkonností: realizace dvou se zpozdila, takže v příslušné lhůtě nedosáhnou plánovaných výstupů a výsledků, a jeden neměl stanovenou žádnou cílovou hodnotu pro měření výkonnosti, ale u projektů v rámci evropského nástroje sousedství žádné problémy s výkonností zaznamenány nebyly;

478. konstatuje, že ukazatele v rámcových zprávách Komise o výkonnosti svědčí o obecně pozitivním vývoji, pokud jde o snižování chudoby, rovnost žen a mužů ve vzdělávání, počet dohod se sousedními zeměmi a lidský rozvoj; vyjadřuje politování nad skutečností, že tyto ukazatele odhalily zhoršující se trend, co se týče upevňování demokracie, právního státu a politické stability;

479. poukazuje na to, že tyto ukazatele neposkytly informace o výkonnosti programů samotných, ale spíše o kontextu, v němž se programy realizovaly; zdůrazňuje, že kombinace použitých ukazatelů jasně neukázala, do jaké míry programy přinášejí očekávané výstupy a výsledky a jak tyto výstupy a výsledky přispívají k dosažení očekávaných dopadů programů;

Doporučení

480. vyzývá Komisi, aby:

— uvedla ve výroční zprávě o činnosti GŘ NEAR za rok 2020 a v budoucích výročních zprávách o činnosti omezení studie míry zbytkových chyb;

— urychleně vypracovala pokyny a přísná kritéria pro identifikaci nevládních organizací ve svém účetním systému, a aby ověřovala údaje, které žadatelé poskytují ve formě vlastního prohlášení;

— navrhla harmonizovanou definici nevládních organizací a zvláštní kontrolu finančních prostředků; vyzývá Komisi, aby každý rok obdržela seznam 50 největších příjemců;

— do konce roku 2021 zvýšila míru důvěry, kterou GŘ NEAR uplatňuje ve své metodice pro výpočet míry chyb u grantů, na stejnou úroveň, která se používá u zbytku základního souboru studie míry zbytkových chyb, aby se tak přesněji zohlednilo vyšší riziko v oblasti grantů s přímým řízením;

— do konce roku 2021 posílila kontroly prováděné GŘ NEAR, GŘ DEVCO, GŘ ECHO, GŘ CLIMA a službou FPI tím, že se identifikují opakující se chyby (např. absence systémů na časovou evidenci nebo účtování nezpůsobilé DPH u projektů financovaných Unií) a těmto chybám se bude předcházet;

— do konce roku 2021 dále zlepšila metodiku a manuál pro studii míry zbytkových chyb tak, aby se vyřešily problémy, které Účetní dvůr uvedl ve své zprávě, a míra chyb uváděná ve studii byla spolehlivější;

— znovu vydávala výhrady ke všem oblastem, u nichž byla zjištěna vysoká míra rizika, a to bez ohledu na jejich podíl na celkových výdajích a jejich finanční dopad;

— důkladně ověřila využívání finančních prostředků Unie třetími stranami, jejich přidruženými subjekty nebo fyzickými osobami s cílem zajistit, aby žádné finanční prostředky nebyly přiděleny ani spojeny s žádnou příčinou či formou terorismu nebo náboženské a politické radikalizace; a zajistila, aby tyto finanční prostředky Unie byly aktivně získány zpět a aby zapojení příjemci byli vyloučeni z budoucího financování ze strany EU;

— zajistila, aby žádné finanční prostředky Unie nepodporovaly dětskou práci;

— zajistila, aby finanční prostředky Unie nebyly využívány pro jiné účely než pro určené oblasti;

— pozastavila nebo přezkoumala svou spolupráci s třetími zeměmi, včetně přerušení konkrétního financování a projektů, pokud tato spolupráce ohrožuje lidská práva dotčených stran, včetně případů, kdy třetí země plně nedodržují základní práva vyplývající jak z Úmluvy OSN o právním postavení uprchlíků z roku 1951, tak z Evropské úmluvy o lidských právech, kdy tyto úmluvy neratifikovaly nebo kdy nedodržují úmluvy SOLAS a SAR;

— zajistila posílenou kontrolu Parlamentu při vytváření nových dohod o partnerství se třetími zeměmi, jež by měly být vždy založeny na zásadách solidarity, sdílené odpovědnosti, dodržování lidských práv, právního státu a mezinárodního humanitárního práva;

— poskytovala podrobné informace o rozhodnutích přijatých v operačních výborech a zajistila účast Parlamentu na jejich schůzích;

481. opakuje svou žádost Komisi, aby v plném rozsahu a bez dalších odkladů provedla rozsudek Soudního dvora (31/1/2019) týkající se International Management Group (IMG); naléhavě vyzývá Komisi, aby znovu považovala IMG za vhodného dodavatele, pokud jde o projekty v zemích nacházejících se v krizové situaci, v nichž tato organizace prokázala svou efektivnost při řízení programů rekonstrukce a pomoci financovaných evropskými subjekty a členskými státy během více než 20 let;

482. zdůrazňuje, že v souvislosti se stávající restrukturalizací nástrojů Unie pro financování vnější činnosti je důležité zvýšit jejich viditelnost, transparentnost, účinnost, doplňkovost a odpovědnost; poukazuje na to, že výkonnost evropského nástroje sousedství je úspěšnější v zemích východního sousedství EU, a v této souvislosti vyzývá k většímu úsilí zaměřenému na jižní sousedství EU s cílem řešit výzvy, jimž čelí;

483. vyzývá Komisi, aby důkladněji analyzovala, jakou účinnost na rozvoj má subvencování soukromých investic a snižování rizik, a to vzhledem k oznámeným nedostatkům v mechanismech kombinování zdrojů financování a záruk, zejména v nedávném stanovisku Účetního dvora (č. 7/2020) týkajícím se zprávy Komise o provádění Evropského fondu pro udržitelný rozvoj (EFSD), v němž se dochází k závěru, že příspěvek EFSD k cílům udržitelného rozvoje nebo Pařížské dohody o klimatu není možné posoudit a nelze prokázat, že by k příslušným investicím nedošlo i bez přispění Unie, jinými slovy, že nelze prokázat finanční adicionalitu EFSD; připomíná, že pokud Unie neprokáže finanční adicionalitu, porušuje předpisy WTO týkající se subvencování soukromého sektoru a potenciálně plýtvá zdroji daňových poplatníků; zdůrazňuje, že volba forem pomoci by se měla řídit vyhlídkami na účinnost ve vztahu k příslušným cílům politik v souladu se zásadou „politika na prvním místě“; vyzývá Komisi a ESVČ, aby toto zajistily; domnívá se, že by Komise a ESVČ měly upřednostňovat odvětví, která mají potenciál přitahovat přímé zahraniční investice, vytvářet pracovní místa a posilovat vývoz, a opatření na podporu řádné veřejné správy, strukturálních reforem, hospodářské diverzifikace a boje proti korupci; zdůrazňuje, že je třeba, aby dárci upřednostňovali jako standardní možnost financování granty, zejména vůči nejméně rozvinutým zemím, a aby nedávali přednost úvěrům, neboť ty by mohly oproti grantům zvýšit dluhovou zátěž; zdůrazňuje, že zásadní dopad na zmírnění chudoby by mohlo mít odpuštění dluhů; zdůrazňuje, že programy pomoci by měly být kombinovány s analýzou udržitelnosti dluhu; vyzývá Unii, aby pracovala na konkrétní iniciativě pro odpuštění dluhu pro vysoce zadlužené chudé země; opakuje, že rozvojová pomoc ve formě spolupráce se soukromým sektorem musí dodržovat obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv, příslušné normy MOP a pokyny OECD pro nadnárodní podniky; zdůrazňuje, že řádnou veřejnou správu, snižování chudoby a tvorbu bohatství je třeba zajistit prostřednictvím udržitelných investic, snižování nerovností, prosazování lidských práv a norem v oblasti životního prostředí a posilování postavení místních ekonomik;

484. vyzývá Komisi, aby prováděné reformy a dosažené výsledky systematicky sledovala a aby prokázala, že rozpočtová podpora Unie účinně přispěla k vlastní rozvojové agendě afrických, karibských a tichomořských zemí a posílila jejich demokratickou odpovědnost;

485. požaduje v souvislosti s unijními výdaji na rozvoj větší veřejnou odpovědnost a efektivnost, jelikož výsledky rozvoje nestačí pouze definovat, ale musí se i prověřovat a monitorovat, pokud jde o jejich hmatatelnost a dopady na rozvoj.

486. požaduje provádění nezávislejšího a veřejně dostupného hodnocení civilní a vojenské bezpečnosti a vojenských opatření EU, zejména pokud jde o vojenské výcvikové mise EU, budování kapacit vojenských subjektů ve třetích zemích (budování kapacit na podporu bezpečnosti a rozvoje prostřednictvím nástroje přispívajícího ke stabilitě a míru) a opatření v oblasti správy hranic a řízení migrace, a vyjadřuje politování nad nedostatečnou flexibilitou - správních a rozpočtových/finančních postupů týkajících se civilních misí v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP); opakuje své stanovisko, že by Komise měla zavést zvláštní pravidla zadávání veřejných zakázek do opatření při řešení krizí v rámci SBOP s cílem usnadnit rychlý a pružný průběh misí;

487. vyzývá Komisi, aby posoudila, zda je odebrání rozpočtové funkce Parlamentu prostřednictvím rozhodnutí Rady o zřízení Evropské obranné agentury (EDA) a stálé strukturované spolupráce (PESCO) zákonné; připomíná, že v příslušných ustanoveních čl. 45 odst. 2 a čl. 46 odst. 2 SEU je stanoveno, že rozhodnutí se musejí přijímat kvalifikovanou většinou bez uplatnění práva veta; připomíná, že odebrání rozpočtové funkce EP podle článku 42 SEU je možné pouze u provozních výdajů a vyžaduje jednomyslné rozhodnutí Rady;

488. vzhledem k tomu, že EIB je významným činitelem při provádění vnějších politik Unie, neboť 10 % svých úvěrů poskytuje mimo Unii, opakuje dlouhodobé požadavky Parlamentu, aby byl Účetní dvůr zmocněn k auditu všech operací EIB a aby byly tyto audity prováděny;

Správa

489. konstatuje, že platby na „správu" činily v roce 201910,4 miliardy EUR (6,5 % VFR), z čehož rozpočet Komise představuje 57,9 % neboli 6,1 miliardy EUR;

490. konstatuje, že správní výdaje zahrnují výdaje na lidské zdroje, na něž připadá přibližně 60 % celkových výdajů v této oblasti, a výdaje na budovy, vybavení, energii a komunikační a informační technologie, přičemž podle Účetního dvora je tato výdajová oblast spojena s malým rizikem;

491. konstatuje, že pokud jde o Komisi, bylo zjištěno několik chyb v souvislosti s náklady na zaměstnance a se správou rodinných přídavků Úřadem pro správu a vyplácení individuálních nároků;

492. konstatuje, že Účetní dvůr rovněž zkoumá správnost informací ve výročních zprávách Komise o činnosti, včetně zpráv jejích generálních ředitelství a úřadů primárně odpovědných za správní výdaje; vítá skutečnost, že ve výročních zprávách o činnosti, které byly přezkoumávány, nebyly nahlášeny významné (materiální) míry chyb;

493. vyzývá Komisi, aby přijala vhodná opatření k provedení všech doporučení Účetního dvora a informovala Parlament o vývoji situace;

Evropské školy

494. s uspokojením konstatuje, že Účetní dvůr uvádí, že kvalita účetní závěrky se ve srovnání s předchozími lety zlepšila; se znepokojením konstatuje, že Účetní dvůr není schopen potvrdit, že finanční řízení škol v roce 2019 bylo v souladu s finančním nařízením pro evropské školy a služebním řádem kvůli nedostatkům zjištěným ve vnitřních kontrolních systémech ústřední správy a u dvou vybraných škol; naléhavě vyzývá evropské školy, aby urychleně reagovaly na doporučení Účetního dvora týkající se konkrétních nedostatků v oblasti účetnictví, zadávání veřejných zakázek a náboru;

495. pokud jde o evropské školy, zdůrazňuje, že je důležité respektovat zásadu ročního rozpočtu a pravidla pro fyzickou inventuru při uzávěrce na konci roku, stejně jako platební lhůty, pravidla pro zadávání veřejných zakázek a transparentnost výběrových řízení na zaměstnance.

Doporučení

496. vyzývá Komisi, aby:

— harmonizovala svou podporu pro žáky kategorie I (tj. děti úředníků), kteří se rozhodnou zapsat na akreditovanou evropskou školu (v současné době některé rodiny úředníků, v závislosti na městě nebo zemi, kde žijí, nedostávají finanční prostředky na to, aby mohly zapsat své děti na akreditované školy, které však umožňují přístup ke stejné maturitě);

— vyřešila nerovnost ve financování mezi žáky kategorie I zapsanými na akreditovaných školách, která pramení ze situace, kdy tyto školy někdy nahrazují evropské školy typu I a později se někdy ocitají v nerovné a neopodstatněné soutěži v závislosti na školském trhu, na kterém působí,

— zasáhla za účelem vyřešení důležitých problémů, které v současné době nastoluje takzvaná politika „nákladové neutrality" (viz dokument 2018-10-D-63-en-5), která stanoví, že akreditované školy by neměly finančně zatěžovat tradiční systém evropských škol, ale měly by naopak přispívat na náklady vytvářené zavedeným systémem ([36]);

([36]) Toto ustanovení způsobuje problémy na několika úrovních. Zaprvé, ústřední správa a celý rozpočet vyčleněný Komisí evropským školám je veřejnou službou, za kterou již členské státy zaplatily a jejich prostřednictvím tak učinili i daňoví poplatníci. Zadruhé, jelikož celkové fungování akreditovaných škol je samofinancováno a Komise do něj nijak nezasahuje, zdá se tvrzení, že tyto školy představují dodatečné náklady, za které by měly nést odpovědnost, jako nelogické. Jelikož tyto školy umožňují otevření systému evropské maturity a vzdělávání dětí evropských úředníků s mnohem nižšími náklady než evropské školy typu I, měl by být jejich rozvoj spíše začleněn do rozpočtu Komise a v žádném případě by neměly podléhat zdanění, které by bránilo jejich rozvoji a omezovalo podstatné úspory, které vytvářejí ve prospěch Unie.

Lidské zdroje

497. uznává připomínku Účetního dvora, že současně s přijetím revidovaného služebního řádu v roce 2014 se orgány, instituce a subjekty zavázaly do roku 2018 postupně snížit počet pracovních míst (úředníků a dočasných pracovníků) ve svých plánech pracovních míst o 5 % oproti stavu v roce 2012;

498. bere na vědomí, že reforma služebního řádu z roku 2014 přinesla ve VFR na období 2014–2020 úspory ve výši 4,2 miliardy EUR, což představuje 0,4 % celkového VFR; připomíná, že reforma z roku 2014 vedla k nezpochybnitelným negativním dopadům na zaměstnance, což potvrdil Účetní dvůr ([37]) v roce 2019, a vyjadřuje politování nad tím, že je téměř nemožné znát jejich finanční náklady, aby bylo možné získat realistický obraz o úsporách; bere na vědomí několik politik a opatření navržených Komisí s cílem pomoci zmírnit negativní dopady a očekává, že získané zkušenosti budou zohledněny v souvislosti s novou strategií Komise v oblasti lidských zdrojů, která má být přijata v roce 2021; připomíná závažné důsledky, které mohou mít jakékoli rozpočtové škrty v oblasti správy nebo snižování počtu zaměstnanců na budoucnost evropské veřejné služby a na provádění politik Unie;

499. bere na vědomí, že Komise investuje do vytěžování dat ve svém zdravotnickém informačním systému, aby překonala problém chybějících údajů o případech vyhoření; důrazně vybízí Komisi, aby ve své strategii v oblasti lidských zdrojů předcházela případům vyhoření a aby je identifikovala a řešila v širším kontextu personálního obsazení, pracovní zátěže a dobrých životních podmínek zaměstnanců;

500. je znepokojen tím, že Komise nenavrhla žádné prozatímní opatření ke zmírnění narůstajícího problému rozdílů v kupní síle evropských úředníků pracujících v Lucemburku; jako na relevantní příklad poukazuje na to, že 16 z 200 vhodných kandidátů vybraných Úřadem evropského veřejného žalobce odmítlo nabídku zaměstnání z důvodu, že plat není dostatečně vysoký na to, aby mohli žít v Lucemburku; zdůrazňuje, že ve zprávě o metodice úpravy platů, která má být předložena do 31. března 2022, očekává konkrétní návrhy;

501. podporuje záměr Komise aktualizovat s ohledem na pandemii COVID-19 přístup stanovený ve sdělení z roku 2019 „Pracoviště budoucnosti v Evropské komisi“; očekává, že Komise stejně zohlední efektivní využívání kancelářských prostor a zdraví a pohodu zaměstnanců; opakuje, že zástupci zaměstnanců musí být vždy zapojeni do podstatných změn pracovních podmínek a prostor;

502. vítá, že Komise přijala v roce 2018 akční plán pro rovnost a rozmanitost a jeho provádění v roce 2019; vítá, že v reakci na průzkum mezi zaměstnanci byla přidána konkrétní opatření; vyzývá Komisi, aby postupovala stejně a přijala konkrétnější opatření, pokud jde o osoby, které se dostaly na stáž do Komise;

503. souhlasí s prohlášením Komise, že „existují rozdílná kulturní, sociální a profesní očekávání mužů a žen, pokud jde o rovnováhu mezi placenou a neplacenou prací (péčí)“; s uznáním bere na vědomí úsilí Komise o zvýšení povědomí o stávajících opatřeních, která umožní rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem, jako jsou kurzy pro rodiče a zveřejnění pozitivních příkladů na intranetových stránkách Komise;

504. s uznáním konstatuje, že Komise (2014–2019) splnila cíl dosáhnout 40 % žen v řídících funkcích do konce svého mandátu v roce 2019; připomíná Komisi (2019–2024), že se její předsedkyně v roce 2019 zavázala dosáhnout rovnosti žen a mužů na všech úrovních řízení do konce stávajícího mandátu a tento závazek zopakovala ve svém pověřovacím dopise určeném komisaři pro rozpočet a správu;

505. bere na vědomí nové pokyny pro poskytování pomoci osobám se zdravotním postižením, které byly vypracovány v roce 2019 s cílem finančně pomáhat zaměstnancům a jejich závislým osobám při hrazení jiných než zdravotních nákladů souvisejících s jejich nezávislostí, sociálním začleněním a fyzickou, duševní, sociální a odbornou schopností; konstatuje, že tyto pokyny vstoupily v platnost v květnu 2020;

506. konstatuje, že v roce 2019 se počet případů sociální finanční podpory zvýšil o 28 % ve srovnání s rokem 2018; s uznáním konstatuje, že použité prostředky na pomoc osobám se zdravotním postižením se ve srovnání s rokem 2018 zvýšily o 50 % (z přibližně 2 na 3 miliony EUR);

([37]) Zvláštní zpráva Účetního dvora č. 15/2019: Provádění balíčku opatření pro personální reformu z roku 2014 v Komisi – značné úspory, ale nikoli bez následků pro zaměstnance.

507. bere náležitě na vědomí připomínky a doporučení Účetního dvora týkající se Evropského úřadu pro výběr personálu ([38]); vítá skutečnost, že proces výběru je obecně účinný u výběrových řízení velkého rozsahu, ale vyjadřuje znepokojení nad tím, že není přizpůsoben úzce zaměřeným výběrovým řízením malého rozsahu, která jsou nejvíce vhodná pro současné potřeby orgánů EU v oblasti přijímání nových pracovníků; vyzývá Komisi, aby včas informovala o provádění těchto doporučení úřadem EPSO;

508. konstatuje, že v letech 2012 až 2018 snížily orgány, instituce a subjekty – s výjimkou evropského veřejného ochránce práv a evropského inspektora ochrany údajů – své plány pracovních míst o 1 409 pracovních míst (3 %) a zároveň postupně zaměstnávaly více smluvních zaměstnanců; poukazuje v tomto ohledu na skutečnost, že podíl smluvních zaměstnanců vzrostl v prognózách celkového počtu pracovníků ze 17 % na 22 %; vyjadřuje znepokojení nad možnými negativními dopady nahrazování úředníků smluvními zaměstnanci, jako je nezbytné předávání znalostí a jejich ztráta po skončení jejich smluv, a také perspektiva a jistota pracovních míst smluvních zaměstnanců;

509. poukazuje na to, že zvýšení počtu smluvních zaměstnanců odráží dopad nových úkolů plynoucích z rychle se vyvíjejících priorit na počty zaměstnanců, například provádění nových programů, kterým Komise pověřila výkonné agentury a které bylo z hlediska rozpočtu a z hlediska převedených pracovníků Komise neutrální; bere na vědomí připomínku Účetního dvora, že zvýšení počtu smluvních zaměstnanců bylo také reakcí na zvláštní či naléhavé situace;

510. lituje, že počet smluvních zaměstnanců ve funkční skupině I v některých orgánech vzrostl také proto, že stálá a dočasná pracovní místa pro administrativní pracovníky a pomocné administrativní pracovníky byla změněna na smluvní pracovní místa;

511. poukazuje na to, že ke konci roku 2018 zaměstnávaly orgány, instituce, subjekty a výkonné agentury 11 962 smluvních zaměstnanců, což ve srovnání s rokem 2012 představuje zvýšení o 37 %; konstatuje, že většinu zaměstnávala Evropská komise;

512. trvá na tom, aby Komise zavedla transparentnější postup jmenování do všech funkcí, zejména při obsazování vedoucích funkcí; vyzývá Komisi, aby objasnila předchozí postup jmenování, který postrádal transparentnost i odpovědnost;

513. vyjadřuje politování nad přetrvávající zeměpisnou nerovnováhou ve složení zaměstnanců Komise, zejména na středních a vyšších úrovních řízení; vyzývá Komisi, aby zajistila řádné zastoupení státních příslušníků ze všech členských států a současně respektovala pravomoci a přínosy kandidátů, jak je uvedeno v článku 27 služebního řádu úředníků;

514. upozorňuje na vážné důsledky fluktuace zaměstnanců agentur Evropské unie a vyzývá Komisi, aby jim pomohla při provádění personální a sociální politiky s cílem tuto situaci napravit;

515. poukazuje na to, že zpřístupnění domovských stránek evropských orgánů pro osoby s různým typem zdravotního postižení, jak je stanoveno ve směrnici (EU) 2016/2102, včetně dostupnosti ve vnitrostátních znakových jazycích, si vyžaduje komplexní přístup; navrhuje, aby byly do tohoto procesu zapojeny organizace zastupující osoby se zdravotním postižením;

516. vítá úsilí Komise o vybudování rozmanitějšího a inkluzivnějšího pracovního prostředí a kultury prostřednictvím opatření ve prospěch osob se zdravotním postižením a žádá ji, aby posoudila možnosti dalšího posílení a uplatňování zásad rovných příležitostí v rámci náboru, odborné přípravy, profesního rozvoje a pracovních podmínek a aby zvýšila informovanost zaměstnanců o těchto aspektech, a to i pokud jde o možná přiměřená zlepšení a úpravy budov institucí (přístup, odpovídající kancelářské vybavení) pro osoby s omezenou schopností pohybu nebo jiným zdravotním postižením;

517. vítá úspěchy Evropského úřadu pro výběr personálu a neustálé zlepšování jeho postupů, pokud jde o přiměřená opatření pro uchazeče se zdravotním postižením nebo specifickými požadavky. EPSO v roce 2019 vytvořil leták v Braillově písmu a animované video s cílem vysvětlit takové úpravy výběrových řízení, které jsou nabízeny uchazečům se zvláštními potřebami během výběrových řízení, což umožnilo 438 uchazečům se zvláštními potřebami přihlásit se do výběrového řízení;

518. znovu vyzývá Komisi, aby zprůhlednila status zvláštních poradců Komise a jasně vymezila jejich úkoly a poslání;

([38]) Zvláštní zpráva Účetního dvora č. 23/2020: „Evropský úřad pro výběr personálu: je načase přizpůsobit výběr měnícím se náborovým potřebám“.

519. pokud jde o rozhodnutí kolegia Komise ze dne 30. října 2019, které má umožnit bývalým předsedům Komise vykonávat po skončení svého mandátu reprezentační funkce, bere na vědomí jmenování bývalého předsedy Jeana-Claudea Junckera jako zvláštního poradce a vyjadřuje v této souvislosti politování nad tím, že tato funkce bude i přes to, že není honorovaná, znamenat náklady, zejména na služební cesty, což nebude pro veřejnost příliš srozumitelné; žádá Komisi, aby Parlamentu podrobně popsala finanční důsledky tohoto rozhodnutí, aby tak Parlament mohl při udělování absolutoria v budoucnu tuto skutečnost zohledňovat;

520. vyzývá Komisi, aby byla ve vztazích s bývalými komisaři byla velmi obezřetná a pečlivě posuzovala související potenciální rizika;

521. opakuje svou výzvu Komisi, aby prosazovala stávající právně závazná pravidla kodexu chování týkající se efektu otáčivých dveří, a to jak v případě Komise, tak v případě jejích agentur;

522. rozhodně podporuje doporučení Účetního dvora, aby všechny orgány spolupracovaly na harmonizaci svých etických rámců a zvýšily své úsilí o sdílení osvědčených postupů;

523. vyzývá Komisi, aby zlepšila informovanost zaměstnanců o etickém rámci a kultuře a jejich vnímavost v tomto ohledu; vyzývá Komisi, aby zejména zajistila, že odborná příprava v oblasti etiky bude obsahovat praktické pokyny založené na příkladech z praxe, a aby zlepšila komunikaci o etických otázkách se zaměstnanci; upozorňuje na potřebu zajistit, aby zaměstnanci věděli, jak nahlásit problém týkající se neetického chování, jakož i to, aby se zvýšil jejich pocit bezpečí;

Obecné poznámky

524. uznává, že rok 2019 byl pro Komisi rokem přechodu, neboť musela zajistit přechod od Junckerovy Komise a přípravu na příchod Komise von der Leyenové a rovněž zahájit své nové priority;

525. vyjadřuje znepokojení v souvislosti s rozhodnutím Komise zadat společnosti BlackRock Investment Management zakázku na vypracování studie o environmentálních, sociálních a správních cílech; poukazuje na šetření evropské veřejné ochránkyně práv ohledně možnosti střetu zájmů ([39]); vyzývá proto Komisi, aby aktualizovala své pokyny pro postupy zadávání veřejných zakázek;

526. naléhavě vyzývá Komisi, aby zavedla podávání zpráv o udržitelnosti, včetně sociálních a environmentálních aspektů zadávání veřejných zakázek; domnívá se, že začleněním odpovědných obchodních norem do svých politik v oblasti zadávání veřejných zakázek a nákupů může Komise chránit veřejný zájem a zajistit odpovědnost za veřejné výdaje;

527. vybízí Komisi, aby i nadále stavěla na zásadách své strategie softwaru s otevřeným zdrojovým kódem ([40]) a programu ISA2 ([41]) s cílem zabránit závislosti na určitém dodavateli, zachovat kontrolu nad vlastní technickou infrastrukturou, přispět k silnějším zárukám ochrany soukromí a údajů uživatelů a zvýšit bezpečnost a transparentnost pro veřejnost; žádá Komisi, aby při zadávání veřejných zakázek a vývoji upřednostnila řešení s otevřeným zdrojovým kódem s cílem podpořit sdílení a opětovné používání softwarových řešení, posílit udržitelnost zadávání zakázek prodloužit jejich životnost a řídit se zásadou „veřejné finance, veřejný kodex“;

528. vítá interinstitucionální spolupráci v počítačové oblasti, v jejímž rámci je Výboru regionů a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru nápomocna skupina pro reakci na počítačové hrozby v orgánech, institucích a jiných subjektech EU; konstatuje, že mnoho digitalizačních projektů se týká digitalizace postupů v oblasti lidských zdrojů a financí, kde výbory používají systémy SYSPER a ABAC poskytnuté Komisí; žádá Komisi, aby posoudila možnost vyjednání lepších podmínek s cílem posílit proces sdílení aplikací a učinit jej finančně přitažlivým;

529. zdůrazňuje význam úsilí GŘ pro tlumočení o usnadnění tlumočení do 24 úředních jazyků EU a dokonce mezinárodního znakového jazyka v rámci Komise a dalších orgánů a institucí EU a vybízí Komisi, aby pomohla GŘ SCIC dále zvyšovat dostupnost a přítomnost mezinárodního znakového jazyka a zajistit přístup k informacím pro osoby se zdravotním postižením;

([39]) https://www.ombudsman.europa.eu/en/case/en/57060
([40]) https://ec.europa.eu/info/departments/informatics/open-source-software-strategy_en
([41]) https://ec.europa.eu/isa2/isa2_en

530. je velmi znepokojen rozhodnutím Komise přerušit smlouvu s poskytovatelem restauračních služeb, což vedlo k propuštění 400 pracovníků; naléhavě žádá Komisi, aby své rozhodnutí přehodnotila a přezkoumala veškerá schůdná řešení na ochranu pracovníků a předcházení propouštění, včetně internalizace zaměstnanců ve stravovacích zařízeních;

531. poznamenává, že mnoho sdělení a dokumentů je k dispozici pouze v angličtině; konstatuje rovněž, že pracovní schůzky se konají bez možnosti tlumočení; požaduje, aby Evropská komise dodržovala zásady, práva a povinnosti stanovené v Listině základních práv a v nařízení č. 1/1958, jakož i ve vnitřních pokynech a rozhodnutích, jako je kodex řádné správní praxe; vyzývá proto Komisi, aby zvýšila počet zaměstnanců překladatelských a tlumočnických útvarů, a zajistila tak lidské zdroje nezbytné k dodržování mnohojazyčnosti;

Etické rámce

532. bere na vědomí závěry a doporučení Účetního dvora uvedené v jeho zvláštní zprávě „Etické rámce v kontrolovaných orgánech Unie: zlepšení je možné"; bere na vědomí závěr Účetního dvora o tom, že jakékoli neetické chování zaměstnanců a členů orgánů a institucí EU je nepřijatelné a – i kdyby bylo pouze údajné – přitahuje velký zájem veřejnosti a snižuje důvěru v EU. Neetické chování také souvisí s rizikem korupce a podvodů; vyjadřuje politování nad tím, že stále existuje prostor pro zlepšení, pokud jde o prosazování etických rámců; vyjadřuje politování zejména nad tím, že byly zjištěny nedostatky v různých otázkách, konkrétně:

— postupy pro ověřování prohlášení ani pokyny pro zaměstnance týkající se předcházení střetu zájmů nejsou dostatečně formálně vymezeny; je třeba poskytnout jasné a rozsáhlé pokyny týkající se etických povinností; totéž platí pro pokyny pro případy střetu zájmů souvisejících s finančními zájmy zaměstnanců, jejich činnostmi po skončení zaměstnání a také s profesní činností jejich manželů/manželek či partnerů/partnerek;

— prohlášení členů je kontrolováno v omezené míře; pokud jde o člena Komise, Účetní dvůr vyjadřuje politování nad tím, že neexistuje žádný standardní písemný postup na kontrolu přesnosti, spolehlivosti ani úplnosti informací předložených v jejich prohlášeních, což vytváří riziko, že povinnosti budou vykládány nejednotně, takže je méně pravděpodobné, že orgán zjistí nepřesnosti nebo jiné problémy před tím, než přivolají zájem veřejnosti, což může mít negativní dopad na důvěru veřejnosti;

— neúplné a nejasné politiky pro oblast darů a pozorností, přičemž v případě Komise není pro členy k dispozici žádná definice darů a pohostinnosti;

533. vítá skutečnost, že kontrolované orgány do značné míry zavedly vhodné etické rámce pro zaměstnance a členy, existuje však prostor ke zlepšení; důrazně podporuje doporučení Účetního dvora, jako je sladění etických rámců a zvyšování povědomí zaměstnanců;

534. bere na vědomí druhý přezkum vnitřních pokynů Komise, pokud jde o ustanovení ve služebním řádu týkající se oznamování; s uspokojením bere na vědomí šest doporučení obsažených v přezkumu z roku 2019 a vyzývá Komisi, aby podala rozpočtovému orgánu zprávu o jejich provádění; vítá aktualizaci stránky pro oznamovatele na portálu MyIntracomm v květnu 2019 a doplnění přímého odkazu na postup pro oznamování úřadu OLAF;

535. požaduje aktivnější přístup, pokud jde o ochranu oznamovatelů; považuje za obzvláště důležité posílit spolupráci mezi úřadem OLAF a orgánem oprávněným ke jmenování, který je v příslušných případech odpovědný za přijímání ochranných opatření; považuje rovněž za obzvláště důležitá doporučení týkající se spolupráce s Úřadem evropského veřejného žalobce s cílem zajistit účinnou spolupráci a vyměňovat si osvědčené postupy v oblasti oznamování zjištěných nezákonných činností;

536. pokud jde o ochranu oznamovatelů, je přesvědčen, že jednotnější regulace mezi všemi orgány na základě osvědčených postupů a vyšších standardů by představovala velmi potřebné zlepšení;

537. zdůrazňuje, že je důležité posílit rejstřík transparentnosti a zlepšit kvalitu jeho údajů, zejména u příležitosti interinstitucionální dohody dosažené v prosinci 2020; bere na vědomí kontroly kvality prováděné Komisí a opatření sekretariátu rejstříku na základě obdržených varování; vyzývá Komisi, aby zlepšila IT řešení s cílem provádět přísnější kontroly kvality;

538. zdůrazňuje význam účinného a platného rejstříku transparentnosti; opakuje svou výzvu Komisi, aby věnovala více pozornosti validaci a namátkovým kontrolám subjektů v rejstříku transparentnosti; se znepokojením konstatuje, že převážná většina členů Komise s rozhodovací pravomocí nemá povinnost zveřejňovat svá setkání se zástupci zájmových skupin; vyjadřuje rovněž znepokojení nad možností, že se členové Komise s rozhodovací pravomocí setkávají s lobbisty, kteří nejsou registrováni v rejstříku transparentnosti; požaduje naprostou transparentnost ohledně všech setkání pořádaných Komisí se soukromými subjekty nebo jejich zástupci, jako jsou konzultantské organizace;

539. bere na vědomí závěry evropské veřejné ochránkyně práv a technické návrhy na zlepšení uvedené v jejím rozhodnutí ze dne 28. února 2019 o způsobu, jakým Komise řídí situace tzv. efektu otáčivých dveří u svých zaměstnanců; vyzývá Komisi, aby se řídila rozhodnutím veřejné ochránkyně práv i příslušnými doporučeními Účetního dvora uvedenými v jeho zvláštní zprávě o etických rámcích v orgánech EU;